

Oprawił introligator Jan Wyżga w r. 1933.

1

HERBARZ LITEWSKO-POLSKI

Wojciecha Kojałowicza S. J.

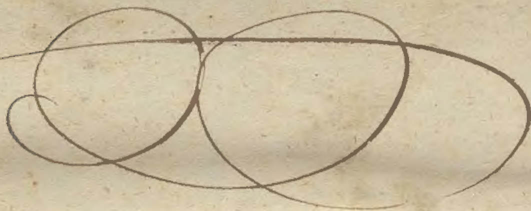
Dopełnienie Herbarza Polskiego, Kaspra Niesieckiego, w Wydaniu J. N. Bobrowicza Lipskiem.

z Rękopismu Tanińskiego przełożony i drukiem ogłoszony

Przez

Teodora Narbutta.

Tablic herbów litografowanych V.

Słowo na wstępie.

Dostawszy rękopism najkompletniejszy herbarza Wojciecha Kojałowicza, pierwszym zamiarem naszym było ogłosić drukiem, to ważne dla dziejów ojczystych dzieło, ~~przy licznem, [illegible] ze wszelkiemi składaniu rzeczy krajowych~~; po niejakim czasie namysłu postanowiliśmy zasięgnąć rady znawców, i w prawdzie z jej udzieleniem się niepóźnili, lecz nieznając z blizka samego dzieła niemogli trafić na istotną poradę. Winniśmy przeto zdać rachunek z naszego przedsięwzięcia.

Drukować obszerne dzieło Kojałowicza dziś w całej swej rozciągłości, byłoby zbytecznem powtórzeniem wielkiej części herbarza Niesieckiego, który wszystko dokładnie i kompletnie wyczerpnął co znalazł w exemplarzu rękopisnym, będącym u jego pod ręką (1). Gdy jednak Kojałowicz powiększył później znacznie swój rękopism herbarza, bo blisko 700 domów przydał, i ten exemplarz jest prototypem naszego; te więc domy zostawały dotąd nieogłoszone drukiem. Poczynił też poprawki niektóre, albo dodatki, cośmy pilnie porównując z Niesieckim, nie pominęli. †† Nasze przeto wydanie jest dopełnieniem Herbarza ~~Polskiego~~ Kaspra Niesieckiego, i będąc jednego formatu z wydaniem Lipskiem tak zaletnym Pana Bobrowicza, ~~w Lipsku~~, stanowić może jedenastą księgę herbarza Polskiego, czyli oddział czysto Litewsko-Polski; ta właśnie jest przyczyną że ~~ojczyzny~~ pilnując się ściśle oryginału po polsku przełożyliśmy ~~[illegible]~~ przeto każdy mający herbarz Polski czyli Niesieckiego może go uzupełnić niniejszą książką.

(1) ~~Innych wiele mało przedmiotów, które ma Niesiecki z naszego autora, w naszym exemplarzu nieznajdujemy. [illegible] [illegible] [illegible] O [illegible] [illegible] widać że w późniejszym czasie autor nie znalazł potrzeby opuścił.~~

†† Zresztą jest wiele wspólnie u Niesieckiego wziętych z naszego autora których w naszym exemplarzu nienatrafiamy.

Takóż herby których nieznalazłszy w swoim exemplarzu Niesiecki pomieścić niemógł, dokładnie przerysowane umieszczamy na końcu na ~~[illegible]~~ tablicach litografowanel. Genealogiczne tablice które nie jak są w naszym exemplarzu xiędze nię. jest ich osobności.

Wyrazy skoropisnym drukiem oddane, należą do uwag samego wydawcy.

Porządek książek i wszystko co się ściąga do Heraldyki litewskiej niezostało opuszczone.

Wiadomości o życiu i pismach Autora.

Wojciech czyli Albert Wijuk Kojałowicz, herbu Kościesza bez krzyżowania na strzale, pochodził ze ~~znakomitej~~ zacnej familij szlacheckiej, zamieszkałej w powiecie Kowieńskim, w majątności Wijuki. Matka jego była córką Wojciecha Pejnarta, w którego domie ~~naukę~~ i uczoności zwitezkie, jak sam wspomina w herbarzu pod artykułem Pejnart. Wcześnie wysłany za granicę, brał nauki wyższe w Niderlandach; gdy powrócił do kraju obrał sobie stan duchowny i wstąpił do zakonu Jezuitów; tworzące się wówczas w Kownie ich kollegium ciągnęło także do siebie dwóch braci Wojciecha ~~do siebie~~, Kazimierza i Piotra. Wszyscy trzej udarowani niepospolitemi przymiotami umysłu, przyłożyli się do zakwitnienia tego naukowo-religijnego zakładu, zapisawszy nań całe swoje dziedzictwo, które złożyli na ręce wizytatora zakonu księdza Fabrycjusza, sami w liczbie pierwszych księży tam zamieszkali, od roku 1644. Nasz autor majączy stopień uczony Doktora S. Teologii, obowiązek nauczycielski sprawował ~~od roku także wyższego przeznaczony był nauki w Akademii wileńskiej~~, przez lat kilka. Potem postępując w zasługach swego zgromadzenia, ~~[illegible]~~ sprawował w uczonym zakładzie w Wilnie od roku 1654 ~~[illegible]~~. Czas ten krytyczny dla kraju, niemałe klęski naniósł zgromadzeniu Jezuitów; sam Kojałowicz stracił ważne rękopisma i prace swoje literackie, podczas rabunku klasztorów Wileńskich. O czem namienia w herbarzu pod artykułem Chodkiewicz (1). W roku 1662 wykładał kurs Teologiczny w akademii wileńskiej. Później w roku 1663 Maja 18 objął obowiązek Rektora kollegium Professów przy kościele S. Kazimierza, i sprawował go aż do roku 1668, miesiąca Sierpnia. Mieszkał potem czas niejaki w Brześciu i Słonimie, nakoniec rządził kollegium Słonimskiem, podobno od roku 1671. Przeniósłszy się zaś do Wilna, zakończył żywot doczesny r. 1677 Listopada 6, przeżywszy lat 68.

Pisma jego drukiem ogłoszone, wiadome są następne. Niezwyczajnej pracowitości nasz autor ogłosił drukiem prace następne:

I. a). Elogiae Imperatorum Austriacorum

b). Gratiae saeculares, id est primus Soc. JESU annus saecularis Vilnae solemnis celebratus, Anno 1640.

II Panegyrici heroum varii, ante hac manu sparsi, in unum collecti 1668, Vilnae 8°.:

a). In laudem summorum Pontificum, qui Societatem Jesu confirmarunt, seu primus Societatis Jesu saecularis annus 1640. Pamiętnie drukowane do tego zbioru.

b). Valeriano Protassewicz Episc. Vilnensi 1640.

c). In funere Hippoliti Rzepnicki, Praepositi Vidinianensis, 1640.

d) Georgio Tyszkiewicz Episc. Samogitiae 1641.

e). Manipulus spei publicae, Sigismundo-Casimiro, Vladislai filio, 1643.

f). Plausus epithalamius Georgio-Jacobo Szweryn et Euphros. Sanguszkowna, 1644.

g). Via regia, seu panegyricus Carolo Ferdynando Principi, Episcopatum Plocensem adeunti, 1644.

h). Tiara duplex, Hieronymo Sanguszko Episcopo Metonensi, 1645.

i). Sacrarium Hymenaei 1645 in nupt. Michaelis Radziwił et Isabellae Sapiezanka Castell. Vilnen.

k). Sidus publicae laetitiae, in nuptiis Sigismundi Donhoff et Annae Ossolińska, Cancellarii filiae 1645.

l). Colonia pacifica, in nuptiis Vladislai IV Regis Pol. et Ludovicae Mariae, 1646.

m). Problemata natalitia Alberto Pitchowicz Episcopo Hipponensi, Suffragano Varmiensi 1649.

n). Atrium immortalitatis Alber. Stanisl. Radziwił, Cancellario Lithuaniae 1654.

o). Phoenix Lithuaniae, Casimiro Leoni Sapieha, Procancellario Lithuaniae 1659.

p). Michaelis Casimiri Pac Palatino Smolensensi 1664.

q). Passus gloriae, Paulo Sapieha Palatino Vilnensi 1665.

III. Compendium Ethicae Aristotelicae 1645 Vilnae

IV De vita et moribus P. Laurentii Bartilii S. J. 1645, Vilnae, 8vo.

V Decem modi colendi Beatiss. Virginem, in ejus imagine Lauretana 1648.

VI To samo nabożeństwo po polsku.

VII. Oculus ratione correctus, seu refutatio demonstrationis ocularis de vacuo 1648, Vilnae 8vo.

VIII Miscellanea rerum ad statum ecclesiasticum in Magn. Duc. Lithuaniae pertinentium 1650, Vilnae 4to.

IX Historia Lithuana. Pars prima 1650 Gedani, 4to majori.

X. De rebus gestis anno 1648 et sequenti, contra

---

(1) Niepojmujemy zkąd Czacki wiedział że historję domu Chodkiewiczów przez naszego autora napisaną sami Jezuici zniweczyli. Gołębiowski O Dziejopisach str. 204, sam bowiem autor przypisuje to rabunkowi.

Cosacos Zaporogios rebelles. 1651. Vilnae 4to.

XI. Compendium censurarum reservatarum, succinctis notis illustratarum. 1651.

XII. Instructio circa casus reservatos, ad usum cleri vilnensis. 1651. Vilnae. 4to. Może to samo, co wyżej.

XIII. Kazanie na pogrzebie Piotra Wołowicza 1652.

XIV. Fasti Radziviliani, compendio continentes gesta Ducum Radzivil. 1653. Vilnae. 4to.

XV. Institutionum Rhetoricarum partes duae. 1654 Vilnae 12mo. Editio secunda 1659.

XVI. Dissertationes theologicae:

a). Coloquia theologi cum politico, de electione prudenti unius verae christianae religionis. Sub nomine quidem cui discipuli. 1640. Vilnae, 4to.

b). Coloquia theologi cum ministro, de dissidiis in rebus fidei inter catholicos et Calvinistas. 1653, Vilnae 4to.

c). Coloquia theologi cum dissidente in religione, de sincero et non adulterato usu Sacrae Scripturae, ad probandos articulos fidei. 1667. Calissii 4to.

XVII. Historia Lithuana, Pars altera, 1669. Antverpiae 4to majori. Polskie tłumaczenie Kojałowicza Historyi Naruszewicz wspomina jako dwie części przez X. Antoniego ..., gdzie niegdzie przez ... poprawione były ... w bibliotece Puławskiej. Rękopism.

XVIII. Rozprawy Teologiczne, które wyżej po polsku wyszły razem 1671. w Krakowie in 4to. Z tytułami.

a) O rzeczach do wiary należących, rozmowy Teologa. w Krakowie 4to

b). Rozmowy teologa z ministrem, o różnicach wiary.

c) Rozmowa teologa z dyssydentem, o szczerem używaniu Pisma S.

XIX. Żywot Ojca Franciszka Ksawerego S. J. z włoskiego tłumaczony.

XX. Skrócony żywot ojca Alfonsa Rodriqueza S. J. z hiszpańskiego tłumaczony. 1656. Wilno.

XXI. Pamiątka braci pomocników, to jest laików zakonu S. J.

XXII Żywot krótko zebrany Wielebnego ojca Mikołaja Łęczyckiego. S. J.

XXIII Modi sexaginta sacrae orationis variae formandae 1668 Antverpiae 8vo. 1676 Coloniae.

XXIV Soli poliqve decus Sagittae Wolovicianae, Ladislao Wołowicz Palatino Vitebsensi 1669. Vilnae.

XXV. Kazanie o męce Pańskiej 1673 Wilno 4to.

XXVI. Polonia defensa contra Joan. Barclaium. niewiem gdzie i kiedy wydana.

W rękopismach oprócz zaginionych prac, jakeśmy wspomnieli wyżej, zostawił dzieł niemało, podług świadectwa Rostowskiego (p. 449). ~~w bibliotece~~ Mało jednak doszło nas o nich szczegółów: W bibliotece heilsbergskiej ona się znajdować kazanie na pogrzebie Tyzenhauza Biskupa Smoleńskiego 1669. Być musiała i trzecia część Historij Litewskiej, której wydanie zapowiedział w przedmowie do części drugiej. Herbarz czyli ~~domów~~ szlacheckich domów litewskich wyliczenie, ogromna i długich lat praca. Pisarz niespracowany, wyższy nad wiek swój i duch zakonu swojego, posiadający gorliwość do prac historycznych, które posunął do wysokiego dość znaczenia, mimo przeszkód ~~które~~ znajdowanych w okolicznościach obecnych krajowych, w niedostatku źródeł historycznych, ~~w~~ jakie biblioteki Jezuitów nie bardzo były zamożne; w trudnym nakoniec przystępie do archiwów, tak publicznych, jako też prywatnych, w wieku ~~...~~ upadającej oświaty, a tym samym nieufności i zobojętnienia. Wszelako mimo niesścisłego krytycznego rozbioru, pilnie i pamiętnie układał swoje pisma; bolesno więc wspomnieć, że ich kompletnego zbioru nigdzie nienatrafiamy, chociaby samych dzieł drukiem ogłoszonych. Wyborną pisał prozą łacińską, polszczyznę nazwał makaronizmami, czyli wstawkami łacińskiemi. Jednakże uczoności swojej i znajomości kilku języków ~~...~~ cudzoziemskich, jako to włoskiego, hiszpańskiego, niemieckiego i ruskiego zostawił dowody.

Brat Wojciecha ~~...~~ szczędni Kazimierz, wydał z druku niektóre pisma, w łacińskim języku, mniejszego znaczenia. Piastował dostojność Rektora kollegium akademickiego wileńskiego. Młodszy zaś Piotr, poświęcił się nauce budownictwa, jakeśmy dowiadujemy z badań udzielonych nam prywatnie. Podług jego to rysunku, wieża ratuszna w Kownie ma być wzniesioną, ~~...~~ która trwa dotąd i ozdobną architekturą słynie. Pisze ze szczegółów o życiu Piotra, mamy także z obcych

postrzeżeń

że w roku 1637, mając lat 14, wstąpił do zakonu Jezuitów. Miał stopnie uczone i dawał nauki logiki; niewiadomo, czy w Wilnie, lub gdzie indziej; umarł w Kownie 1659 roku.

Czerwca 12.

Powinny teraz o herbarzu, poszukiwszej [craczęści] to wśmy już pobliżności uczoności (Tygod. Peterb. r. 1844 Nr. 20). Zasilony nasz autor bogatą znajomością rzeczy ojczystych, oraz niezmordowaną ochotą do pracy, wyrzynia szczegóły heraldyczne z bezstronnością, ściśle i stosownych dodatkiem ~~…~~ postrzeżeń nie omijał; że skromności tylko zakonnej, o swojej familii krótko pod artykułem Mijaus, namienia i pod artykułem Bejnart nazywa siebie: collector hujus libelli. Wrześli często herby, mniejszy których są oryginalne litewskie; panujących książąt i znakomitych domów stawia tablice genealogiczne. Artykuły mieści w porządku alfabetycznym, jak u Niesieckiego; przy jednych pomieszcza zrysowane herby, przy drugich tylko po nazwaniu je wymieniał; których domów herbu niewie, bez tego zostawuje. Miał pod ręką Paprockiego i Okolskiego, korzystał z nich znacznie; a z tym drugim szczególne spółwieństwo stanowi: bo gdy ten rozwlekający herbarz przytoczeniami często niestosownemi do rzeczy, pochwałami napuszonemi wilomowiczowem, dziwacznemi rozgromawaniami i dziwnej płodności, konceptami, że tak rzekę, bredniami, nasz Litwin niemówi ani słowa niepotrzebnego, krótko: co w źródłach swych znalazł, wykłada dobrą łaciną. Zwięźlejszy nawet od Niesieckiego i w tem ceniejszy, że w żadne legendy duchowne się nie udaje, czystej historyczności mając na względzie.

Przyczyny niedrukowania drukiem przez samego autora, tak potrzebnego dzieła, rozmaicie mamy wyłożone. Janocki, w dziele swem bibliograficznem, kreśląc rys biografii Kojałowicza, powiada że z jakowejś politycznej przyczyny, za wyjawienie nader ważnej ~~…~~ tajemnicy pewnej książęcej polskiej, ściągnął na siebie skryte prześladowanie, a nawet wszelnich pism swoich przytłumienie(1). Niewierny zkąd wyszła ta anegdota, niewiele na wiarę zasługująca. Bo jakiżby zacny rządca, do wyjawienia dawnych tajemnic ~~się pokusił~~ pewną nieostrożność. Drugą znajdujemy na pierwszym tytule, tu niżej wymienioną dosłownie: jakoby niektórzy z panów litewskich, byli przeszkodą że polskie tłumaczenie, już rozpoczęte niezostało ~~…~~ wydrukowanem całkowicie. Dziś mając pod ręką materjał(2) możemy bliżej tę rzecz objaśnić, w przytoczeniu dosłownem.

„Albert Kojałowicz, będąc już Rektorem w „kollegium profesów, w Wilnie, u S. Kazimierza, zamyślił drukować swój herbarz „familii litewskich. Dzieło nietylko obszernej „znacznej, ale i rycinami ozdobione licznemi, „rosło przeto na druku ciemnoty za sobą ciągnęło. Drukarnia zakonu Towarzystwa „Jezusowego, ledwo się dźwigać poczęła po „ostatnim upadku Wilna. Zasoby pieniężne „ojców Jezuitów były wyczerpane, dochody z „majątków opustoszonych przez wojnę ledwie „na wyżywienie braci zakonnej wystarczały. Niemogąc przeto mieć wsparcia od zakonu, szukał autor Mecenasów. W tym „celu przypisał już jedno z dzieł swoich Biskupowi Wileńskiemu, Tyszkiewiczowi (Miscellanea), które w roku 1650 ~~drugi~~ drukiem był ogłosił. Wszelako do herbarza „zachodziły trudności niemałe i nie tak łatwe do uprzątnienia, ponieważ wydanie „w Gdańsku, lub za granicą, niemogłoby się „należycie uskutecznić, zwłaszcza odległe „od oka autora. Nasz Xiądz Minotaj(3) zajął się gorliwie pomaganiem Kojałowiczowi: „wtedy na otwarciu Trybunału zebranym „panom przełożyliśmy zamiar zacnego Jezuity, ziomka naszego, gorliwego o prawdę, miłującego heraldykę Litwy. Biskup to poparł i „zgodzono się na ustanowienie funduszu druk herbarza pokryć mającego; ale pod warunkiem, żeby „był przełożony na język polski. Sam autor znajdując tę uwagę słuszną, przykład na nią Biskup Tyszkiewicz wziął całą rzecz pod swoją opiekę. Autor sam tłumaczył po polsku i arkusz „po arkuszu, jak drukarnia wyśpieszyć mogła, „wygotowywać miał swoje tłumaczenie. Herby wyrzynać zgodzono znakomitego artystę „w Królewcu. ~~Ale Biskup Tyszkiewicz umarł~~ Robota się zaczęła w roku 1650 ~~1650~~ ale szła dość powolnie, i gdy Biskup zachorował na zdrowiu we wrześniu ~~…~~ stanęła „po kilku arkuszy odbiciu(4). Pod koniec tegoż „roku Tyszkiewicz umarł, a z nim upadła nadzieja

(1) Nachricht von raren polnischen Bücher. II. 86. ~~…~~

(2) Notanda sui temporis, ab Anno 1648, inchoatae in Jeznas. Urywek rękopismu łacińskiego, odkryty w archiwum jednego z majątków niegdyś Paców, doprowadzający wypadki rzeczy krajowe do r. 1694. (3) Niewiadomy zkąd imię. (4) Te arkusze, jako rzadność bibliograficzną…

„nadzieja postępu dalszego, zwłaszcza że i naszego
„ xiędza Mikołaja, inne przeznaczenie z Wilna wy-
„ wołało; panowie zaś litewscy z zimnem okiem
„ i ściśniętemi dłoniami, oraz odwołaniem się
„ do ofiary jakoby złożonych na ręce zmarłego Bis-
„ kupa, odmówili wsparcia żebrzącemu
„ o nie ziemu heraldykowi. Jednakże Kojałowicz
„ nietracąc ochoty wydania swego herbarza, zna-
„ wu go tłoczeniem, to uskutecznić postanowił w
„ Gdańsku: na ten koniec pracował nad wygotowa-
„ niem exemplarza rękopismu na czysto, z czem się
„ sam oświadczał. Niewiadomo czy niesmaki
„ z powodu tego przedsięwzięcia powzięte w do-
„ mu od ziomków, uprzedzonych nowem uczynieniem
„ ubliżenia niektórym domowi; czy prace nad
„ wydaniem historyj litewskiej, której z przyczyny
„ śmierci zawrocznej w Gdańsku wydawcy swego,
„ niemógł tam drugiej części wydrukować, czy
„ zajęcie się obowiązkiem Rektora kollegium
„ połockiego, czy jak najpodobniej do prawdy sła-
„ bość wzrostu pracami naukowemi nadwerężonego,
„ ten zamiar zniweczyły także.„
Rzut oka na historją samego rękopismu wyjaśnia,
że po zgonie Kojałowicza, w ręku Jezuitów
zostały trzy exemplarze własnoręczne autora:
jeden Jezuici wileńscy darowali Biskupowi Ki-
jowskiemu, Andrzejowi Załuskiemu; ten się
znajduje w publicznej bibliotece petersburskiej:
pisany nieczytelnie, z skróceniami i niezupeł-
ny. Drugi na czysto przepisany w roku
1658, po zniesieniu zakonu dostał się Xięciu
Ignacemu Massalskiemu, Biskupowi wileń.
zupełny, poprawny, jak do druku. Z niego kopija
zdjęta była w bibliotece sapieżyńskiej w Wilnie.
(1). Z tej przepisał ktoś nową kopiją, której prze-
znaczenie niezbadane; zdaje się że ją posia-
dała biblioteka Poczobuta (2). W roku
1744, niewiadoma ręka z autografu w bibliotece Jezuitów wileńskiej bytego spisała kopiją,
jak widać z nadpisu pod tytułem umieszczo-
nego, który kładziemy tu niżej. Z niej zdjęty
odpis przez Pana Szymona Dowkonta, mamy
łaskawie udzielony do niniejszego użycia.
Otoż co powiedzieć jeszcze o tym naszym ręko-
pismie pozostaje. Jest dziełu pisany na pocz-
towym papierze sporego formatu, czysto, czytelnie,
ale przepełniony omyłkami grammatycznemi, obej-
muje arkuszy 105; herby rysowane piórem, bez
kolorowania. Przepisywacz dawnej daty poło-
żył na swoim tytule ostrzeżenie: że to co się
w tekście znajduje między dwoma znakami §§,
znalazł w autografie późniejszą ręką dopisa-
nem: z tych artykuły Leszczyński, Tyszkiewicz,
Minkiewicz, Osipowski i Zyberg, mogą nale-
żeć do samego autora, z późniejszych po-
strzeżeń poczerpnięte i ręką padrzędnego
pisza dodane. Inne: Brzostowski, Daunsza,
Giejsztor, Paciej, Sirzio, Wojniłowicz i Kopeć
należą do daty najpóźniejszej 1728 roku. Nad-
to artykuł Kopeć cały jest po polsku. Arty-
kuł Jasyna także po polsku, ale bez zna-
ków §§.
Tu radzi się uwagę: czyliby tych znacznych
familii umyślne jakby opuszczenie, może dla
jakiej przyczyny jezuickiej, nie przyczyniło
powodu do przeszkody wyjścia z druku herbarza?
Na końcu znajduje się zbiór herbów zrysowa-
nych, niewiadomo do jakich familii
właściwie się odnoszących.
Kończy się rękopism na Dodatku, 15 arku-
szy obejmującym, jestto przerobione Mis-
cellanea, a jako związku z heraldyką
rzecz niemającą te opuszczamy, zosta-
wując do osobnego wydania Miscella-
neów naszego autora, w polskim prze-
kładzie.

ną posiada Senator K. M. Borozdin. Niewymienia rękopism tego szczegółu, że w roku 1656, Bis-
kup Tyszkiewicz, znajdował się w Królew-
cu, w Prussach, zapewne i Kojałowicz
zajmował się wówczas wydaniem herbarza.

(1) Na czele kopii położona jest wzmian-
ka o tem dziele, wiadomości przez Janockiego (Janociana vol. II p. 120)
wi-; po czem powiedziano
o losie dwóch autografów, jak teraz przyta-
czyliśmy. Dalej, wyrażono, że na powtórnym
exemplarzu pierwszej karcie, własną ręką
Kojałowicz napisał: Incoepi scribere 1648
Vilnae; desivi here coepi 1658 Brestiae,
mense Martio, desivi here finivi Slonimi
1658 Sept. 10, ante prandium.

to jest układać w jedne księgę do porządku artykuły
zacząłem 1648. Przepisywać ostatni
exemplarz zacząłem w 1658 w marcu w Brześciu
a ukończyłem w Słonimie 10 sept. roku przed obiadem.

(2) Gołębiowski, O dziejopisach polskich str. 197, mówi że Czacki posiadał dwa exempl. rękop. jeden in folio 2gi in 4to, nadto herby szlachty pruskiej in 4to w rękop. nadobno także Kojałowicza, tamże były.

Tytuły:

Na czole rękopismu w naszym exemplarzu położono:

A. R. P. Kojałowicz, Soc. Jes. Theologi, opus rarum et curiosum, de Nobilitate Litthuana et familiis huius Magni Ducatus. Quod ne in lucem prodiret, in patriam linguam translatum, quamvis jam ex parte esset mandatum typis, impediverunt non nulli Littvani Proceres. Diligenter ex ipsius autoris manuscripto authographo descriptum. Vilnae Anno Dni. 1744. Apendicis loco ~~adiectum~~ adiunctum ejusdem authoris opusculum, de rebus statum ecclesiasticum et religionem Catholicam in Litthuania concernentibus, et nonnulla de officiis et Magistratibus, hujus Magni Ducatus.

Potem następuje przypisanie, podobno przepisującego.

Umbris Generosi Domini Antonii de Lodzia Lachowicz, Haeredis in Murata-Oszmianka, Domini Clementissimi, nec non civis ornantissimi. Pia memoria hoc opus devovit, Tristis amicus.

Następuje drugi tytuł, własny autora.

Divis angelis Litvaniae custodibus, et Sanctis ejusdem Patronis. Sacer. Nomenclator Familiarum et Stemmatum Magni Ducatus Litvaniae et provinciarum ad eum pertinentium.

Niżej Imię Jezus, Imię Maria, anagrammy.

Collectus et in ordinem digestus, opera diuturna P. Alberti Wijuk Kojałowicz Soc. Jes. S. Theol. Doct. ejusdemque in Alma Universitate Vilnensi, olim, ordinarii Professoris. Descriptum Anno 1658. Ad Majorem Dei O. M. Gloriam et B. V. Mariae immaculatae conceptae Honorem.

~~Tytuły.~~

~~Na dziele rękopiśmie w naszym Exemplarzu, tytuł położony taki: A. R. P. Kojałowicz Soc. Jes. Theologi. Opus rarum et curiosum, de nobilitate Lithuana et familiis hujus Magni Ducatus. Quod ne in lucem prodiret, in patriam linguam translatum, quam vis jam ex parte esset mandatum typis, impedivierunt nonnulli Litvani Proceres. Diligenter, ex ipsius ~~autoris~~ authoris manu conscripto authographo descriptum Vilnae Anno Dni. 1744. Appendicis loco adjunctum ejusdem authoris opusculum, de rebus statum ecclesiasticum et religionem Catholicam in Lithuania concernentibus, et nonnulla de officiis et Magistratibus, hujus Magni Ducatus.~~

~~Następuje tytuł ~~przez~~ właściwy ~~samego~~ autora: ~~potężny~~: Divis Angelis Litvaniae Custodibus et Sanctis ejusdem Patronis. Sacer. Nomenclator Familiarum et Stemmatum Magni Ducatus Litvaniae et provinciarum ad eum pertinentium. Niżej Imię Jezus, Imię Maria, anagrammy. Collectus et in ordinem digestus, opera et industria P. Alberti Wijuk Kojałowicz Soc. Jes. S. Theol. Doct. ejusdemque in Alma Universitate Vilnensi olim Ordinarii Professoris. Descriptus Anno 1658. Ad Majorem Dei O. M. Gloriam et B. V. Mariae immaculatae conceptae Honorem.~~

Samo dzieło zaczyna się od:

~~Spis~~ Poczet Najwyższych Książąt wielkiego księstwa Litewskiego i Żmujdzkiego.

~~Poczet~~ Książąt nie pochodzących z narodu Litewskiego, lecz jako niżej z porządku swego:

Heruli.

Littalanus po roku od Chrystusa 366.
Wejdewuta.
Littalanus młodszy około — 373.

Włosi z Kolumnów. Herbu Kolumny:

Palemon czyli Publius Libo po roku 924.
Borkus, Kunas, Spera } Synowie Palemona
Kiernus syn Kunasa około r. 1040.

Z Juliana Dorszprunga. Herbu Centaur.

Żywibund Dorszprungowicz około r. 1200.
Kukowajtys Żywibundowicz — 1200.
Utenes Kukowajtysowicz — 1227.

Potomkowie Palemona Kolumny.

Ringold Palemon Wielki książę po roku 1235.
Mindog czyli Mendolf syn Ringolda Król Litew. 1252.
Trojnat około roku — 1264.
Wojsiełk czyli Swintorog (sic) około r. 1265.

Z Juliana Dorszprunga Centaura, Herb Pogoń Litewska.

Swintorog Utenesowicz około r. 1267.
Giermund Swintorogowicz ~~obrany książęciem~~ 1270.
Giligin Swintorogowicz, obrany książęciem 1275.
Romund Giliginowicz — 1276
Trabus Swintorogowicz, (Ingenitus) 1280.

Narymund Romundowicz który herb zwany Pogoń ustanowił 1281.
Trojden Romundowicz — — — 1282.
Rymund, inaczej Lauras czyli Wawrzeniec Trojdena syn.
~~Witenes~~
Potomkowie Prospera Cezaryna Kolumny.

Witenes, którego Inflantska historja uczyniła synem Utynera Króla Litewskiego ~~ob~~ objął W. Xięstwo około roku 1283, umarł 1315.
Gedymin Witenesowicz . . . . 1315 poległ 1328.
Jawnuta Gedyminowicz . . 1329 podniesiony i zrzucony.
Olgerd Gedyminowicz podniesiony 1330, umarł 1381.
Jagiełło Olgerdowicz podniesiony 1381.
Kiejstud Gedyminowicz.
Jagiełło powtórnie aż do ~~ob~~ przyjęcia korony królest. Polsk. 1386.
Kazimierz I Skirgiełło Olgerdowicz wyznaczony 1387, zmieniony 1392.
Alexander I Witold Kiejstutowicz wyznaczony 1392, umarł 1430.
Bolesław I Świdrygiełło Olgerdowicz przyzwany 1430 zrzucony 1432.
Zygmunt I Wajdat Kiejstutowicz wyznaczony 1432, zabity 1440.
Kazimierz II Jagiellończyk podniesiony 1440. został królem Polskim 1447, umarł 1492.
Alexander II syn Kazimierza obrany 1492, przyjął koronę królestwa Polskiego 1501, umarł 1506.
Zygmunt II syn Kazimierza obrany 1506, przyjął koronę królestwa Polskiego 1507, umarł 1548.
Zygmunt III, nazwany August, syn Zygmunta II, podniesiony 1530, przyjął tytuł i koronę Króla Polsk. tegoż roku, umarł 1572.

Cudzoziemcy.

Henryk Walezy królewic Francuski, herbu Trzy lilije, potem odbiegłszy królestwa Polskiego, Król Francuski.
Stefan Batory herbu Trzy wilcze zęby, z Xięstwa Siedmiogrodzkiego.

Z domu Królów Szwedzkich Wazów po ojcu, a z matki Jagiellonki. Herb Snopek.

Zygmunt IV wielki Xiążę Litew. syn Jana Króla Szwedzkiego urodzony 1566, obrany 1587 i królem Polskim razem, ~~umarł~~ Szwedzkim koronowany 1594.
Władysław IV wielki Xiążę Litew. Król Polski.
Jan Kazimierz obrany 1648, złożył koronę 1668.

Poczet Xiążąt Litewskich, Nowogródzkich czyli Zawilejskich. (Ultrawilienses).
Erdziwił praprawnuk Palemona.
Mingajło czyli Michał.
Skirmund Mingajłowicz.
Trojnat Skirmundowicz.
Alginund Trojnatowicz.
Ryngold wielki Xiążę całej Litwy.
Po nim już sami Xiążęta władali całą Litwą, tylko Koriat Gedyminowicz i Teodor Koriatowicz pisali się Xiążętami Nowogródzkimi.

(1) Już w Historyi Litewskiej Parte I. p. 59. Mieści Kojatowicz stolicę Litwy w Nowogródku, leżącym nad lewym brzegiem Niemna, jako twierdzy przez ruskich (Grodzieńskich) Xiążąt wzniesionej i przez Mongołów zburzonej, którą Erdziwiłł odbudował. I z tamtąd rozpoczął zawojowania na Rusi, od granic Jatwezyi postępując. Zaczem dalej nasz autor niedobrze dróżnia Nowogródek Litewski, od Nowogródka Krewiczańskiego.

Poczet Xiążąt Żmujdzkich

Zaymo syn Neydewota, brat Litwana młodszego, Herul.
Gimbutt Palemonowicz, Kernusa Wiel. Xięcia Lit. Syn.
Montwiłło Gimbuttowicz.
Wikind Montwiłłowicz.

Żywibund .... także i Litewski.
Kukowojtis Żywibunda syn.
Utenes Kukowojtisa syn.

Świntorog Utenesowicz, wprzód Żmujdzki, niżeli Litewski.
Germund Świntorogowicz.
Trabus Germundowicz.
Ci razem Żmujdzi i Litwy xiężęta.

Kiejstud Gedyminowicz.
Witold Kiejstutowicz.
Dalej już sami xiążęta – nad Litwą i nad Żmujdzią panowali.

Xiążęta Potoccy, Litwini.

Ginwiłło wnuk Erdziwiłła.
Borys Ginwiłłowicz.
Bazyli Rachmold Borysowicz.
Hleb Bazylewicz.
Po śmierci Hleba Potok powrócił do rządu Republikańskiego,
nim znowu nie został podbitym.
Teofil Mendaga synowiec
Następnie Potok należał do xiążąt Litewskich i nie miał
swego osobnego xiążęcia.

Potem następują Tablice Genealogiczne.
xiążąt panujących, a dalej.

Herby:

Domy które Kniaziów czyli Książąt w Litwie tytułów używały z dawna, albo dotąd używają:

Biały
Bielski.
Borawski.
Czartoryski
Czetwertyński.
Dolski.
Dubrowiecki.
Giedrojć.
Girski – Dowmand.
Horski.
Korecki,
Korybutt.
Kroszyński
Kurbski.
Lubecki.
Massalski.
Odojewski
Ogiński
Olelko,
Olszański Algimunt.
Oziemiatycz
Ostrogski.

~~Petyhorski.~~
~~Porycki Korybutt.~~
~~Pruński.~~
Puziatycz.
Petyhorski
Porycki-Korybutt.
Pruński.
Przychalski.
Pliciaka.
Radziwiłł.
Sanguszko Kowelski.
Sanguszko Koszyrski.
Siesicki.
Sokoliński.
Sołomerecki.
Świerski.
Tołoczyński.
Trubecki.
Wiśniowiecki.
Wolski.
Woroniecki.
Worotyński.
Zabrzeziński Monwid.
Zarecki.
Zasławski od Jawnuta
Zasławski Ruski.
Zbarazki Korybutt.

Domy które r. 1413 za Jagiełły i Witolda w Horodle na sejmie, dopuszczonemi zostały do używania herbów polskich, jak jest w statucie koronnym.

Nazwiska domów.	Nazwanie herbów.
Moniwid wojewoda Wileń.	Leliwa.
Jawnus czyli Hawnul. wojewoda Trocki –	Zadora.
Minigajło Kasztell. Wileń.	Rawa.
Punigajło Kasztel. Trocki.	Lis.
Niemira czyli Nagora –	Jastrzembiec czyli Łazanki Bolesty.
Grzegorz Ostyk —	Trąby.
Butrym – – – –	Topor.
Goligunt – – – –	Łabędź czyli Szczyrscy.
Mikołaj Bzytim — –	Poraj.
Korewa – – – –	Dębno.
Wyzgerd – – – –	Odrowąż.
Piotr Montigird –	Wadwicz.
Mikołaj Tawtygird —	Dryja.
Jan Gasztołd – –	Abdank.
Wołczko Kotwa czyli Kutwa	Półkozic.
Rumbowt – – –	Gryf.
Jadold – – –	Srzeniawa.
Kalon Rało — –	Pobog.
Jan Rymowidowicz	Grzymała.
Ginejt Kunicewicz –	Zaremba
Sawnka czyli Roża	Pierzchała.
Mikołaj Bejnar czyli Biejnar	Nawina.
Wołczkon Nakutowicz –	Działosza.
Giedorwaił – – –	Kopacz.
Dangel – – – –	Rola.
Jakób Mingiel —	Syrokomla.
Wojsznar Mikołajewicz —	Kot morski.
Trzyn Sanguno — –	Pawała.
Sana – – – – – –	Pomian.
Narkun – – – –	Doliwa.
Twerbut – – – –	Sarża.
Mostwiłd — — —	Dołęga.
Stanisław Wyszygird Wyszynga — —	Bogoryja.
Woysym Danczykowicz –	Janina.
Monstołd — — — —	Bychawa
And. Dewkrzetowicz —	Świnna.
Bodziwił czyli Rodziwił –	Sulima.
Monimund Jesmikowicz	Kolda.
Kwirzan — —	Nałęcz
Mirzucha — — —	Łodzia
Czupna — — —	Korczak.
Korczan Sakowicz —	Wańczyk.
Gierdut — —	Jelita.
Moydylon — –	Biała.
Stanisław Butowtowicz	Gożdziemba.
Wojdzto Koszykowicz	~~Ciołek~~.
Łazorz Jan Ezwoito i Czuszutowicz.	Ciołek.
Surguth z Kiglinia z Meszyner —	Ośmiorog czyli Gieradt
i t. d.	i t. d.

W przywileju do praw przyłączonym, nie są wszyscy wyrażeni, ponieważ, po odar nim nazwisku położono etc. etc. A zapewne dla oszczędzenia miejsca w księdze statutu, z przyczyny długich wyliczeń, dalsze ~~inne~~ opuszczono domy.

A.

Abramowicz pisze. ~~[illegible]~~ – gdy za Króla Stefana majętność Kobylniki, położona w Oszmiańskim, po zdradzie Ostyka przeszła na skarb rzeczypospolitej, od tegoż króla nadana jest Abramowiczowi. O Janie Abramowiczu Wojskim Wileń. Staros. Lidzkim, wspomina Stryjkowski, w przypisaniu księgi XXII. rozdz. 1. swojej historyi. Jan Wojew. Smolen. z sejmu 1596. wyznaczony był do Kommissyi Podlaskiej. Także za Zygmunta III., gdy król stał pod Smoleńskiem, zlecone mu było czuwanie nad bezpieczeństwem Wiel. Księstwa. Syn jego Mikołaj w wojnach Inflantskiej, Pruskiej, Moskiewskiej, Kozackiej rotami (cohortes) potem pułkami (legiones) dowodził, niemniej słynny i w pokoju obrany na sejmikach na Trybunał Skarbowy 1631, w roku zaś 1634 do rady wojennej w obozach. Wprzód Starosta Starodubowski, potem Kasztellan, Wojewoda Mścisławski, w ostatku za Władysława IV. Trocki. Samuel Abramowicz syn Mikołaja, Starosta Starodub. roku 1649 dowodził pułkiem 1200 ludzi pieszych najętym, ~~za~~ ojca zastępując. Zato że przyjął wiarę katolicką, odrzuciwszy kalwinizm, nienawidziany od Janusza Radziwiłła, porzucić musiał wojskowość, lecz znowu służył wojskowo na Żmójdzi pod Wincentym Gąsiewskim, i dzielnym był do walki przeciw Szwedom. – Hieronim Abramowicz Wojski Lidzki, około roku 1601, był tego powiatu Poborcą ~~obranym~~ naznaczonym

Adamkiewicz. Są na Żmójdzi; inni błędnie ich piszą Adamkowicze. Niewiadomo jakiego herbu używają. To tylko czytać o nich się zdarzyło: Piotr Adamkiewicz Podczaszy Żmójdzki około ~~r.~~ 1607 obrany był Poborcą Żmójdzkim, r. zaś 1611 na sejmie Rzeczypospo. wyznaczony do rewizyi lasów królewskich na Żmójdzi. N. Adamkiewicz w popisie ~~[illegible]~~ 1621 nazwany Podsędkiem Żmójdzkim, także Piotr Adamkiewicz. Samuel Adamkiewicz podpisał ~~elekcyą~~ obiór Władysława IV. Niesiecki przeto mylił się przyłączając pod herbem Wadwicz Adamkowiczów, jakoby o nich Kojałowicz wspominał, ~~bo~~ to są dwa różne domy.

Adamowicz. Karol Adamowicz Staromolski, Dworzanin za Króla Zygmunta Augusta. Syn jego Samuel na wojnach Moskiewskich, Tatarskich, Inflantskiej, żołnierz dzielny. Jan rycersko służył nawet za granicą w Węgrzech przeciw Turkom, i w Niemczech pod Rudolfa Cesarza znakami. Wspomina także Okolski Aleksandra i Hieronima Staromolskich rycerzy. – Szymon Staromolski doświadczywszy wprzód życia dworskiego, został proboszczem Tarnowskim, Kantorem, Kanonikiem Krakowskim; mąż godny pamięci potomnej, czy to dla dzieł, które zostawił, w materyi duchownej i świeckiej, czy dla położoności obyczajów, w podróżach nabytej. W trudnym czasie gdy Karol Gustaw król Szwedzki zajął Kraków, zarządzał kościołem katedralnym tameczrnym, z wielką ostrożnością, pod tę porę Szwedzi święte sprzęty złupili. Stanisława Bisk. Męcz. wyrzuciwszy trumnę srebrną z kościoła zabrali.

Agryppa. Agryppowie są w Księstwie Żmójdzkiem i Wojewódz. Trockiem. Herbu ich dotąd nie zbada łem, niech przyłoży kto wie (2). Wacław Agryppa, Pisarz W. X. Litew. Starosta Niemonojski, około r. 1579, gdy mu Stryjkowski przypisał Kiss. Litew. księga XXII, rozdz. 8. Był później Kasztellanem Smoleńskim, na sejmie 1590 obrany przez Rzeczpos. Kommissarzem do rewizyi dóbr królew. w Inflantach. Andrzej Agryppa Pokoim. Wojewódz. Wileń. 1613. Zachariasz Agryppa podpisał ~~[illegible]~~ ~~elekcyą~~ obiór Władysława IV, z wojewódz. Trocki a zaś Jan Agryppa z Księstwa Żmójdz.

Aksak. Samo nazwisko wskazuje że pochodzi od Szlachty Tatarskiej Aksaków, albowiem w ich języku znaczy obronną rzecz, dla tego i Tamerlana ~~przez~~ Tatarzy nazywali Temirsaksak, to jest żelazo zdolne do obrony. Ten dom zamieszkał w Wojewódz. Kijowskiem, jako i inne domy litewskie, które od czasu unii za Zygmunta Augusta stosownie do swych posiadłości położeń do Litwy się wliczały. Używa herbu, któregom widział rysunek, przez ~~[illegible]~~ jednego z Korsaków mającego matkę z tego domu mnie pokazywany. Obacz Nr. 11. Tabl. I.

Alamp. Herb. N. 1. Tablica V.

Aleksandrowicz. Aleksander z Poporci Podskarbi W. Księ. Litew. i Andrzej Aleksandrowicz brat Aleksandra, także Michał Aleksandrowicz z Zborowa r. 1476 podpisali poselstwo Panów Litew. greckiego wyznania do Sixtusa IV Papieża, w materyi układu o uniją. Aleksandrowiczowie którzy są w Grodzieńskim i Słonimskim powiatach, używają herbu zwanego Kruki czyli Haki, takiego kształtu. Obacz Nr. 2. Tabl. 1. ~~[illegible]~~ Jan Aleksandrowicz Mostowniczy Grodzień. jeden z delegowanych od Rzeczypospo. do podpisania umów z Władysławem IV obranym królem. Jego synowie: Konstanty, Pisarz Ziem. Grodzień. podpisał konfederacyą r. 1648, przed obraniem Jana Kazimierza,

(1) Co powiada Niesiecki o pokrzyżu w pocztowie, herbu Jastrzębiec tego niema w niniejszym exemplarzu.

(2). Herb na Tabl. IV. N. 9. Znalazłem na dzwonie rozbitym przywieziony z Solecznik do Ejszyszek, lany 1586 z fundacii Władysł. Agryp pr.

i Stanisław Aleksandrowicze. — Pomiędzy podpisami na Władysława IV. czytamy Piotra ~~Aleksand~~ i Konstantyna Kazimierza Aleksandrowiczów.

Aleksandrowiczowie, którzy są na Żmójdzi używają herbu Kościesza z podwójnym krzyżem, z ~~których~~ nich za mojego czasu kwitnął Kazimierz Aleksandrowicz.

Andruszkowicz czyli Andruszkiewicz. Czy wszyscy pochodzą ~~tego nazwania~~ od Andruszka syna Bila niewiadomo, wszelako tego pochodzenia domy używają herbu Mogiła. Piszą, że Andruszko miał zostawić synal Maciejal Andruszkowicza, który spłodził Melchiora i Mikołaja. — Theodat (Bohdan) Andruszkowicz 1464 będąc w wojnie pruskiej jednym z wodzów litewskiego wojska, pod Chojnicą, gdy wszyscy pierzchnęli, nie odstąpił króla Kazimierza tak, że ostawał tylko towarzyszami. — Maciej Andruszkowicz wspomniany w popisie szlachty Stonimskiej 1528 r. — Stanisław w popisie dziedzictwa Żmójdzkiego 1621

Andruszkowiczowie pochodzący od Jatwieda, z innego domu. Obacz. Tablica jeneralog. Potom Trojdena stwa Dorsprunga: ~~N. III.~~

Andruszowicz, u Niesieckiego Andruszewicz. Do Mikołaja starosty Oszmiegoi Przełomskiego dodano: Za Zygmunta I. Pisarz nadworny W. X. Litew. r. 1541, w roku zaś następnym sprawował poselstwo do Moskwy. Także był Komisarzym W. X. L. 1547 Komisarzem do rozpoznania krzywd pogranicznych w czasie rozejmu między Moskwianami i Białorusinami zaszłych.

Andrzejkiewicz. Gintowski, szlachta powiatu Oszmiańskiego, używają herbu Poboy.

Arcinkowicze. Dom szlachecki w pow. Słonimskim. Z nich o jednym czytałem w pewnym zabytku starożytnym, pod rokiem 1528, Myszko Arcinkowicz zwanym. Niesiecki ma za jedno to Arciuszkiewiczami herbu Świerczek.

Astor. Gintold Astor 1401 za Jagiełły i Witolda podpisał się do początkowej Unii Litwy z Polską, ze strony litewskiej, w innych zabytkach nazywa się Astolt.

Augustynowicz. W Księstwie Żmójdzkiem Jan i Jerzy Augustynowiczowie około r. 1621.

B.

Baba. Michał Baba, wysłany przez Swidrygiełłę do objęcia Podola, za zezwoleniem Jagiełły; tamże przez Polaków uwięziony.

Bański. Jeden w Litwie był żonaty z Heleną, Jana Stanisławowicza Dowgiałły córką.

~~Baka. Wymienie w ... Eustachego ... Grodz. Trockiego był ... Baryski ... Trocki synowie...~~

Baranowicz. ~~Jatowiski~~ Jatowski, Józef i Kazimierz podpisali elekcję Władysława IV. z Wojew. Trockiego. Herb Syrokomla, różny. Obacz. N. 3. Tab. I.

Baranowicz Józef i Kazimierz Baranowicze Jatowscy podpisali obiór Władysława IV z Wojew. Trockiego. Herb Tab. I.

Barberius. W Księstwie Żmójdzkiem, pochodzi z Francji, Wilhelm Barberius szlachcic francuski, za okazaną dzielność w wojnach Inflantskich, na wniesienie Karola Chodkiewicza otrzymał Indygenat 1607. Herb tego domu Pobog, z takiemi odmianami: Podkowa z krzyżem i trzema gwiazdami, w polu czerwonem. Nad koroną pół psa z uszyma złotemi, wsmalego. Niesiecki rozmieszcza gwiazdy: jedna wdole pod podkową, a dwie w górze obok krzyża; u Kojałowicza wszystkie trzy w dole na jednej linii poziomej. Piasecki wspomina o tym Wilhelmie w swojej historji fol. 302, pod rokiem 1608. On przy tożywszy Petardy, otworzył drogę Chodkiewiczowi do wzięcia Parnawy, także Pieczar w Moskiewskiej ziemi. Zelburg odebrał Szwedom, za podłożeniem miny. Gdy Ryżanie usprawiedliwiali się o zdaniu Rygi Gustawowi Adolfowi, jakoby oskarżeniem niebezpieczeństwem przy muszeni, zsyłając się na świadectwo naoczne Barberiusza; on za powrotem do Litwy oświadczył: że lubo widział usiłowania króla szwedzkiego nie mało znacznego, przecież Ryżanie mogliby się jeszcze byli potrafić obronić nieprzyjacielowi. Zostawił syna Chryzostoma.

Bartoszewicz. Są na Żmójdzi, inni w Połockim z przydomkiem Pyliński. Patrz Pyliński.

Barzoba z wojewódz. Brzeskiego, między podpisami na Jana Kazimierza podpisali się: Seweryn, Teodor i Stanisław Barzobowie.

Benowski. Jana Oczkowskiego wspomina Paprocki; Okolski im herb Łopot przypisuje. Niektórzy z tego domu są w Litwie, używający tegoż herbu w Łyżawcy (Gryf, czy Chorągwie), przecie rozumiem, że przez omyłkę, ~~e~~ zamiast y położono w wyrażeniu tego nazwiska.

Bernatowicz. Szlachcic Żmójdzki, Adam około r. 1621.

Beynart. Opuścił Niesiecki co następuje: Ambroży Beynart Kanonik wileń. fundował między wielu innemi Szpital w Kownie. Bracia jego Albert i Wawrzeniec, oba potomstwa męskiego nie zostawili: z córki tego Alberta rodził się zbieracz tej dzieduszki (collector hujus libelli), A. W. K. S. J.) ~~Wojciech~~ Albert Wijuk Kojałowicz Societatis JESU. Córka Wawrzeńca była w zamęściu za szlachcicem Ujeikim Juriewiczem, której potomstwo męskie żyje. Stanisław, syn Bartłomieja, Pisarz skarbowy W. X. Lit. Potem Podskarbi nadworny Królewski, Podskarbi W. X. Lit. który urząd piastowawszy na synowca, fundował w miasteczku swojem Poporcie XX. Dominikanów i domicilium OO. Soc. Jesu w Poszosiwie, umarł 1649. Samuel Beynart synowiec Stanisława, z brata Grzegorza, Podskarbiego; Pisarz Grodz. Kowień. Pisarz ziemski Kowień, Podskarbi W. X. L. umarł 1648. Wojciech Beynart, Kanonik Wendeński, Pisarz Kapituły i jurysdykcji biskupiej wileń. Proboszcz Białostocki, Kaun wymowl. i filoz. magister, kanonik wileń. Florian Beynart. Herb N° 2. Tabl. V

Białkowski

<u>Białkowski</u>. N. na Żmujdzi ziemianin dostatni, syn jego Mikołaj zaszczytnie przykładał się w Wilnie do nauk filozoficznych, umarł młodym na dworze Kanclerza Ossolińskiego.

<u>Białozor</u>. W W. X. Lit. i na Żmujdzi dom ten z dawna kwitnie, używa herbu Wieniawa. <u>Opisanie herbu</u>. Za czasów Zygmuntów I i II pamiętny jest Jan Białozor, którego syn Stanisław około r. 1578 Podkomorzy Upicki, r. 1588 posłem od stanów Litew. do Zygmunta III, już ukoronowanego, z mocą przyjęcia go i uznania za Wiel. Xiążęcia Litew. Zostawił synów sześciu: I. Stanisława, ~~[illegible]~~ Podkomorz. Upick. Sędziego na Trybunał Kaden. Wileń. męża nieposzlakowanej prawości. II Gabriela Podkom. Upick. Starostę Nawomłyńskiego. III Karola Sekretarza Królewsk. Regenta Kancellarij mniejszej, Prałata Katedr. wileń. potem Referendarza W. X. L. który umarł 1631. IV. Jakóba Sędziego Wileń. V. Jerzego Sędziego Upick. VI. Krzysztofa Marszałka Upick. Starostę Apelońskiego; ten za Władysława IV. wiele pracował przy uregulowaniu i rozwiedzeniu ekonomii królewskich, jako też za Zygmunta III 1629. Mohilowskiej, w roku 1633 ~~na sejmie~~ wyznaczony z sejmu na Kommissarza do opłaty żołdu wojsku, i na Trybunał skarbowy. Znakomite pieniądze wyłożył na pobożne założenie klasztoru Dominikanów Kowieńskich, w którym zakonie miał syna Jana. Drugi syn jego, Jerzy, ukończywszy nauki w Wilnie i Krakowie, młodość poświęcił usłudze dworu królewskiego, był Sekretarzem Królewskim, potem Pisarzem Skarbowym W. X. L. i wiele znacznych poruczeń z rostropnością spełniał. W kościele świętym, z Kanonika wilen. Kustosz katedr. wilen. wiele prac podjął, między innemi, z pośród miasta ogniem płonącego, i przez ~~[illegible]~~ Moskwian zajętego, niejako, części swej poświęconych sprzętów, a szczególnie relikwij ś. świętych, mianowicie S. Kazimierza pierwszego patrona Wiel. Xięstwa ciało, swojem staraniem i nakładem uwiózł i pośród niebezpieczeństw szwedzkich, na Żmujdzi od porwania wydzierstwa nieprzyjacielskiego przechował. Temi i tym podobnemi posługami w kościele zalecony, r. 1657 od Jana Kazimierza nominacyę na Biskupstwo Smoleńskie otrzymał. Byli i inni mężowie z tego domu dostojeństwy i zasługami słynni, o których Konstytucije W. X. L. wspominają, jako to r. 1632 i 1648 Stanisława Białozora Podsędka wilkomierz. który później był sędzią. Krzysztof Białozor Podsędek Upicki. Daniel z wojewódz. wileń. Władysław Białozor z Trockiego między podpisującymi ~~elekcyę~~ obiór Jana Kazimierza.

<u>Biały</u>. Dom bogaty i znany w Litwie, czyliby istniał jeszcze niewiadomo, ani o herbie nic nie znalazłem. Jana Białego wspominano przed panowaniem Aleksandra. ~~r. 1493~~. Tego syn Piotr, za tego króla posłował do Iwana Wasilewicza 1493 r. Potem był Wojewodą Trockim i Hetmanem, który już na śmiertelnem łożu znajdujący się, radził Aleksandrowi urząd oddanie buławy hetmańskiej, księciu Konstantemu Ostrogskiemu. Brat starszy Piotra Stanisław Janowicz Biały 1492 i 1493 posłował do Moskwy, w interesie zaślubienia Aleksandra z Heleną W. Xiężniczką. Potem Wojewoda Trocki, następnie Starosta Żmujdzki. w r. 1499 podpisał odnowienie unii Litwy z Polską, 1500 posłany przez Aleksandra na odsiecz Smoleńskowi. 1509. był świadkiem nadania po zdrajcy Glińskim zabranych dóbr Radziwiłłowi przez Zygmunta króla.

Są dotąd Biali w powiecie Pińskim.

Także w województ. Brzeskiem.

<u>Biedrzycki</u>. herbu Rawicz, z Podlasia do Litwy przyszli. Stanisław Biedrzycki podpisał obiór Jana Kazimierza z Wojewódz. Smoleńskiego.

<u>Bieganski</u>. Piotr dworzanin Władysława IV, wprzódy Podstrukczaszy Brasławski, potem Połocki i Podkomorzy Połoc. Gdy pod czas choroby Krzysztofa Rudomina, dziada swojego, dowodził rycerstwem Połockiem, ~~[illegible]~~ przeciw Moskwie, w Głębokiem zebranem, przez wypadniętych w Połockie nieprzyjaciół 1654 sierpnia 2, wzięty w niewolę, w której umarł. Jerzy Bieganski z wojska kwarcianego, tam że zakończył życie. Wacław Bieganski z lat dziecinnych na dworze Koniecpolskiego Kasztellana Krakowskiego wziął wysokie wychowanie. On z Józefem Bieganskim podpisali obiór Jana Kazimierza z Województ. Mińskiego.

<u>Bielikowicz</u> i Bieliki. Herb tak każe: dwa pnie, ~~[illegible]~~ pionowo, stojące równoległe, z obu końców zaostrzone, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, ~~zaś~~ środkiem owinięty z góry z prawej strony na lewo przestępnie leżą ~~[illegible]~~, pole czerwone, na w kółko ~~[illegible]~~ koronie 3 pióra strusie. (obacz. N. 4. Tab. 1.) W popisie szlachty stołecznym w Wilnie czynionym r. 1528, wspomnieni Jan i Bazyli Bieliki. Andrzej Bielikowicz sędzia Ziem. Oszmiański, zostawił synów Andrzeja, Hieronima i Stefana. Ten Stefan za mojego wieku Stolnikczaszy, Sadowy Króliew. Podczaszy Oszmian. Podwojewodzi Wileń. zostawił potomstwo męskie liczne.

<u>Bielinski</u>, między obiercami Jana Kazimierza z Xięstwa Żmujdzkiego, liczy się Jan Bielinski.

<u>Bietowicz</u> Kazimierz na Żmujdzi, około r. 1621.

<u>Bielski</u>. Dom xiążęcy, pochodzenia z Rossyi, osiadły w Litwie. Nazwisko ich poszło od zamku Białe czyli Biela. Gdy następcy Jagiełły pilniej rozpościerali pośrzód na Rusi prawo uległości stolicy apostolskiej, Xiążęta Bielscy uparcie stojąc przy odszczepieństwie z przyrodzonemi posiadłościami swojemi poddali się Moskwie.

Jan Jurgiewicz xiąże Bielski w wojsku Witolda walczył dzielnie w r. 1399, przeciw dowodzcy wojska Tamerlanowego Edydze poległ nad Worsklą rzeką. Symon Xiąże Bielski dla zamieszań moskiewskich powrócił do Litwy, niemogąc otrzymać z powodu Owczyny, opiekuna małoletniego xiążęcia, w r. 1535; wtedy król mu nadał w posiadłości: Żyżmory, Korniatów i Stokliszki, w Litwie właściwej. Te ponieważ dziś należą do dóbr królewskich, niespodziewam się żeby tego

nem

Bielskiego potomstwo istniało. — Są przecież Bielscy w Wojewódz. Brzeskiem, tegoż pochodzenia.

Bienicki. Jedni się nazywają prosto Bienicki, drudzy Pawłowicz Bienicki, od rzeki Bienica, mają ~~herb~~ herb Nałęcz, nadany jednemu z ich przodków imieniem Włodzimierzowi, przez Gedymina Wiel. x. Litew. za to że zamek Krewo w Oszmiańskim powiecie położony, którego był horodniczym dzielnie obronił od Krzyżaków (1) Włodzimierza było synów ośmiu, których potomkowie jedni na Wołyniu, drudzy w powiecie Lidzkim, inni w Grodzieńskim osiedli. Ci którzy w Lidzkim nazywali się Pawłowiczami od Pawła Bienickiego, który miał syna Bohdana Pawłowicza Bienickiego, jak widać z dyploma Alexandra Króla, którym za wierne wojenne ~~zasługi~~ i na dworze zasługi, nadaje mu pewny kawał ziemi nad rzeką Kirsną w Wojewódz. Trockiem. Zostawił syna Marcina Pisarza Mińskiego. Wnuk ~~jego~~ Bohdana Eliasz, zasłużył się pod Stefanem Królem, pod Połockiem, Pskowem Wielkołukami, potem do wojska cesarskiego przeszedłszy poległ ~~w bitwie~~ na wojnie, w Węgrzech. Brat Eliasza Daniel zostawił synów czterech wojenną znakomitych: I. Eustachego który w Inflanciech w bitwie pod Białym Kamieniem poległ. II. Jana którego syn jest w Towarzystwie Jezusowem III Krzysztofa Stolnika Grodzień. Ten od lat dziecinnych prawie powziął zawód wojskowy i do siwizny służył. Pod chorągwią Jana Karola Chodkiewicza był w bitwie pod Kirchholmem i w całej wojnie Inflantskiej. Pod Parnawą ciężko od kuli działowej raniony; potem walczył w wojnie domowej za Króla pod tymże znakiem. W wojnie Moskiewskiej pod Moskwą ciężko raniony, gdy na rozkaz Chodkiewicza towarzystwo na many się wdzierało; w tenczas to Koniecpolski, późniejszy Kasztellan Krakow, znakomity dowódzca, opuściwszy swoje zastępy poszedł pod chorągiew Chodkiewicza. Na wojnie Wołoskiej był~~e~~ porucznikiem. Zasłużył ~~się~~ takoż iż go Chodkiewicz listem datowanym w Wiaźmie 1618 Lutego 28. polecił względom Króla Zygmunta III, jako rycerza dzielnego i szlachetnego, Rzeczypospolitej i Królowi z pożytkiem służącego; chociaż więc przeniósł wiele niebezpieczeństw; ale i majętności nie lada nabył. Zostawił syna Jerzego Podczaszego Grodzień. który w r. 1668, posłował do Moskwy. IV. Mikołaja który w Moskwie wiele dał dowodów swej waleczności, aż położył żywot na załodze w Kremlu będąc. Eustachi i Jan rodzą się z Unikowskiej, Krzysztof i Mikołaj z Wołowiczówny.

~~Bienczyński Mikołaj de herbu Jastrzębiec.~~

Bierula, znakomity dowódzca ~~[illegible]~~ wyprawiwo, Stanisława Paca, 1566 dzielnie na Rusi dokazywał. Także 1568 pod Romanem Sanguszką, przy dobyciu zamku Uły, z towarzystwem podjechawszy w łodziach pod many, działa zdobył, i zamek. W tymże roku posłany przez Stanisława Paca wojewodę Witebs. z jego żołnierstwem i innem przydanem w miesiącu Styczniu od 5 do 17 dnia pospiał przedmieście i okolice Nowiały, Wieliża, Białej spustoszył, z której wyprawy tylko we 28 koni powracający, trafił w Wieliżu na cały pułk nadworny Moskiewski, który zniósł, wielu znakomitych mężów, a między nimi Piotra Hołowina Podczaszego carskiego pojmał.

Birutowie, ~~ny~~ (Birutowicz) są dotąd w wojewódz. Witebskiem.

Birniewicz. Mikołaj w Księstwie Żmójdz. około r. 1621.

Bielewicz, czyli Bilewicz. Starożytny dom w księstwie Żmójdz. tak nazwany od przodka swego imieniem Bil, oraz od majętności Bilewicze. Herbu używają Mogiła ale w polu czerwonem. Ich genealogija taka:

Zodejko.

Monstwid. Dowgird(1). Bil. — Andruszko, z drugiego małżeństwa.

Juszko, żona Naruszewiczówna. — Iwaszko od tego Stankiewiczowie.

Martin Juszkowicz Bilewicz, żona Junditówna. — Piotr Bilewicz. — Wacław Juszkowicz Bilewicz, żona Butkiewiczówna.

Jerzy Starosta Żmójdz. żona Mitkiewiczówna. — Andrzej. Gaspar. — Felix Oswid żona Hlaskówna.

Wojciech Marszał. W. x. L. żona Szemiotówna. — Adam. Andrzej. — Jan bezdzietny

Jan na Szadowie. Jerzy Podkom. Żmójdz. Samuel Podczaszy Troc. Adam.

Jarosław. Jan. Konstanty.

(1) Inni Dawgirda i Andruszkę mają za synów Bila.

O Jerzym Bilewiczu, Starostie Żmójdz. wspomina Okolski T. II. fol. 90. Syna jego ~~Konsta~~ Wojciecha Konstyt. 1578 wymienia Poborcą Żmójdz. Marszałkował na dworze Radziwiłła Czarnego, potem był Marszał. W. x. L. Ciwunem Szadowskim. Synowie Wojciecha: Jan Ciwun Szadowski, Kommissarz do rozgraniczenia Żmójdzi z Kurlandiją 1607. Potem takimże urzędnikiem do granic Żmójdzi z Prussami 1613. Drugi Jerzy, o którym niezradnie wspomnienia w Konstyt. 1609, naznaczony Poborcą Żmójdz. 1611. Kommissarzem do rewizyj lasów królew. na Żmójdzi. 1613, do ustanowienia granic powiatu Grodzień. między Prussami i Żmójdzią, 1623 do przepisania cłów nych cen produktom w Wiel. x. L. był Podstarościm Żmójdz. potem Pisarzem Ziem. nakoniec Podkomorzym. Trzeci Melchior, z sejmu 1611 naznaczony Kommissarzem do rewizyj lasów Gojżowskich. Czwarty Samuel Podstoli Trocki, 1621 obrany na Trybunał skarbowy sędzią. — Z Jerzego Podkomorzego pochodzą Jarosław Podstoli Żmójdz. Jan dworzanin Królewski. i Konstanty zakonnik Dominikan. Na obiór Jana Kazimierza pisał się Jan Bilewicz na Gręży, Dworzanin Królewski.

Bilgen. dworzanin Jagiełły jeszcze za pogaństwa, który z rozkazu pana swego, był przy uduszeniu Kiejstuta w Krewie.

Bitowt, Mikołaj Alexandrowicz, Sędzia Grodz. Upickij pod bezkrólewiem po śmierci Zygmunta III posł na konwokaciją, znąd delegowany do wynalezienia środków poprawy monet. Pisał się na obiór Władysława IV, z Wojewódz. Trockiego.

Biwcyna. Szlachta Oszmiański.

Błażewski. między podpisami na obiór Władysława IV, czytamy Mikołaja Błażowskiego z Wojewódz. Brzeskiego.

Błus. Szlachta z powiatu Upitskiego. Zachariasz Błus na Żmójdzi, około r. 1621. Późniejszy od niego Władysław

(1) Krzyżacy za Gedymina w Oszmiańskim powiecie nie byli, musiało to być inne tego nazwania warownia w powiecie Wilkomierskim położona, gdzie jest rzeczka ~~[illegible]~~ Krewa, Korzeniewic i podobno Krewo, tam z Inflant mogli Krzyżacy zabiegać. P. W.

staw Blus. Używają herbu Kościesza z podwójnym krzyżem.

Bobrowniccy. ~~[illegible]~~ Niesiecki opuścił w nieznajomości: Kazimierz Bobrowniecki po wzięciu w niewolę, i sprowadzeniu do Moskwy, wydobył się z tamtąd po ~~[illegible]~~ tygodniach dziewięciu. Potem dowodził rotą przeciw Rakoczemu. Syn jego Jakób.

~~Badziewicz, pod Hawałą przyjął herb [illegible]~~

Bohowicz, Wawrzeniec w księstwie Żmujdz. około r. 1621.

Bohusz. Z Wojciechem Krzyczewskim sławnym wojownikiem służył pod Smoleńskiem za Zygmunta III.

Bohusz. Są tego imienia szlachta na Żmujdzi których nieznam herbu. A jednak jest narysowany obok, herb taki. Obacz N. 5. Tab. 1. Abraham i Jan Bohuszowie w popisie Żmujdzkim około r. 1621.

Bohusz Wirsiłowicz. W Nowogródzkiem województwie z dawna posiadłości mają, jak świadczą zachowane papiery szlachty ~~[illegible]~~ tamecznej; używają herbu Wadwicz, mają przydomek Wirsiłowicz. Benedykt Bohusz Wirsiłowicz pod Karolem Chodkiewiczem dzielny żołnierz, miał nogę dzidą przeszytą pod Kirchholmem. Synowie jego: Cyprjan Jezuita, który wspólnie pod czas Moskiewskiego napadu, na ustudze nabożnej życia położył r. 1657. Baltazar i Hieronim.

Bokwiński. u Niesieckiego Bohojemski.

Bonsza. Herbu Topor. w wojewodz. Nowogródzkiem. Paweł Bonsza Prowincijał Litew. Jezuitów i założyciel tej prowincij. Jan Bonsza za mego wieku w Słonimskiem.

Boniak. Wódz Połowiecki, ~~był~~ z Dawidem księciem wołyńskim walczył przeciw Kolomanowi Królowi Węgierskiemu. Księciu Kijowskiemu Świętopełkowi gdy posiłki miał prowadzić, dla wróżby poszedł do lasu, tam gdy zawył, mnóstwo wilków poczęło wyć w odpowiedzi. Według tej wróżby na trzy części wojsko rozdzielił: z jedną poszedł przeciwko Węgrom: zmyśliwszy zaś ucieczkę na zasadzki naprowadził i czterysta tysięcy położył ~~tam~~ ich trupem. Łuck, potem Włodzimierz zajął.

Borakowski. Janota w wojsku Litew. 1579 poległ, przy zdobyciu na Moskwie zamku Sokoła, jak świadczy Stryjkowski w swojej historij pod tymże rokiem.

Boratyński. ~~Jakób~~ Mikołaj z wojewodz. Witebskiego, pisał się na obiór Jana-Kazimierza, sędzia ziem. Orszański, za mego wieku. Ten dom używa herbu Ostoja.

Borkołap. Szlachecki dom w Litwie. Korsak Borkołap był w liczbie posłów 1564 do Moskwy. Inni Borkołapowie pamiętni są jako sławni wodze; u Stryjkowskiego przy opisie zwycięztwa pod Iwaniszkami, gdzie 4000 Litwy, zwyciężył 30000 Rusi Moskwy.

Bortkowicz, czyli Bortkiewicz. W księstwie Żmujdz. Kazimierz Bortkowicz był w liczbie wysłanych z Litwy na sejm Lubelski unii. Adam Bortkowicz w popisie Żmujdzkim 1621.

\+ Brat Konstantego Kazimierza Brzostowskiego Bisk. Wileń. był Jezuitą. opisszona w ~~[illegible]~~ Herbarzu Polskim.

Boruchowski. N. dowódzca padnie 1605 w bitwie Kirchholmskiej. Adam podpisał obiór Władysława IV z księstwa Żmujdz.

Boruchowski. Damian podpisał obiór Władysława IV z województwa Nowogródzkiego.

Brolnicki. ~~[illegible]~~ Należący do tego domu są w Litwie, herbu Strzemię. Mikołaj Podskarbi W. X. L., był Kommissarzem do poprawy monety. Syn jego Andrzej. Między podpisami na obiór Jana-Kazimierza znajduje się Stanisław Brolnicki z wojewodz. Nowogródzkiego.

Broniszi. Są w księstwie Żmujdz, podobno tegoż herbu Jelita za herb używają, co wymienieni u Okolskiego, zamieszkali na Wołyniu. Na Podlasiu są Sawiczy Broniszowie.

Brzeziński, Paweł 1562 był w liczbie posłów od senatu Litew. do Bojarów Moskiew. aby pana swojego skłonili do zachowania przymierza: gdyż pod czas trwania pokoju najechali i zajęli Połock.

Brzeziński Jan, który miał za sobą córkę Zacharjasza Dowgiałły Zawiszy, zostawił synów: Krzysztofa i Hilarego. Co mówi Niesiecki z rękopismu Kojałowicza o Brzezińskich herbu Gryf, tego w naszym rękopiśmie Kojałowiczowskim nieznajduję.

Brzozowski, są różne domy w Litwie: w wojewodz. Wileńskiem Alexander Stolnik Wendeński, brat jego Andrzej Zasitołtowicz Brzozowski, pisali się na obiór Jana-Kazimierza z Województw. Trockiego. Andrzej na Władysława IV. Miał synów z Oziębłowskiej. Między podpisami z Województw. Nowogródz. znajduje się Jerzy Brzozowski, którego ojciec Feliks przybył z Podlasia w Słonimskie. Synem Jerzego był Teodor. Ci mają za herb Korab.

Brzostowski. herbu Strzemię. Antoni syn Cyprjana. +

Buczowicki. Stanisław podpisał obiór Władysława IV.

Bucz Jan w okolicach Użwenty w księstwie Żmujdz. około r. 1621.

Budgin Krzysztof na Żmujdzi około r. 1621.

Budzillo Józef w Pińszczyźnie.

Bugien Walenty na Żmujdzi.

Bukont Michał i Jerzy w księz. Żmujdz. r. 1621.

Bukowiecki. Maciej i Alexander podpisali obiór Władysława IV. z województw. Mścisławskiego.

Bukowski Herbu Poraj. W powiecie Lidzkim z Podlasia przybyli wsi z Bukowa ~~[illegible]~~ Czarnego Lasu. Krzysztof, Władysław i Wojciech Bukowscy, podpisali obiór Jana Kazimierza. Drudzy Bukowscy z przydomkiem Komunijaka, są w Brzeskiem.

Co Niesiecki namienia, z Świętowicza o Bukowskich, herbu Jastrzębiec Pińszczanach, niema w moim Exemplarzu.

Bukraba, herbu Ciołek, albo Strzały. Dom szlachty w województwach: Mścisławskiem, Brzeskiem i Mińskiem. ... był Jezuitą Rektorem Kollegium Mińskiego. Swie-

skiem. Bazyli Burkaba znakomity żołnierz 1567. podpułkownik. Znajdował się przy zwycięztwie przez Sanguszkę nad Szerbatowym odniesionem. Jan Chorąży Mozyrski, zostawił syna także Jana. Stefan pisał się na obiór Władysława IV. Paweł mąż rycerski, za swojego wieku, w Ukrainie: na początku wojny Kozackiej wzięty w niewolę pod Korsuniem przez Tatarów, dwa lata w niej zostawał.

Bulharyn. W Mińskiem, Konstyt. 1613 wspomina Jana Bulharyna deputowanego sędzią na Trybunał Skarbowy z Mińskiego województwa.

Burba, Herbu Strzała złamana, jak Nr 5. Tab. I. tylko bez przykrzyżowania. u innych całą, ~~...~~ po obu, końcach ostrza: mającą. Herby N. 3 Tabl. V. ~~...~~ Dom ten kwitnie w województwie Trockiem i księstwie Żmujdzk. Mikołaj syn też Gabriel Burba Pisarz Ziemski Żmujdzk. z Bilewiczówny spłodził syna Stanisława, którego synowie: Marcin, Mikołaj i Jan. Dawid Burba wspomniany w popisie 1621. Piotr podpisał obiór Jana-Kazimierza z księstwa Żmujdzk.

Burnak, patrz Korejwo.

Burneyko. Zygmunt na Żmujdzi około r. 1621.

Burniewicz. Jan na Żmujdzi, między popisowa szlachtą tego księstwa 1621.

Buszewicz. Krzysztof na Żmujdzi 1621, w okolicach Wieświan.

Butrymowicz. Jerzy sprzyjający Krzyżakom, gdy Żmujdzini zaprzysięgali uległość Swidrygiełłowi, pierwszy był temu temu; ani się, ostatni chwycił potem strony Zygmunta 1432. W popisie szlachty Słonimskiej r. 1528, znajduje się Mikołaj Butrymowicz.

Buyko. Jerzy podpisał obiór Jana-Kazimierza z województwa Wileń.

Buynowski. Herbu Sulimowczyk. Jan sędzia Grodz. Połocki, synowie: Michał Jezuita i Hieronim. Córka jego wyszła za Jungielem. Władysław Buynowski podpisał obiór Jana-Kazimierza z Brzeskiego województwa.

Buywid. Herbu Dwie rybki, jedna nad drugą, górna w prawo, dolna w lewo tarczy, jakby płynące, na hełmie trzy pióra strusie. Dom w Litwie zamożny i rycerski. Mikołaj Buywid sławny wódz w wojnie Inflanckiej, Moskiewskiej, Inflantskiej; dowodził pod Hetmanami: Mikołajem Radziwiłłem, Janem Zamojskim i Karolem Chodkiewiczem. Pogrzebiony w Wilnie, w kościele S. Jana, w kaplicy Zwiastowania N. M. P. (Annuntiatae).

Buszkiewicz. Symonkus w popisie Żmujdzi 1621.

Bytimin czyli Odilimin Herb Poraj czyli Różę przyjął w ... się imieniu Storadelskim.

Byrias, około r. 1621.

Bystrzycki. Herbu Strzała do góry wyrychtowana ostrzem, pod nią, łuk bez cięciwy, grzbietem do góry zwrócony, pod którym trzy węgły, czyli Kosciesz, w polu czerwonem. Obacz Nr 6. Tab. I. Nie więcej o tym familii domie w moim exemplarzu nie ma.

C.

Chalecki. Herb osobny, jak u Niesieckiego. Świetny dom w Litwie, którego niektórzy potomkowie z Wołyniem i Kijowszczyzną do Korony przeszli. Piszą się z Chalcza. Niemiałem sposobności dostać ich dokładnej genealogii, przyłączę tylko tabellę, podług lat porządku, którą łatwo można poprawić w następstwie:

N. Chalecki.

- Jerzy Metropolita Kijow. 1447.
- Eustachi do r. 1459.
  - Michał 1500.
    - Michał Star. Owrucki.
      - Hieronim Łowczy Podl.
  - Mikołaj Chorąży W. X. L.
  - Grzegorz.
    - Andrzej 1543.
    - Bazyl.
    - Jan.
    - Dymitr Szarb. W. X. Lit.
      - Władysław.
      - Piotr.
      - Michał.
      - Krzysztof.
      - Alexander.
        - N. Mnich Dominikan.
  - Jan.
    - Józef
      - Michał.
      - Piotr.
      - Franciszek.

Jerzego Chaleckiego Metropolitę Kijowskiego, wspominają niektóre panegiryki drukowane, zda mi się że to ten sam którego Izydor, ~~...~~ Metropolita przez Papieża wysłany do Konstantynopola, po ukończonym synodzie Florentskim, złożywszy dostojność metropolitalną, prosił Papieża Kalixta, iżby miejsce jego nim osadził. Także Papież pisał do króla Kazimierza i otrzymał obranie go metropolitą. Jerzy umarł 1447, będąc lat 30 na tej dostojności. W przeciągu tego czasu cała Ruś do Królestwa Polskiego i W. X. Lit. należąca, trwała w uległości Stolicy Apostolskiej. Jest list Dyonizego Patryarchi Carogrodzkiego, w którym zaleca Rusinom aby Jeremu ~~Grzegorzowi~~ byli posłuszni, gdyż jest od Papieża naznaczonym; z tej właśnie przyczyny duchowieństwo Moskiewskie wyłamało się z pod władzy Metropolity Kijowskiego.

Eustachi Chalecki kwitnął przed rokiem 1455, około którego Olelko książę Słucki umierający, poruczył mu w opiekę wychowania swoich synów. Michał Chalecki pod Alexandrem wojownik wsławiony, za jego to staraniem sprowadzony był Królik Tatarów Zawołżańskich Szachmat, do wałczenia w sprawie królewskiej przeciw Moskwie. Przy jakiej zręczności Chalecki Nowogródek, Grańsk i inne miejsca na Siewierszczyźnie zagarnął. Mindigereja królika Zawołżańskich Perekopskich pokarał, jak to mamy w starych kronikach pod r. 1508.

Mikołaja Chaleckiego przywodzą stare rękopiśmienne księgi.

Andrzej Chalecki był wysłanym do ułatwienia zajść pogranicznych z Moskwą, 1542 r. Posłował od króla Augusta do Moskwy 1569, w sprawie oswobodzenia jeńców. Że Eustachego był synem Grzegorz, a Grzegorza było czterech synów:

Andrzej

Andrzej, Jan, Bazyli i Dymitr, świadczą niektóre panegiryki drukowane. Czy ów Andrzej, był tym samym, o którym Konstyt. 1580 wspomina, jako Poborcy Nowogródzkim? niewiem.

Dymitr Chalecki Mierznik W. X. Lit. 1588, delegowanym był od stanów do Króla Zygmunta III., przez niego prawom Litewskim, świeżo ukoronowanego, bez wiedzy senatorów, którym prawo straż Korony powierzyło; aby znalazł środki, zapobieżenia zgwałceniu sprzymierzenia się Litwy z Polską. Ten potem był Skarbnym W. X. Lit. ~~[illegible]~~ 1589 sprawował kommissiją, do wytknięcia granic Podlasia i 1590 przydany do rad wojennych od Rzeczypospolitej do ~~Króla~~ Zygmuntowi III. Dymitra synami byli Krzysztof i Alexander, mężowie rzadkiej uczoności. Krzysztof Miecznik W. X. L. niemało pokazał dowodów uczoności swojej w dziełach drukiem ogłoszonych. Potem r. 1680 został Wojewodą Nowogrodz. Alexander zaś brat jego mąż wymową słynny Marszałkował szlachcie (Lidzkiej), w r. 1630 obrany był Sędzią Trybunału Skarbowego i podpisał obiór Władysława IV. Syn jego wstąpił do zakonu S. Dominika. Drugi po śmierci ojca od matki z domu Hajeckiej, nawrócony, powrócił na łono świętego Kościoła 1670 Czerwca 29 publicznie w Warszawie w kościele Jezuitów.

Władysław Chalecki żołnierz i pułkownik wsławiony z wojewódz. Mińskiego: własnym nakładem długo się opierał Kozakom, wpadającym w kraje Litewskie, potem utraciwszy całe swe mienie służył Królowi nieprzerwanie, będąc podpułkownikiem Ussaryi pod wodzą Pawła Sapiehy, na wielu miejscach dzielnie się sprawował, szczególnie pod Warszawą, Prostnami, Tykocinem, w Prusiech przeciw Szwedom i Prusakom, będąc obożnym W. X. Lit. w roku dopiero 1658 naznaczony. Hieronim Łowczy Podlaski, którego bracia ~~radzcy~~ stryjeczni Piotr i Michał, synowie, podług Okolskiego, Józefa Janowicza Chaleckiego, niewiem czy o tym Józefie wspomina Konstyt. 1589, jako Poborcy Lidzkim. Gdyż Józefa po u Okolskiego położonego, byli synowie: Michał, Piotr i Franciszek, dwaj ostatni przez Kozaków pobici.

Jan-Władysław Chalecki Dworzanin Królewski podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Charliński, czy podług Niesieckiego Charlęski, Herbu Bończa. ~~Odmiany~~ Szczegóły o tym domie nie wymienione u tego, z naszego autora wkładziemy. W Pińszczyźnie za swego wieku Charlińscy mężni majętny, którego syn Jan pojął Wołowiczównę, Podkomorzego Trockiego córkę. Jest dom ten i na Wołyniu: Mikołaj Charliński Podkomorzy Łucki. Syn jego Rotmistrz. Feliks Sekretarz Królewski. Krzysztof.

Chawejtowicz. Herbu Jatowicz.(a) Papracki ich mieści na Wołyniu, wspominając Alexandra Chawejtowicza, znakomitego swego czasu męża.

Chełchowski. Alexander, zapewne Stolnik Witebski u Niesieckiego, podpisał obiór Jana Kazimierza z województ. witebskiego. Co ~~tej~~ tego przydaje z naszego autora w moim exemplarzu niedostaje.

Chełstowski. Stanisław i Jan podpisali obiór Jana Kazimierza z wojewódz. Brzeskiego.

Chlewiński, Herbu Radwan. Dom ten w Wojewódz. Mińskiem, powiecie Rzeczyckim, ma także w powiecie Orszańskim. W Rzeczyckim byli bracia Jakób, Piotr i Łukasz. z synów Jakóba Jan zamieszkał w powiecie Orszańskim, a Mikołaj w Rzeczyckim. Krzysztof Chlewiński w Zakonie Jezuitów, mąż pełen wymowy i nauki, uczył filozofii w Akademii Wileń. Żył przeszło. Między podpisami na obiór Jana-Kazimierza czytamy Daniela, Piotra i Jana z wojewódz. Witebsk. a zaś Tomasza i Sabastijana Chlewińskich z wojewódz. Minsk.

Chłusowicz, herb półgozdawy od góry. Lew-Jan Chłusowicz Podstoli Orszań. za mego wieku; brat jego pod chorągwiami Gąsiewskiego służy.

Chliżuski, podpisał obiór Władysława IV z wojewódz. Brzeskiego.

Chodkiewicz. Początek swój wywodzą od Borejki i syna jego Jana Borejkowicza, czem ~~ta~~ na wielu się dowodami pisma opiera i niewątpliwemi podaniami starożytnemi utwierdzał. Borejko ów przezwany był Chodzko, czyli Kodzko, zwyczajem ruskim, dla tego starzy pisarze czasem Chodkiewiczami, czasem Kodniewiczami piszą, według rozmaitego między Rusinami i Litwinami wymawiania. Okolski cytując Bielskiego fol. 313, powiada że pod Horodłą ten dom przyjął herb Kościesza czyli Strzegomia. Z jakiego zaś powodu przydano odmianę do tego herbu, powiemy niżej. Borejko początek tego domu, takie przezwanie otrzymał z przyczyny niepospolitej siły w zapaśnictwie i walczeniu, szczególnie z Tatarami nierzadko wpadającemi do Litwy, których lud nadworny Wielkiego Księcia Wileńskiego do walczenia pojedynkowego wyzywali, on zaś bez trudności pokonywał. Również też od szybkiego chodzenia Chodzko, w ojczystém wysłowieniu przezwany. Gdy bowiem książę strudzony łowiectwem zabłąkał się raz w lesie i przez dwór cały naprożno trzy dni był szukany, przez Borejkę znaleziony ~~[illegible]~~ został między bagnami, prawie umierający i z sił ogołocony, ~~[illegible]~~ Borejko wziąwszy go na ramiona swoje wyniósł i uratował. Za tę przysługę, książę

(a) Herbu Jatowicki, ani Kojałowicz, spółczesny, tyle ani Niesiecki nie opisali; u Okolskiego jest. T. I. str. 297. Tablica IV. N. 10.

tyle mu gruntu wyznaczył na posiadłość, ile przez dzień do koła objeźdź potrafi; gdyż był dziwnej i niezwykłej szybkości w chodzeniu. Czyny jego domu potożę wyłożę, nasamprzód genealogiję płci męskiej przytoczę, inaczej niżeli Okolski ją ułożył uporządkowaną ze wszelką dokładnością, lubo pierwsze opisania w r. 1655 pod najściu Moskiewskiem z inne mi papierami memi zaginęło, te które w otworzu zebrać mi się udało, z wolnością poprawiony, w następności postaci zupełniejszych szczegółów:

Borejko-Chodzko.

N. Borejkowicz.

Bazyli Jamont Wojew. Smolen. 1390. — Iwan Wojew. Smolen. 1407.

N. Jamontowicz zabity przez Tatar. nad Worsklą 1399. — Jan Chodkiewicz Wojew. Wi[tebski]; Marsz. W. X. Lit. — Paweł Chodkiewicz Star. Kamieniecki.

Alexander Chodkiewicz Wojew. Nowogrodzki.

Jerzy Kasztell. Wilen. — Gregor. Kasztell. Trocki. — Hieronim I. Hrabia Kasztellan Wilen.

Alexander. Hieronim. Konstanty. Jerzy Star. Żmujdz. 1596. oba bezdzietni. — Hieronim Kasztel. Wilen. — Jerzy dziedzic na Rosz. — Jan żo[na] Kalbrowo[wska].

Jan. Krzysztof, żona Kiszczanka. — Bazyl. Hieronim. Jerzy.

Hieronim. Alexander Wojew. Troc. — Jan Karol Wojew. Wilen.

Jan Kasztel. Wilen. żona Pociejówna. Alexander Biskup Wenden. Hieronim Karol Star. Mozyr. żona Lacka. — Hieronim. Felicjan.

Karol wcześnie zmarły, Jan poległ na wojnie. — Jerzy Hippolit. Lwona Joanna.

O bliższym potomstwie Borejki, niezdarzyło mi się co zbadać więcej, znalazłem tylko w historyi Bazylego Jamonta Borejkowicza, który roku 1396, za Witolda; gdy Książęta Smoleńscy zostali wydaleni, pierwszym rządzcą był Smoleńska, na rzecz Wielkiego Księcia Litew. Syna jego znajduję w liczbie poległych Panów Litews w wyprawie Witolda na Tatarów w r. 1399, ~~nad~~ podczas bitwy nad Worskłą rzeką. Iwana Borejkowicza wspominają dzieje Litew. pod rokiem 1407, w drugiej wojnie Witolda z ~~Rusi~~ Moskwą, w której ten Iwan był Jenerałem rycerstwa Smoleńskiego pod Witoldem. Jan czyli Iwan Chodkiewicz Wojewoda Witebski za króla Kazimierza Jagiellończyka dowodził wojskiem Litew. R. 1453. od stanów Litew. posłował do Polaków; aby uniją poprawili, Wołyń i Podole Litwie powrócili. Roku 1458 prowadził 5000 Litwinów oraz 2000 Tatarów, na pomoc Polakom w wojnie Pruskiej, w jakiej wyprawie wojsko Krzyżaków pokonanem było. W r. 1474 dowodził więcej jak dziesięciotysięcznem wojskiem Litewskiem, pomagającem Władysławowi, królowi Węgierskiemu, w jakowym razie pobici byli Węgry zbuntowani przeciw temu królowi. Był wyznania Greko-ruskiego, gdyż podpisał w roku 1476, poselstwo Michała Metropolity Kijowskiego, do Papieża Syxtusa IV, w rzeczy unii; w którym się pisze: Wojewodą Witebskim, Marszałkiem i najwyższym Jenerałem wojsk W. X. Lit. Paweł Chodkiewicz, Starosta Kamieniecki, ~~także~~ brat rodzony Jana, tamże się podpisał. Okolski chce mieć tego Jana synem Hieronima, pierwszego Hrabię, Kasztellana Wileńskiego, lecz jak z bliższego rozbioru rzeczy się pokazuje, początek wieku Hieronima od lat ostatnich Jana różni się przeszło ośmdziesiąt laty: urodził się, za świadectwem Stryjkowskiego roku 1561 przed śmiercią Jana; potem w Inflanciech wojskiem dowodził, więc przeto wówczas był powinien lat 88. Także nie Hieronim, lecz Alexander był synem Jana, jak widać w jednym podpisie, gdzie siebie pisze Alexandrem Janowiczem Chodkiewiczem. Mylnie także Okolski mianuje tego Alexandra bratem Jana Wojewody Witebskiego, ponieważ Alexander żył za Zygmunta I, a Jan Wojewoda Witebski za Kazimierza Jagiellończyka, przed laty 94.

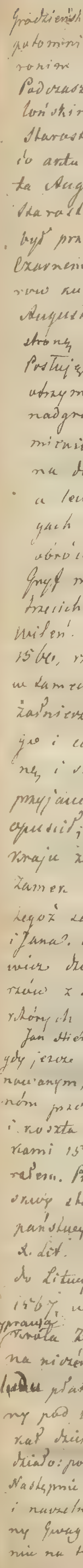
Alexander Janowicz, czyli Iwanowicz Chodkowicz, czyli Chodkiewicz 1507 był obecnym przy koronacyi Zygmunta Króla w Krakowie, gdzie świetnością dworu swego przodkował przed innymi. W roku 1546 podpisał się na pewnej tranzakcyi: Starosta Brzeski, Knyszyński, Wiłkijski, a w r. 1547 jako Wojewoda Nowogrodzki podpisał ustąpienie ziemi Bielskiej ~~Litwie~~ Koronie, przez Zygmunta I. Alexander zostawił synów Grzegorza, Hieronima i Jerzego Chodkiewiczów.

Jerzy Chodkiewicz r. 1544. Kanclerz Litew. podpisał ustąpienie ziemi Bielskiej. R. 1553 Podkomorzy W. X. L. Starosta Kowień. Podczas wesela Zygmunta Augusta, przed wielu jaśniał wystawnością, otrzymawszy Kasztellaniją Tracką, był na wyprawie 1561 przedsięwziętej przez Augusta; Hetmanem mianowany 1562, objął rządy i obronę Inflant, jak widać z akt poselstw Moskiewskich. R. 1564 w dostojeństwie najwyższego wodza we 4000 Litwinów, zniósł 30000 wojska Moskiewskiego na polach Iwaniskich, położywszy 25000 nieprzyjaciół na placu. Potem będąc rzeczywistym Hetmanem najwyższym, zaprowadził karność w wojsku Litewskiem, podług ustaw, które znajdują się u Gwagnina. Pamiętnym był przez ścisłą sprawiedliwość, i srogość w służbie wojskowej. R. 1567, już Kasztellan Wileń. i Starosta Grodzień. znajdował się na sejmie, na którym Inflanty do Litwy przyłączono. Zostawił synów Alexandra i Hieronima. Alexander starosta Grodzień. mąż uczony, wspierał pracę Stryjkowskiego, zbieracza dziejów Litwy, starożytnemi rękopismami, znalezionemi w Grodnie. R. 1576 posłował od stanów Litewskich ~~Dla powitania~~ w Warszawie króla Stefana, gdy przyjmował tytuł Wielkiego Księcia Litew. i przymierze unii potwierdzał. Na początku panowania tego króla dowodził wojskiem Litew. w Inflanciech, Moskwę Wenden oblegającą z wielką stratą pokonał, jako wspomina Stryjkowski, umarł 1578. Solikowski w swojej historyi fol. 99 nazywa go Hetmanem, a Okolski fol. 474, Kasztellanem Wileń. Hieronim syn Jerzego Chodkiewicza, brat wspomnionego Alexandra, u Stryjkowskiego Iwanem nazwany Stolnik W. X. L. był z rycerstwem swojem na wygranej Iwaniskiej bitwie. Tego Stryjkowski i Jasnem nazywa, a Okolski Andrzejem.

Jerzy Alexander, syn wyżej rzeczonego był bratem Grzegorza.

Jerzy Alexandra syn Chodkiewicz Krajczy W. X. Lit. Starosta Bielski, 1562 sprawował poselstwo do Moskwy, w którem nie nieustąpił Carowi. Potem Wojewoda Mścisławski, na ostatek Kasztellan Trocki, znowu 1565 posłował do Moskwy, gdzie gdy na niedogodne warunki przestać niemógł, na krótkie zawieszenie broni się zgodził, z zadowoleniem królewskiem. 1567 podpisał umowę względem wcielenia Inflant do Litwy, zawartą na sejmie

i Grodzieńskim

Gradzieńskim. Synowie tego Jerzego: Konstanty i Jerzy, zeszli bez potomni. Jerzy około r. 1596. był Starostą Żmojdzkim. Hieronim syn Alexandra Chodkiewicz roku 1542 wspominany Podczaszym W. X. L. Starostą Radzińskim, Ciwunem Wielońskim, 1544. Kasztellanem, a 1545 przez Augusta Starostą Żmojdzkim mianowany. 1547, podpisał się do aktu odstąpienia ziemi Bielskiej, przez Zygmunta Augusta gdzie się mianuje Kasztel. Trockim, Starostą Żmojdzk. Za radą Kallimacha (sic) wkrótce był przez Augusta za przeciwnika Radziwiłłowi Czarnemu, do przytłumienia jego znaczenia i zamiarów ku osiągnieniu władzy najwyższej ~~po~~ wrazie śmierci Augusta. W tym zawodzie wzmogłszy się w dostatki, stronę i królewską i Rzeczypospolitej wzmocnił. Postrzegł do ~~Cesarza~~ od Augusta, do Cesarza, ~~od tego~~ otrzymał zaszczyt Hrabiego na Szkłowie i Myszy w nagrodę. Z jakiego powodu herb tak został przemienionym: że prawą stronę tarczy przedzielonej na dwoje, zajmuje dawny herb Kościesza, a lewą jej połowę Gryf stojący na tylnich nogach z mieczem wzniesionym w prawej łapie, obrócony pyskiem na prawo, nad koroną także Gryf między dwoma trąbami. W czasie zaślubin trzecich Zygmunta Augusta już był Kasztellanem Wileń. i nad innych wystawnością przepychu celował. 1560, rządca Inflant i dowódca wojsk Litewskich w tamecznym kraju. Mając tylko tysiąc płatnego żołnierza, oraz szlachtę Żmojdzką, z Kowieńskiego i cokolwiek z nad Wilii, przeszedł za Dźwinę i śmiałem ściem ku Wendeniowi, tak nieprzyjaciela strwożył, że na ten odgłos Inflanty opuścił; licząc do stu tysięcy ludu ~~sam~~ w tym kraju zebranego pod bronią, z jakiego powodu Zamek Tarwas ~~[illegible]~~ został wziętym 1561; ~~rok~~ umarł tegoż samego roku. Zostawił synów: Jerzego, Hieronima i Jana. ~~Chodkiewicz~~ Jerzy Hieronimowicz Chodkiewicz dziedzic na Rusi, wspominany od różnych pisarzów z synami: Bazylim, Hieronimem i Jerzym, o których potomkach nic niezbadałem.

Jan Hieronimowicz Chodkiewicz Hrabia na Szkłowie i Myszy, gdy jeszcze był Stolnikiem W. X. Lit. od Zygmunta Augusta mianowanym, przyjmował sześć zamków postąpionych Litwinom przez Inflantczyków, w nagrodę za obronę ich kraju i koszta wojenne. Był na bitwie sławnej pod Iwaniszkami 1564, Tegoż roku został Starostą Żmojdzkim i Jenerałem. Przez prywatnie od siebie wysłanych posłów do Moskwy starał się sprawić zgody między monarchami i ich państwy. Potem podniesiony na dostojność Marszałka W. X. Lit. Najwyższym rządcą Inflant został, który kraj do Litwy przyłączył, jak się znajduje w Konst. Grodzień. 1567, w artykule 37. Roku następnego gdy znakomita wyprawiąc Króla Zygmunt Augusta pod Radoszkowicami spotkała na nieczém, nad pułkami wielkiego Księstwa i wziętymi ~~[illegible]~~ ludu płatnego objął dowództwo, z którem wojskiem postawiony pod Ułą, zamek ten przez sześć niedziel ~~obl~~ przyciskał dzielnie, chociaż powodzenie usilności nieodpowiedziało: ponieważ silną załogą przez nieprzyjaciół był opatrzony. Następnie Kasztellaniję wileńską otrzymał, rządztwo Inflant i naczelne nad wojskiem tamecznem dowództwo, z tej przyczyny Gwagnin nazwał go Imperator taciturnus. Przy wyniesieniu na tron Henryka, obiór jego jako Marszałek Litewski.

wstrzymał. Po którego usunięciu się, za staraniem Zborowskiego Kasztellana Krakowskiego (jak świadczy Solikowski Arcybiskup Lwowski) wciągnięty do stronnictwa Stefanowego wiele działał, aby na sejmie Mścikowskim przyjęto Stefana za W. Księcia Lit. mocno się przyłożył, sam z innymi posłował od stanów Litewskich 1576 do Warszawy. W tem zdarzeniu słysząc rozprawę X. Franciszka Toleta, wówczas Teologa w zgromadzeniu Towarzystwa Jezusowego, później Kardynała S. Kościoła Rzymsk., którą mamy w druku, herezyję Kalwińską odrzucił i stał się przywódzcą wielu do powrotu na łono Kościoła świętego Rzymskiego tak przez własne usta błędy wykrywając, jako też swoję i bratnią rodzinę ~~wychowaniu~~ ćwiczeniu naukowemu ojców Jezuitów polecając, o czem świadczy Cichowski w swoich Kollokwijach. Był obecny z innymi senatorami r. 1579. ~~przy or~~ na akcie wydania dyploma przez króla Stefana Akademii Wileń. ojców Towarzystwa Jezusowego nadanego. Wiele przyczynił się do wyjaśnienia dziejów przez odkrycie starożytnych rękopismów na zamku Rumborgskim i udzielenie Stryjkowskiemu. Ze Zborowskiej Kasztellanki Krakow. zostawił synów: Hieronima, Alexandra i Jana Karola. Umarł 1579 Sierpnia 4. Za jego zasługi nadane potem roku 1581 Alexandrowi i Karolowi synom dobra Świsłocze.

Hieronim syn Jana umarł bez potomny. Alexander Jana syn Hrabia na Szkłowie i Myszy nietylko dla ojcowskich, lecz i dla własnych zasług u króla i Rzeczypospolitej, wespół z bratem swoim Janem Karolem, ~~przez~~ ~~Konst.~~ mocą Konstyt. 1581, jak się rzekło, dobra Świsłocze posiadł. Na bitwie Kirchholmskiej ze swojem własnem żołnierstwem 1605 r. wiele się do zwycięstwa przyłożył, będąc jeszcze tylko Starostą Borysowskim, potem otrzymał wojewody Podlaskiego dostojność. Z ramienia Rzeczypospolitej 1607 naznaczonym był do boku królewskiego dla rady wojennej. W czasie rokoszu już jako Wojewoda Trocki, przy królu stawał, i ze strony królewskiej ~~po~~ odbywał poselstwo pod Janowcem, wzywając rokoszan do przyjęcia łaski królewskiej. Był wielkiej pobożności mężem, klasztor Dominikanów w Szkłowie fundował i uposażył, często go widziano nawet na zebraniu senatorskiem, koronkę paciorkową na szyi noszącego. Syn jego Felicijan w młodym wieku umarł, córka N. wyszła za Sieniawskiego, z której poszli Sieniawscy dziedzice na Szkłowie.

Jan Karol Chodkiewicz Hrabia na Szkłowie i Myszy, trzeci syn Jana, odbywszy początkowe nauki w Akademii wileńs. nasamprzód poświęcił się sztuce wojennej. Pierwszą ~~pie~~ kampaniję odbył w Multanach z ludem na własnym koszcie zebranym przeciw Michałowi wojewodzie, gdzie pod rozkazami wodzów przezornością walczy, u największego dowódzcy; wielkiego Jana Zamojskiego, pomimo niejakich usterków w karności, zwyczajnych młodzieży, zapał, dzielność i odwaga młodego wojownika zjednały mu tyle wziętości, że sam wódz osobnym go listem w r. 1600, królowi zalecić nie zaniedbał. Podczas wojny którą wzniecił w Inflanciech Karol książę Sudermanii, stryj Zygmunta III, przywłaszczyciel królestwa Szwedzkiego, tyle już przyczynił się innych, już własnem staraniem zdziałał, ów Karol przeciwnik Karola, że najezdzcę z Inflant wyparował. Około bowiem 1599 roku, niespodziewaną wojną, prawie całe Inflanty zagarnął Karol Sudermański, przeciw któremu nasamprzód pod wodzą Mikołaja Radziwiłła Hetmana, Karol Chodkiewicz jeszcze wtedy Starosta Żmojdzki, zebrawszy ~~własnym pod sobą~~ dwieście Husarzy, sto dobornej jazdy, i sto ludu pieszego,

na własny

na własnym koszcie w pole wyprowadził, i w większej części do zwycięstwa w bitwie pod Orlą przyłożył się. Po tem zwycięstwie ożywiwszy wielu ochotą Radziwiłł na Wenden uderzył, a Karol Chodkiewicz ze swoimi i ochotników zastępami Tozejdę i Singwaltę ~~miejsc~~ na nieprzyjaciela odzyskał. Za nadejściem dziesięciotysięcznego wojska Szwedów, kiedy zastępy Litewskie wprzód ku Rydze, potem przez Dźwinę przeprawiwszy się oczekiwały pomocnego posiłku z Polski opieszale nadciągających, Chodkiewicz, w uległości i miastach zatrzymał i nieprzyjaciela swoją radą i dzielnością odwiódł od zajęcia Rygi. Tak więc Książe Sudermanii krótko zabawiwszy pod Rygą, i gdy się dowiedział że i Polacy nadciągnęli, powrócił do Szwecji zostawiwszy dowództwo nad wojskiem Janowi Hrabi Nassawskiemu.

Wczem król Zygmunt zwierzchnie dowództwo poruczył Chodkiewiczowi, jak się w tem poprzedziło ogłosił pewny szlachcic Litewski drukiem 1606 w Wilnie, w pięknej łacinie: lecz aby uniknąć jakowej zazdrości na żądanie samego wodza, którego świetne czyny zwycięztw nad nieprzyjacielem, ~~pod~~ szczególnie pod Wolmarem, Felinem i Białym kamieniem, oraz zajęcia miejsc obronnych ogłaszające pismo zatajonem zostało. W dalszej kolei, z najlepszem powodzeniem szła wojna Inflantska. Zamojski bowiem pierwszy z polecenia królewskiego w r. 1603 polecił mu zamorzne zwierzchnictwo, co i sejm Krakowski potwierdził z dodaniem tytułu administratora Inflant. On aby zimy nawet na próżno nieprzepuścił obległ Dorpat, nieprzyjaciel wtedy podesłał odsiecz, ~~która wysłana~~ przeciw której wysłany oddział otrzymał zupełne zwycięztwo porąbawszy 1300 nie Szwedów pod wodzą Rakibora, w przyśpieszyło zajęcie Dorpatu. Panegiryk na ćwiczeniach wileńskich ogłoszony i drukiem wydany poświadcza jakich prac i trudów pod tym zimnem niebem doświadczył, jak w nocnej dobie srogie ćwiczenia religijne odprawował na uproszenie od Najwyższego powodzeń w swoich przedsięwzięciach wojennych. Po wzięciu Dorpatu, następnego lata ruszył przeciwko Lindersonowi poruszającemu się o Biały Kamień: gdy straż przednia niespodzianie podszedłszy pod obóz nieprzyjacielski niewiele dokazać mogła, ani postępującym za nią powodzenia nie rokując, Karol sam ~~wpadłszy~~ do pierwszych szyków pospieszywszy walkę ustalił, nieprzyjaciela odparł: a nazajutrz go zwyciężył, obóz zajął, siedm chorągwi i mnóstwo koni zdobył, przez trzy mile gonił zwyciężonych, i wielkiej klęski nabawił w r. 1604. Stąd niedaleko z innym oddziałem Szwedów Everikson, gdyż podobnego wypadku chcący uniknąć wcześnie się w inną stronę uchylił, ostrzeżony o zbliżeniu się Chodkiewicza, a za jego odejściem w czasie pogoni za Lindersonem, znowu Biały Kamień obległ i stawił czoło powracającemu, lecz został pobity: pięć tysięcy Szwedów na placu poległo, działa siedm, chorągwi trzydzieści sześć utracił: z Litewskiego zaś wojska 40 niedoliczono się i 90 rannych tylko było.

Roku 1605. gdy przybył na sejm do Warszawy powszechna go sława poprzedziła nietylko przed królem,

ale

ale w obliczu całej Rzeczypospolitej, Hetmaństwo wielkie otrzymał. Podczas jego niebytności nieprzyjaciel przycisnął Wolmar pod Jeneratem Lindersonem, o czem dowiedziawszy się Chodkiewicz zamierzył uderzyć na główne siły Szwedów pod wodzą ~~...~~ rzeczonego Jenerała, lecz nim przyszło do tego, Rakibor podpisał z poddaniem, a za zdradą jednego piechura zbiegłego Szwedzi się ostrzegli, ocięgnięto więc do uderzenia na główne siły Szwedów. Tymczasem gdy różni różnie donaszali i wieść się roznosiła że Mansfeld z okrętami przybliżył się pod Rygę, dla zabezpieczenia więc tego miasta i podtrzymania ducha Ryżanów, tam się udał. W drodze się dowiedział że Książe Sudermański osobą swoją i z sześćdziesięciotysięcznem wojskiem przybywa na owe brzegi. Niemały przeto potęgą siły nieprzyjacielskie wzięły, postanowił ruszyć przeciw Lindersona, obozującego pod zamkiem Fickelmojza. Lecz ten raz dawniejszemi stratami nauczony, drugi raz przed nim przybycia Sudermana oczekując, niedał się wyciągnąć do bitwy. Chodkiewicz ze swojej strony zważywszy iż w miejscu niedogodnem być może z dwóch stron attakowanym, najprzód ku Felinowi, potem ku Wolmarowi, nakoniec pod Wenden poszedł, aby w miejscach polistych więcej miał sposobności rozwinąć swoją jazdę husarską. Lecz przyszły wieści że nieprzyjaciel skupia swe siły ku Rydze, wyciągnął więc w tę stronę, obozował o milę od Rygi ~~...~~ obóz rozłożył. W ten czas się zdarzyło, że gdy straż pierwsza się gnęła przez pole Kirchholmskie, sam objeżdżał pozycje, a koń pod nim tak się zaznaczył i niechciał iść z miejsca, że i ostrogom niebył posłusznym, kazał ku Dźwiny brzegowi obóz tam rozłożyć. Nazajutrz książę Sudermanii, zebrawszy do kupy 18000 Szwedów postanowił uderzyć na naszych, opanowawszy ~~...~~ wyniosłości. Chodkiewicz w niższem położeniu stojąc, zaledwie we trzy tysiące ludu, tam uszykował, aby jak najmniejszą siłę na pokaz pokazać nieprzyjacielowi. Ten gdy nadciągnął, a jazda pod górę przykrą niemogła wygodnie działać, usunął się w tył, udając ochotę do ucieczki, aby na równinie Szwed z całą się siłą rozwinął. Sam poleciwszy namiestnikowi swojemu, Teodorowi Laskiemu, aby miał gotową rezerwę, na wsparcie punktów, gdzieby potrzeba się okazała, ~~sam~~ obnażywszy ramię prawe, z wzniesionym mieczem, walczył w przednich szeregach i w przeciągu trzech godzin spędził nieprzyjaciół z pola. Porażonych uciekających na przestrzeni mili rozpostarł; na samem zaś pobojowisku 9000 położono trupem, i dwóch książąt Brunświckiego i Lineburgskiego, w niewolę wzięty Linderson i 1500 ludzi. ~~...~~ Książe Sudermański zaledwo sam trzeci umknął z życiem, straciwszy potrzebnie z głowy: 66 chorągwi, 11 dział, cały sprzęt książęcy zdobyczą były zwycięzców. Z wojska Litewskiego niedoliczono się 79, rannych 200. Za takowe zwycięztwo na sejmie

Walnemu

wasprawskim publiczne utrzymał wadz podziękowanie.

Wróciwszy z Warszawy 1606 pierwszej nocy oblężenia zachwycił Wolmar. Za nastaniem rokoszu, był przy stronie królewskiej, przyprowadziwszy starego żołnierza do Polski, lecz przez intrygi zawistnych burzycieli, król kazał na powrót do Inflant tak ten odesłać, tak że na czele samej młodzieży pozostawszy musiał przeciw buntownikom stawać. Po otrzymanem nad nimi zwycięstwie i uspokojeniu rzeczy w Polsce, powrócił do Inflant, gdzie Mansfeld ubiegł warownię nadmorską Dynamindę, przez zawczesne poddanie się, i nowemi wałami wzmocnił. W roku 1607, ~~—~~ 2000 jazdy i 300 piechoty ledwo mając, stanął pod Dynamindą. Mansfeld nieodważył się w pole wyciągnąć, przeto Chodkiewicz umyślił flotę jego ~~ni~~ rozproszyć: wypuściwszy rzeką łodzie po nitrowane na okręta napadał, naostatek z pomyślnym wiatrem puszczone łodzie palne, gdy ostatni większe okręta zniszczyły, reszta floty musiała na otwarte morze umykać. Tem zafrasowany Mansfeld zostawiwszy załogę w twierdzy i jazdę skryć do Parnawy wysławszy, odpłynął morzem. Następnej zimy za rozpowszechnieniem zmyślonej ~~—~~ wieści, że Chodkiewicz na sejm odjechał, w same zapusty we ośmdziesiąt koni i dwieście piechoty, z leż zimowych wyruszył, szedł przez pięć tygodni, ukrywając się przez dzień w lasach, a nocami cichaczem postępując naprzód, przypadł pod Parnawę. Wrota wysadzono petardą, miasto i zamek drugiej nocy po przybyciu zdobył 1609 r. W następującym ~~roku~~ właśnie tegoż roku, Dynamindę tak opasał oblężeniem, że wszelki związek i dojście pomocy zewnątrz przeciął. Nieprzyjaciel chcąc go odwieść od tej warowni silnie Parnawę przycisnął. Lecz Chodkiewicz odpędził stąd Mansfelda straciwszy swoich tylko 13 w drodze a siedmiu w potyczce. Usiłował więc nieprzyjaciel dać odsiecz Dynamindzie, ale Chodkiewicz krótszą obrawszy drogę uprzedził go, i Mansfelda usiłującego przebić się do warowni, pokonał; w jakiej bitwie poległo Szwedów siedmdziesiąt pieszych, 200 jezdnych, 12 chorągwi i cała artylleria utracona, dwieście niewolników i Dynaminda wzięta. Tak więc w r. 1609, całe Inflanty, wyjąwszy zamek Salis, który nigdy niebył napastowanym, z rąk Szwedów oswobodzone, do posiadłości Rzeczypospolitej powróciły. Za te szczęśliwe prowadzenie rzeczy dziękowała mu Rzeczpospolita. Że zaś przeciw heretykom tyle dokazał, sam Papież, Paweł V. przysłał pochwalny list i podziękowanie. Za nadejściem w roku 1611 wojny Moskiewskiej, mianowanym został od Rzeczypospolitej na dowództwo nad wojskiem z Polaków i Litwinów złożonem, które pod Zborowskim i Sapiehą idąc za stroną Dymitra, potem do zastępów królewskich wcielone zostało. Lecz ten lud karności Chodkiewicza niechcąc ulegać, najprzód Zborowszczycy, potem Sapieżyńscy wichrzyć poczęli, przeto niemógł z nimi skutecznie działać w kraju nieprzyjacielskim. W roku jednak 1612, przez defekcyją żołnierza choćiaż mocno na siłach ~~zmniejszony~~ uszczuplony, potrafił przez całe lato zamek Moskwy w ręku naszych utrzymać. We Wrześniu wojska nieprzyjacielskie obozujące ~~w obwodzie~~ za obwodem Moskwy napadł, i po bitwie przez pół dnia

trwającej

trwającej otworzył sobie drogę do zamku, pięćdziesiąt tylko pieszych straciwszy. Oblężonym szło ~~—~~ z zasiłkiem czterdziestu wozów, przez rozwaliny wypalonego ~~miasta~~ przedmieścia Moskwy, którzyby żołnierze pieszy z zamku wyszedłszy mógł snadnie przyjąć, ale Towarzysz niechciał nawet jezdnych puścić na te pogorzeliska na stronie z nią był Chodkiewicz, i stąd piechota nieprzyjacielska nabrawszy otuchy, przejęła dowozy. Roku 1616, po złamaniu przymierza gdy Moskwa Smoleńsk oblegała, i granice Orszańskie pustoszyła, postęp nieprzyjaciół zahamował i wsparł w Smoleńsku Sapiehę starostę Orszańskiego.

Roku 1617 w radzie senatu wyszło naznaczenie aby odprowadził Władysława królewicza do Moskwy, Ktedy Smoleńsk od oblężenia uwolnił, pod Wiazmą zbliżywszy się wiele miasteczek zajął i naostatek Moskwę oblegał, znalazłszy uporną obronę. dymi... ~~—~~ wypadki ~~—~~ na Podolu i w Inflantach Zesenbacha zwycięstwo, w inną stronę odwołały siły wojska Polskiego i Litewskiego, że wojna całą potęgą Rzeczypospolitej popierana skończyła się na rozejmie zawartym na lat 14 i miesięcy 6, szczególnie dla tego ~~że~~ depesze oznajmujące ~~—~~ o rzeczach wyżej wzmiankowanych przejęte zostały.

Roku 1618 powróciwszy do Litwy udał się do Inflant, gdzie rzeczy nadwątlone przez Farensbacha poprawił. Potem po zgonie zacnym Mikołaja Radziwiłła Sierotki na Nieświeżu, województwo Wileń. otrzymał.

Roku 1620 na sejmie od stanów obu narodów naznaczony głównym dowódzcą wojsk przeciw Osmanowi Cesarzowi Tureckiemu (gdy zawiść wroty jego pokonały) na wojnę wołoską, z władzą nad wojskami Polskiemi i Litewskiemi. Miał w tej sprawie Litwinów 8000, Polakami pod nim dowodził Lubomirski, oba przekonani o małości sił, przecież ulegli postanowieniu sejmu, ponieważ sto tysięczne siły mieli przeciw sobie tureckie. Mimo to Chodkiewicz śmiało przeszedł Dniestr z niewielką armiją swoją, i wstąpił pierwszy w walkę z nieprzyjacielem, tak się urządziwszy aby następującego ~~—~~ nieprzyjaciela ~~—~~ nie całą potęgą miał przeciw sobie, ~~—~~ i nie za jednym razem przyszło do walki, często więc korzyści odnosił, i zwyciężał. W końcu złamani Turcy niepowodzeniami, przez Weneckiego posła o pokój poczęli rokować. Tymczasem (Ów bohater, którego niemożna dość wychwalić, już sześćdziesięcioletni, żywota dokonał w obozie pod Chocimem 1621 Września 24. Na nieśmiertelną sławę przez takie zwycięztwo nad Turkami, zasłużył, ~~był~~ najszczęśliwszym zawsze wodzem, wielce dokazywał ~~wygrywał~~ nie tak liczbą, jako raczej przezornością, pilnością, znoszeniem niewygód, karnością żołnierza, ludzkością dla jeńców, pobożnością. ~~—~~ Gdy rozpoczynał wojnę Inflantską, u grobu S. Kazimierza w Wilnie ślub uczynił, że tę ziemię niegdyś Matce Boskiej poświęconą (taką bowiem była pod Krzyżakami) przyłożywszy wszelkiego starania, dla jej czci odzyszcze, jakoż niemało chorągwi wojennych wydartych nieprzyjacielowi, przy wzmiankowanym grobie zawiesił. Przy dobywaniu Parnawy, gdy petardę przykładano do wrót, sam padłszy na kolana, dopóty Litaniją do imienia N. Marji Panny odmawiał, aż posłyszał wrót wysadzenie. Sam pełen wstrzemięźliwości, pilnował jej ściśle między swem żołnierstwem, takie przysłowie powtarzał: <u>Castra sint a libidine casta; Mars non Venus dominetur castris.</u> Co sobotę, będąc w obozie, przyjmował Przenajświętszy sakrament ciała i krwi pańskiej. Szkodom wieśniaków zapobiegał wszelkim

staraniem,

chrzanniciny i nakaz przestępcio. W boj wstępując tak się modlił: Tobie, Panie, duszę moję i ciało polecam, ile jest we mnie krwi tobie ofiaruję, na uwysławianie świętego imienia twojego, na obronę kościoła katolickiego, na wsparcie najukochańszej ojczyzny; władaj, Panie, ramieniem mojem w boju, aby się nieprzyjaciel nie chlubił ze sprawiedliwości twojej sprawy. Podwój siły przeciw groźnym nieprzyjaciołom, przez JEZUSA, który za nas krew swoję przelał, spraw abym dla Jego imienia i braci moich żywot mój położył! — Miał syna Hieronima, który w młodzieństwie, pod czas nauk w Wilnie umarł i córkę, którą za Jana-Stanisława Sapiehę wydał, lecz bezdzietną umarła.

Hieronim Hieronima syn trzeci Chodkiewicz Kasztellan Wileń. wiele dopomagał w wyprawach Inflantskich, pod Kokenhauzem i indziej, własnym nakładem, ~~kaydzie~~ sto husarzów i sto piechoty utrzymując. Synowie jego: Jan ~~Podczaszy~~ Podstoli W.X.L. i Krzysztof, córka była za Mołowiczem, z której rodzi się żyjący teraz Eustachi Mołowicz ~~Cześnik w~~ Stolnik W.X.Lit.

Krzysztof Hieronima Hieronimowicza Chodkiewicza syn, młodości w wojskowości przepędził pod Janem Karolem, służył ~~po~~ z nim 1600 w wyprawie przeciw Michałowi Wojew. Multańskiemu. 1609 przy wzięciu Parnawy dowodził pułkiem ojca swojego Hieronima. Najprzód został Chorążym W.X.L. 1611 roku naznaczony do boku królewskiego dla rady wojennej. Potem jako Koniuszy W.X.L. znajduje się w liczbie podpisujących pacta conventa Władysława IV. Od tegoż króla wprzód Kasztelanem Wileń. później Wojewodą uczyniony. Po śmierci Władysława IV, z postanowienia stanów Litew. naznaczony do czuwania nad bezpieczeństwem Rzeczypospolitej, w Wilnie i w Województwie ~~Lit.~~ Żyć przestał we wsi zwanej Horzy pod Wilnem, roku 1652. Synów miał z Kiszczanki trzech jako to: Jana Koniuszego W.X.L. potem Kasztellana Wileń. tego potomstwo płci męskiej z Pacówny Podkanclerzanki Lit. spłodzone wymarło na Pradze od zarazy. — Alexander Chodkiewicz pierwej Kanonik Wileń. Proboszcz Grodzień. potem Biskup Wendeński. Hieronim Kanał Chodkiewicz, Starosta Mozyrski, tego wielkiej nadziei oczekiwania w prywatnych i publicznych sprawach śmierć przeszła zawczesna w 24 roku życia 1650 Kwietnia 7; pogrzebiony w Wilnie w Katedrze; z Izabelli-Ludwiki Karolówny Starościanki Żmujdz. zostawił syna Jerzego-Hippolita, urodzonego 1645 sierpnia 22, i córkę Joannę urodzoną 1647 Paźdz. 4.

Chodkowski z wojewódz. Mińskiego, podpisał obiór Jana-Kazimierza.

2) Chołchowski, Krzysztof szlachcic z Wojewódz. Połockiego, r. 1633 zbudował i uposażył klasztor Franciszkanów w Dziśnie.

3) Chomicz Marcin podpisał obiór Władysława IV. z wojew. Trockiego.

4) Cholecki Jan podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojew. Wileńskiego.

~~Chrapowicki herbu Gozdawa. Wszystkie wiadomości o nim są następujące.~~

Chreptowicz herbu Odrowąż. Świetny dom w W. Księstwie Litew. dotąd znam tu jego genealogiję, jaką mi sami udzielili, na ostatek dodam co mi wiedzieć i czytać się przydarzyło o różnych osobach tego domu. Chreptowiczowie na Wołyniu nazwali się podobno Boharyńskimi, lecz są tego samego pochodzenia z Litwinami.

- Daniel.
  - Iwan
    - Jakob
      - Fewdat Chreptowicz.
        - Marcin, żona Tołoczyńska + 1498.
          - Theodatus Skarbny W.X.L. + 1553, żona Eufrozyja Horska.
            - Theodata mąż Onizij Hornostaj umarł w Dorguniach 1566.
            - Piotr Bołomistrz żona Zubekówna.
              - Theodat Referend. W.X.L. + 1610 żona Dłużniewska.
                - Olbrycht żona Mańkowska.
                  - Krzysztof. Piotr. Marcin. Samuel.
                - Michał Pisarz Ziem. Nowogródz.
                  - Eliasz. Jan. Bogdan. Michał. Adam.
                - Jan bezdzietny.
                - 4 córki: Kesterowa, Korsakowa, Czudowska, Markiewiczowa.
        - Litawor + 1495 w Wilnie u Bernard. pogrzebiony.
          - Jan Marsz. Nowogródz.
          - 2 córki: Radziwiłłowa i Romanowa Sanguszkowa.
        - Fiedko Skarbny W.X.L. + 1495.
          - Jerzy ~~[illegible]~~ Arcy Bisk. Połoc. pogrzebiony w Połocku 1555.
          - Iwan żona Skuminówna.
            - Adam Podkomorzy Nowogródz. żona Komajewska.
              - Jerzy Wojew. Nowogródz.
                - Adam. Adam. Jerzy. Theodat. Jan.
              - Alexander.
              - Eustachi Podkom. Nowogródz.
                - Stanisław Podstoli Nowogr.
              - Helena mąż Bilon Kopeć Marsz. Li[illegible]
                - N. N.
        - Bazyli.
          - Chreptowicz Szoboryński na Wołyniu.

Bazyli Chreptowicz za Kazimierza króla 1491 posłował do Moskwy, zkąd jeńców Litewskich przez Tatarów zaprzedanych odprowadził.

Litawor Chreptowicz 1492 został Marszałkiem W.X.Lit. on przy podniesieniu Alexandra, miecz i laskę podawał w Wilnie 1499. Z Ostrogskim pod Wiedroszą wzięty w niewolę, będąc starostą Nowogródz. i Słonimskim, z niewoli aż w r. 1508 za Zygmunta I powrócił. Inny od tego którego w genealogii dom podaje, zmarłego 1495; ale zapewne ten sam który ~~Dom Stus~~ podług genealogii domu Stuszków, był Wojewodą Nowogródz. i córkę spłodzoną ~~z Ole~~ z Księżniczką Olszańską, wydał za Kmitę Marszałka W.X.Lit. Babkę macierzystą Mikołaja Stuskie, którego wspomina Okolski pod herbem Ostoja fol. 370, lecz mylnie ona tę Księżnę za siostrę Pawła Książęcia Olszańskiego, Biskupa Wileń. gdyż ten później żył od Litawora prawie sześćdziesiąt lat; ani miał jaką współdziedziczkę majętności swej ojczystej. Jan Litawor Chreptowicz posłował od Alexandra W. Książęcia do Moskwy w materyi układów o zaszlubienie Heleny carówny, on był

był zaś synem Marszałka Litewskiego; także w roku 1499 podpisał ~~do~~ dyplom unii z Polską Marszałkiem Nowogródzkim. Melecijusza Chreptowicza Biskupa Włodzimierskiego, Archimandrytę Pieczarskiego, wspomina Okolski.

Adam Chreptowicz Podkomorzy Nowogródz. fundator Bazylijanów w Nowogródku, zostawił z Komajewskiej synów: Jerzego, Alexandra i Eustachego. Z których Jerzy fundatorem jest Dominikanów, w Wilnie u S. Jakóba r. 1632. Był leśniczym Mereckim i Orańskim, podpisał obiór Władysława IV. Został najprzód Kasztellanem Smolenskim, potem Żmujdzkim, następnie Wojewodą Mścisławskim, i Nowogródz. Zostawił synów: Adama, Jerzego i Theodata, który w bitwie z Kozakami zginął, także Jana Starostę Hożańskiego, który podpisał obiór Jana Kazimierza. Alexander brat Jerzego syn Adama umarł bezpotomny. Eustachi Chreptowicz Podkomorzy Nowogródz. ofiarowaną sobie senatorską godność odmówił. ~~Ale~~ Stanisław syn jego za ojca życia Podwojewodzi Nowogródz. ukończywszy w Wilnie początkowe nauki i kursa filozofii, roku 1647 będąc sędzią w Trybunale, na wielką pochwałę u wszystkich dla mądrości i sprawiedliwości zasłużył. Podpisał obiór Jana-Kazimierza. W wojnie moskiewskiej służył wojskowo i nie na jednem miejscu dał dowody waleczności, szczególnie pod Warszawą 1657, gdy dwa półki Husarskie cały obóz Szwedzki i Pruski przepędziły, tam w pierwszych szykach walcząc, był bowiem pierwszym w pułku Sapieżyńskim, zabitym został; brat jego Chreptowicz żyje.

Theodat Chreptowicz Referendarz W. X. L. mąż światły; z którego się rodzi Michał Chreptowicz, Pisarz Ziem. Nowogródz. mąż dziwnej otwartości w bronieniu ~~obu~~ swobód szlacheckich w obec króla. Podpisał obiór Władysława IV, z wojewódz. Nowogródz. Synowie Michała: Elijasz służbą wojenną i znajomością rzeczy rycerskich słynny, od szlachty Nowogródz. 1656 i 1657 pułkownikiem obrany milicij prowincjonalnej; przeciw nieswornemu kozactwu. Bonifacy czyli Bogdan, wystąpiwszy z zakonu Jezuitów, wojował pod chorągwią Janusza Radziwiłła, ~~poległ~~ pod Szkłowem, zabity od Moskwy 1654. Sierpnia 12. Jan Chreptowicz i Michał Chreptowicz.

Chrostowski. Jan podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. Brzeskiego.

Chrzanowski. z Brzeskiego wojewódz. podpisali obiór Władysława IV. Zygmunt, Tomasz i Jan; a zaś Jana-Kazimierza z wojewódz. Wileń. Krzysztof.

Chrzczonowicz, Krzysztof na Żmujdzi, w popisie szlachty 1621.

Chwalibowski Adam, jeden z deputowanych na obiór Władysława i do paktów konwentów podpisania.

Chwodziejewicz przydomek Paszewski Mikołaj z wojewódz. Mścisław. Marciaz Mińskiego podpisali obiór Jana-Kazimierza.

Cichanowicz, Herbu Magistr z jednym krzyżem na wierzchu

Ciołek. Starożytny dom w Polsce, z którego przybył jeszcze dzieckiem do Litwy Mikołaj Ciołek, co podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. Wileń. Ale też jest inny dom Ciołków pochodzący od Ostyka. Z tego Andrzej Ciołek miał za sobą synowicę Wojewody Dowojny, i z niej spłodził Adama Ciołka, herbu Trąby.

2 Ciżewski są rozmaite domy w wojewódz. Trockiem i Brzeskiem, z tego ostatniego Marek Ciżewski podpisał obiór Władysława IV.

1 Ćwiński. herbu Pchała. Mazowszanie. Daniel Ćwiński z Cudowską zyszedł małżeństwie, w wojewódz. Nowogródz. W popisie szlachty Żmujdz. wspomniany Jan Ćwiński czyli Cywiński pod rokiem 1621.

Cudowski. Herb strzała stojąca ostrzem do góry nad gwiazdą Leliwy. Jan Podczaszy Mścisławski 1623 wyznaczony był od sejmu do ustanowienia ceny słusznych towarów. Piotr podpisał obiór Władysława IV. z wojewódz. Trockiego.

Czapla herbu Radwan. Maxymilijan Czapla otrzymał na sejmie 1581 posiadłości, tenże był z sejmu naznaczony Poborcą w wojewódz. Brzeskiem.
Dom ten na Wołyniu tegoż herbu zażywa.
Tomasz Czapla w wojew. Witebskiem, syn jego Samuel, zostawił syna Hieronima.

Czastrowski. Piotr podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. Smoleńskiego.

Czajkowski. Na Żmujdzi w okolicach Wiesiojan, wspomnieni w popisie Żmujdz. szlachty około r. 1621.

Czeczerko. Jerzy wspomniany w popisie szlachty Żmujdz. około r. 1621.

Czeczot. Jakób, żołnierz wzięty przez Moskwę w Homlu, potem w Prusach poległ od kuli działowej.

Czelicha Bogdan pułkownik wojewódzki, znajdował się na bitwie, w której Roman Sanguszko, dowodzący wojskiem Litew. dwóch tysięcy ośmią tysięcy Moskwy zwyciężył, pod ich wodzem Serebrnym.

Czernas Hieronim na Żmujdzi około r. 1621.

Czermieński, herbu Cholewa. Jerzy podpisał obiór Władysława IV. z wojew. Brzeskiego. Są Czermieńscy w Pińszczyźnie.

Czupurna Marszałek W. X. L. roku 1401 podpisał się do unii Litwy z Polską.

Czyszkiewicz. Na sejmie 1601 Jan Czyszkiewicz Pisarz Ziem. Słonim. naznaczony Poborcą tegoż powiatu.

~~Czyżkowicz. Jerzy na sejmie 1581 naznaczony Poborcą powiatu Bracławskiego.~~

Czyż. herbu Zadzierzba. Niesiecki opuścił: Hilary Czyż Podkomorzy Wileń. Był wielkorządcą powiatu i miasta Bychowa, od którego dzielnie w latach 1648 i 1649 Kozaków odpierał. Synowie jego Jan i Kazimierz.
Michał Czyż na sejmiku 1648, silny obrońca ~~obrońca~~ szlacheckich swobód przeciw wymaganiom magnatów.
U Okolskiego jest Cyryli Czyż wielkorządca Korsunia, opierający się Kozakom niesfornym.

Czyżewski. są tego nazwiska w powiecie Rosieńskim i wojewódz. Brzeskiem.

Czyżkowicz, Jerzy na sejmie 1581 naznaczony Poborcą powiatu Bracławskiego.

D.

Danczykiewicz inni piszą Danczynowicz. herbu Janina, który przyjął na sejmie Horodelskim.

Dangiel. na sejmie Horodelskim przyjął Herb Rola. Podług Okolskiego T. II. fol. 632. Danielewiczowie od niego są jego potomkami, lecz myli się, gdyż ci innego herbu używają. Omyłkę tę przypisać należy typografom, Dangielewiczowie, bowiem tych nigdy nie mają dotąd w Litwie.

Danisiewicz. herbu takiego kształtu (1): Obacz Nr. 7 ~~...~~ Tabl. I Za mego wieku w wojewódz. Smoleńskiem. Ten sam dom co Danisewicz i Danisowicz, z odmianą liter, przez nieumiejętnych pisarzów. Piotr

(1) Pelt o jednym haku prosto na gwiazdę, podpisał stojący, ~~...~~

podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. wileń.
W Kobryniu na nadgrobku Piotra Danisewicza wi
działem herb: na gwieździe krzyż, ~~w górze mała~~ stojący ~~mały~~ prosto, ~~który~~ w górze przełamany i na pra
wo barczy zgięty, pole niebieskie, na hełmie
pięć piór strusich. Obacz Nr. 8, Tab. I z Deniza utworzony.

Dapszewicz. Adam w popisie szlachty żmójdz. 1621.
Ambroży, podpisał obiór Jana-Kazimierza ze Żmójdzi.

Dargwiż na Żmójdzi.

Daszkowicz. Dzielny żołnierz z czasów Zygmunta
I, był dowódzcą Kozaków do Litwy należących, z
którymi wiele zwycięstw nad Tatarami otrzymał.
Przed buntem Michała Glińskiego jeszcze, przeszedł
do Moskwy i walczył przeciw Litwinom. Potem
opuściwszy tę sprawę powrócił do Króla Zygmun
ta 1509 roku. Należał r. 1527 do zwycięstwa
z kozactwem swojem, odniesionego nad Tatara
mi przez Konstantyna Ostrogskiego.

Daugiełłewicz. Stanisław w popisie szlachty żmój
dzkiej 1621.

Dawid. Znakomity rycerz i wódz, starosta Grodzień
ski za czasów Witenesa i Gedymina. Gdy w r.
1314 Krzyżacy wpadli w Krewiczańskie przedziały
Litwy, okolice Nowogródka opustoszyli, za
brał im etapy ~~z żywnością~~ straż wycięwszy.
Korzystając r. 1319 z pory ~~roku~~ bardzo niepo
godnej, w której niemożna było spodziewać się
napadu, lub wyjścia jakowej, przebrał się do
Prus i okolice Wiszendorfu niepokoił, w
powrocie na jednej przeprawie od zasadzki mocno
ucierpiał w straży 45 ludzi i całej zdobyczy,
sam jednak uszedł. W r. 1323 pod najlepsze mro
zy, wpadł do Inflant i po lodzie do wyspy
Ezel się przebrał; z tej wyprawy takie mnó
stwo brańców wyprowadził, że samych nie
wiast szlachetnego urodzenia 5000 liczono.
Doznał w r. 1324 wzajemnego napadu na swoje
strony od Krzyżaków; tym czasem za rozkazem
Gedymina w tymże roku, w grudniu najechał
Mazowsze: Pułtusk zniszczył, ~~i 100 wsi~~ sto
wsiów i 30 kościołów spalił. Ostatnia jego
wyprawa była pospołu z Polakami do Mar
chii Brandenburskiej, z której ~~gdy~~ pomyśl
nie dokonanej powracającego, wśród własne
go obozu, zabitym został od Mazura,
mszczącego się krzywd poprzednich.

Dawidowicz, w powiecie wiłkomirskim i dyssw. Żmójdz.
Ci co są w wiłkomirskim, używają herbu Trąby, na
hełmie dwie długie także trąby, jedna czarna dru
ga złota. W gnieździe cnoty, fol. 1169, pomieszcze
ni są do pochodzących od Ostyka.
Samuel z Gani Dawidowicz stolnik wiłkomierski,
Podkomorzy Żmójdzki, 1648 ze Stanisławem Dawido
wiczem sędzią grodz. wiłkom. podpisał obiór Jana-Kazimierza. Sa
muel w popisie szlachty Żmójdz. 1621.

Dautkiewicz w popisie szlachty żmójdz. 1621.

Dederko. Szlachta w województwach Połoc. i Mścisław.

Delcewicz. Szlachta w Oszmiańskim powiecie.

Delnicki Podsędek Grodzień. około 1590.

Diakowicz w powiecie Kowieńskim, w okolicach Kron,
o nich wspomina Konstyt. 1601.

Didigold, jeden z panów Litewskich, z ludem swoim wal
czący za sprawę Świdrygiełły przeciw Zygmuntowi
Kiejstutowiczowi, zginął w bitwie pod Oszmianą, przy
porażeniu Świdrygiełły. W pewnej takiej starożytnym
rękopiśmie, nazwany jest Dedygołdem, z czego wno
szę, iż był synem Dedygołda brata Dawgirda, przeto
którzy od niego pochodzą powinni używać herbu Łabędź.

Dowgiało, czyli Dawgiało, ~~jak u Kojałowicza~~. ~~Ha~~
~~nul że był wojewodą trockim~~ ~~powiat Wileński~~
Hanul ~~że~~ był wojewodą Trockim. Genealogija tego
domu taka:

Hanul wojewoda Trocki.

- Alexander Nadziwoj, Kasztellan Wileń. Wódz najwyższy wojsk W. X. L.
  - N. Nadziwoj Wojewoda Trocki.
  - Elżbieta żona Gasztołdu Wojew. Trockiego, matka Wojciecha Gasztołda wojew. wileńskiego
- Jan Dawgiało chorąży W. X. Lit.
  - Marcin Dawgiało bezpotomny.
  - Stanisław Dowgiało Zawisza.
    - Stanisław Dowgiało Zawisza.
      - Jan Dowgiało Zawisza.
        - Mikołaj bezdzietny.
        - Zacharijasz, żona Karnicińska.
          - Zofija, mąż Zienowicz Podkom. Oszmiań.
          - Krzysztof.
            - Jan. Jerzy. Wiktoryn. Córek pięć.
          - Anna mąż Jan Zabrzeziński.
        - Gasper żona Krasińska.
          - Melchior młodo umarł
          - Dorota mąż Świrski.
        - Melchior Podstoli Lidzki.
        - Sebastjan.
          - Jan Biskup.
          - Zofija u Mniszka. Druga Zofija mąż Litwinow.
          - Michał.
          - Rafał Miecznik Wiłkom.
            - Jan. Kazimierz. Wojciech, Marcijanna Helena.
        - Helena za Baińskim
          - N. syn. N. córka.
        - Zofija za Kroszczewskim.
          - Krystyna mąż Daniel Lwowicz Stolnik Wiłkom.
            - Rafał Lwowicz. Józef Lw[owicz]
        - N. córka.
      - Wojciech.
    - Michał Dowgiało Zawisza.
      - Krzysztof.
  - Jan.
  - Andrzej.
  - Andruszko Dowgiało Narbutt.
    - Leonard Dowgiało Narbutt.
      - Patrz Geneal. Narbuttów.
  - Gabrijel Kurowicz
    - Jan Dowgiało Kurowicz
      - Stanisław. N. córka.
  - Jerzy potomstwo jego patrz w Polsce.

Krzysztof Dowgiałło Zawisza rycerz sławny na wojnach Inflantskich, pułkownikujący, człowiek wymowny i mowny zostawił synów: Jana, Kazimierza, Jerzego i Wiktoryna. Jan uczący prawa doktor dworzaninu podróż do obcych dojechał, Kazimierz wileń. Sekretarz Królewski, Regent Kancellaryi większej W.X.L. potem Archidiakon wileń. Referendarz i Pisarz W.X.L. Proboszcz Tracki, naostatku Biskup wileń. wyświęcony 1657 w Częstochowie; pod Janem-Kazimierzem gdy kraj przez Szwedów był uciśniony, króla nie odstępował. Tak Władysławowi IV, jako Janowi-Kazimierzowi, w wielu posługach publicznych zasłużony. Krewny jego Melchior Zawisza Podstoli Lidzki, zostawił syna Kacpra Miecznika Witebskiego, którego synowie Jan, Kazimierz i Wojciech. Brat Kacpra Michał starszy urodzeniem wsławił się wojennemi dziełami i w nich życia(?) żywot położył.

~~Dowgird, Dawgird, Dawgiał, Dawgiewic, [illegible]~~

Dobrzewicz Józef około r. 1621. Patrz Grzyztor.

Dobrosołowski herbu Poraj. z Polski pochodzi. ~~[illegible]~~ Jan dworzanin Królewski, żołnierz i Przełożony nad Jeruzem, ~~[illegible]~~ praefectus annonae (obozny?), pod Smoleńskiem za Władysława IV. [illegible] w Wilnie przez [illegible] zasiadowany(?). Przyłożenie brata jego który był Bernardynem, bezimiennie, zapewne Jerzy u Niesieckiego. Piszący, z tego rodzeństwa Władysław, zapewne Teofil u Niesieckiego, w wojsku ćwiczeniem długo posługujący, osiadł w powiecie Wołkowyskim.

Dolmat herbu Rozmiar. Grzegorz chorąży starodubowski, Dworzanin Królewski. R. 1627 kommissarz do ułożenia cen towarów, a w 1632 podpisał pakta conventa Władysława IV.

Dolmat z przydomkiem Isajkowski, od dóbr Isajki, herbu Prus 1mo ze strzaskanym orłem(?), strzałą przeszytym, nad hełmem, zamiast rzeki. Z województwa Kijowskiego przeszli do Litwy.

Dolmat Jeremiejewicz szlachcic z powiatu Owruckiego, pod Konstantynem Ostrogskim Hetmanem Litew. podczaszy, zbawił miednicą tatarską Tekim(?), za szczególne zasługi swoje od Zygmunta I, r. 1522 dostał majątność nazwaną Isajki, a później nieco dobra Czyków(?), którego nad następną genealogię pokazuje.

Dolmat Jeremiejewicz.

Dymitr, żona Bukojemska. N. brat w przywileju 1540.

Jan Dolmat Isajkowski żona Tołoczka. N. N.

Jan żona Horska. Marcin. Jerzy. Andrzej. Franciszek (Biskup). Andrzej. Piotr. Mikołaj. Samuel.

Jan żona Naruszewiczówna. N. umarł w Wilnie na naukach [illegible].

Dolmata Jeremiejewicza syn Dymitr z Bukojemskiej herbu Hatyr(?), miał trzech synów. I. Jan Dymitrowicz Dolmat Isajkowski Podkomorzy Oszmiański, Pisarz Skarbowy W.X.L. z Heleny Andrzeja Tołoczki córki zostawił synów ośmiu, których tylko imiona na drugą(?) wyliczę. Drugiego syna, ani imienia ani potomstwa niemogłem znaleźć. Z trzeciego pochodzi zaś mający z wieku naszego znakomity Samuel Dolmat Isajkowski Stolnik Mozyrski, Dworzanin Królewski i Rotmistrz, zaszczytnie wiele deputacyj i kommissyj sprawował. — Jana zaś Dolmata Isajkowskiego Podkomorzego ci byli synowie: I. Jan dworzanin pokojowy Królewski, Władysława IV, który z Horskiej dziedziczki ~~Wojewodzianki Mścisławskiej~~, rodzonej siostry Wojewody Mścisławskiego, spłodził Jana Stolnika Zmujdzkiego, Łożniczego nadwornego Królew. i N. zmarłego młodo na naukach w Wilnie. II Marcin, powróciwszy z Włoch, zabitym został. III Jerzy z młodu wojskowo ćwiczył się w Węgrzech; w Moskwie wojował pod chorągwią własną Chodkiewicza, gdzie pod Twerdelicą od działowej kuli wpierw ugodzony poległ. IIII Andrzej młodo umarł. V. Franciszek, dla wielkich zdolności niemało urzędów w Rzeczypospolitej i Kościele piastował pod Zygmuntem III: Sekretarz Królewski i W.X.L. Pisarz Skarbowy. Kommissarz w Mohilewskiej i Królewieckiej kommissyach. Kustosz potem wileń. Regent biora(?) Metryki, i pod Władysławem zaś Referendarz i Pisarz W.X.L. Był u tego króla ~~[illegible]~~ bardzo wzięty, niemniej u dworu i senatu, przy boku królewskim przebywając, postrzegał całości praw. Ubogą szlachtę w ~~[illegible]~~ sprawach żądawszych wspierał i ustanawiał. Za zasługi miał probostwa: wileń. katedralne, Trockie, Grodzieńskie, Oszmiańskie Infułacyą, gdzie własnym nakładem nowy kościół wystawił. Za Jana Kazimierza znowu do Mohilewa(?) wystawił(?) Kommissarzy, układał z posłami Moskiewskimi układy, naostatek r. 1649 został Biskupem Smoleńskim, przy probostwie Trockiem. umarł przedwcześnie. VI Andrzej wojski Oszmiański, służył z ćwiczeniem wojsku w wyprawach Inflant. i Mosk. VII. Piotr-Karol Łowczy W.X.L. Wojski Oszmiań. wojował pod Smoleńskiem. Miał za sobą córkę Piotra Paca(?) Wojew. Trock. umarł 1640. VIII. Mikołaj dziedzic na Sitkach i Dunilowiczach Łowczy W.X.L. Pod Cecorą od działowej kuli poległ. IX. Samuel służył w Inflanciech pod Lwem Sapiehą, przez Jana-Kazimierza Kasztellanem uczyniony. (Opisanie na końcu [illegible])

Domaradzki: Herb. №4. Tablica V.
Dorgi z braćmi podpisał unię r. 1401.

Dorohiniecki. Ten sam dom co Kisielów, przezwali się od majętności Dorohinicze, ale tegoż samego herbu z Kisielami. Za naszego wieku Ludwik Dorohiniecz Jeździec(?) Wojewody wileń. Paweł, towarzysz pancerny w jego pułku. Brat Ludwika Bogusław, a ojciec ich imieniem Piotr.

Dorohostajski. herbu Leliwa. Dom ten już wygasł w Litwie, pochodził od Moniwida. Okolski i Paprocki biorą tego Moniwida za brata Olgerda, wielki(?) podług Stryjkowskiego, dodając że było dwóch braci: Montywid i Moniwid. Od tamtego mają pochodzić Zabrzezińscy, Krzysztofowicze(?), Dorohostajscy, od tego Hlebowiczowie i Wiażewiczowie, na co się ja nie zgadzam. Gdyż często zdarzyło mi się czytać rozmaicie, to zaś pochodzi od rozmaitego wymawiania imienia tej samej osoby, zwłaszcza gdy cały ten dom wyznawał herbu Leliwy, ~~[illegible]~~ przyjętego na

sejmie horodelskim, przez samojednego Moniwida, bo gdyby z bratem to przyjście wszedł, wspomnionoby w dyplomacie niezawodnie, jak względem wielu innych. Wszakże Montwid brat starszy Olgierda, żeby go miał przyjąć i wiejebuta, rzecz niepodobna, ani jest gdzie więcej w dziejach o nim wzmianka. Podobniej więc uważać do prawdy, że Moiwida, księcia Kiernowskiego był synem. Moniwid, przyjmujący herb Leliwa 1413, którego też inni piszą Motwid. Patrz Montwid. Dalej jak u Niesieckiego na końcu genealogija taka:

Montwid Wojewoda Wilen. (1).

Olechno.	Jachno od którego Zubrzewiczowie i Trzycowiczowie podług Okolskiego pochodzą.

Piotr Olechnowicz za Aleksan. Mikołaj Olechnowicz Dorohostajski. Andrzej. Stan. dra Kuchmistrz W. X. L. 1509.

Jan. Mikołaj. Stanisław. Piotr. Miecznik W. X. L.

Mikołaj Wojewoda Połocki.

Paweł. Krzysztof Marszałek W. X. L.

Władysław Krajczy W. X. L.

N. żona Tomasza Sapiehi.

Doroski. Michał podsędek Piński i Pobocza patronem 1590.

Dowbor. Dawbor, raczej Dabar. herb dwa serca jedną strzałą przeszyte poziomie z prawej na lewą rękę. Otrzymał ten herb rycerz jeden od Witolda, za przeszycie jednak strzałą dwóch nieprzyjaciół. Że zaś do nazywania ważąc na swoich, wzywał za hasło wyraza litewskiego dabar, t. j. teraz, przezwanym został Dabar, z tąd Dowbarów i Dawbarów poszły w potomnych jego nazwania. Mieli posiadłości w wojewódz. Wilen. Musniki. Jan-Piotr Dabar Muśnicki dziedzic na Musnikach pogrzebiony leży w Kiernowie, którego żona przy kościele Kiernowskim parafialnym altaryję fundowała, zapisawszy majętności Duszykiszki. Dowbor z Żmujdzi podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Dowicewicz. w popisie szlachty Żmujdz. 1621.

~~Dowgiało (wyżej patrz Dowgiałło ...)~~

Dowgił. w popisie szlachty Żmujdz. 1621.

Dowgirt. Piotr na Żmujdzi około r. 1621.

Dowgird. Dowgird, Dawgierd, Dotgierd. podobno jedno nazwanie, tylko inaczej wymawiane. są jednak różne domy:

Ci w herb Magiłę noszą, pochodzą od Bila, jak Bile wiczowie.

Do herbu zaś Łabędź należący Dedygoldowiczami piszą się, z tych jeden był pisarzem ziem. Trockim. Dowgird syn Dedygolda na miejscu ojcowskim był starostą Podolskim. Po śmierci zaś Witolda za przeciw partyję, Ołuczackich i Bieleckich Kamienieckiego z Podola wygnany. Trzymał się strony Zygmunta Kiejstutowicza od którego otrzymał starostwo, dodajnie w Łucku i na Motyniu cały, potem wojewodą wilen. miał imię Jan, jak widać z jednej transakcyi 1437. z Władysławem królem zawartej; on także podpisał się do unii 1401. Po zabiciu w Trokach W. Księcia Zygmunta, oskarżony przed Kazimierzem, o uczestnictwo w tej zmowy, zaparł się i zasnarzył Lelusza wojew. Trockiego, który krzesło w senacie posłudał. — Stanisław Dowgird goniec do Moskwy 1508, dworzanin królewski jeździł dla wymiedzenia się o jeńców. w 1509 dwa razy tam jeździł, w sprawie jeńca Alebowicza, także w latach 1521, 22 i 23, różne postannictwa tamże odbywał. — Bogdan Dowgird 1510 i 1511 goniec do Moskwy. — N. Dowgird Starosty Ołotnicki w Inflantach około r. 1561. — Andrzej Dowgird Pobocza Lidzkiemu 1578. Podpisali obiór Władysława IV. Wiktoryn, Benedykt. Daniel z wojewódz. Wilen. — Stanisław Dowgird w liczbie posłów na Konwokacyję 1648 z Lidzkiego. — Konstanty i Michał podpisali obiór Jana Kazimierza.

Dowgirdowie herbu Wieniawa, zamieszkali w powiecie wiłkomirskim. — Dołgierda około r. 1436, wspominają kasztellanem wilen. Iwadał Dołgierdowicz goniec do Moskwy 1504, zapewne ten sam, o którym wyżej wzmieniony. — Córka Andrzeja Poboczy Lidzkiego, była za Hieronimem Kurskim dworzaninem Króla Stefana. — Jan Dowgird na Żmujdzi popisał się r. 1621.

Dowgiało ~~(...)~~ herbu Działosza. oprócz tych o których się wyżej mówiło, są w różnych prowincijach, nazywający się prosto bez przydomku Dowgiałami. Paweł i Wojciech podpisali obiór Władysława IV z wojew. Trock. z tegoż województ. Stefan podpisał obiór Jana Kazimierza. — Za mego wieku Piotr Dowgiało i syn jego Rafał żyli tu. — Feliks Dowgiało na Żmujdzi około r. 1621. —

Dowgiało herbu Abdanke, że jest dom tak się piszący, wiem, ale bliższych o nim wiadomości nie dostałem.

Dowgiało z przydomkiem Strzyżka, herbu Zadora. Krzysztof Oziesznik Upitski i Jerzy podpisali obiór Jana-Kazimierza z Upitskiego.

Dowgwiłowicz Stefan na Żmujdzi.

Dowiat. Józef na Żmujdzi.

Downont. ~~Herb Korwinowski~~ Jan na Żmujdzi 1621, za mego wieku Downont był znakomitym podporucznikiem Husarzów, znaku Janusza Księcia Wojewody Połockiego, dziedzic w Inflantach. ~~Herb Korwinowski.~~

Dowmant czyli Dowmont. Dowmand, według rozmaitości wymawiania u Litwinów prowincijonalnego.

W dziejach litewskich trzech mamy Dowmundów. Jeden syn Ramunda W. Księcia Litew. brat Narimunda, książe Uciański, którego czyny przeciw bratu i ojczyźnie w historyi znajdziesz pod rokiem 1281. Do niego początek swój odnoszą książęta Siesiccy, Świrscy, o których na miejscu właściwem. Drugi Dowmund prawnuk Gedruska, o Giedrojciach wzmienia Stryjkowski w swojej historyi. fol. 355. Protoplasta Giedrojciów, o których niżej.

Trzeci przez Stryjkowskiego nazwany Dowmandem, był możnym panem na Żmujdzi, którego Żmojdzini niechęcący ulegać Kazimierzowi, bez się strony Michała syna Zygmunta trzymając, ogłosili sobie za naczelnika. — Są dotąd na Żmujdzi szlachta tego nazwiska, jako Walenty Dowmont około r. 1621.

Downiewicz, na Żmujdzi, pod rokiem 1621.

Dowogin Wissigierdowicz podpisał się do unii 1401. inni go piszą Dowgirn. Patrz Wyżgird.

Dowolgo. w wojewódz. Trockiem przydomek mają Mickiewicz, w Brzeskiem bez przydomku. — Jednakże Jan Mickiewicz Dowolgo, podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojew. Brzeskiego.

Dowoyna. Dawid Dawojna Sołohub, podpisał obiór Władysława IV z Mińskiego województ.

Dowsin. Józef na Żmujdzi, około 1621.

Draunt, z synem Weyszko podpisali unię 1401.

Drawdys. popisał się między szlachtą Żmujdz. 1621.

Drayko czyli Draykolit horodniczy zamku Oknainskiego, z synem Pinnonem i całą rodziną, podawszy zdradę warownię, przeszedł do Prus, w Krzyżacki (...) służbę przyjął.

(1) Na tablicy tej genealog. różnica znaczna zachodzi z niniejszą, którą poprawiać nie śmiałem, tak tylko ostrzeżenie dołączam. Drobysz

Plik załączony z napisem pionowym na marginesie (wpisany ołówkiem między kolumnami).

Narymund ~~[illegible]~~ umarł 1282. –

Lizdejko urodził się – 1279 miał lat 3, jak ojciec zabity 1282.

spłodził Wirszula mając lat 18 r. 1297 – umarł ~~1350 żył lat 71.~~ 1353 żył 56

Wirszul. spłodził Syrpucia mając lat 22. 1319 – umarł

Syrpuć spłodził Ostyka –

Lizdejko urodził się 1279 miał lat 3 jak ojciec umarł zabity 1282 + 1350 żył – 71.

Wirszul urodził 1297 18. – umarł

Lizdejko urodził. 1279. miał lat 3 jak ojciec + 1282. żył 71. + 1350 – spłodził – 18.

Wirszul ur. 1297. mając lat 18 ojciec ~~1319~~ – spłodził lat 22. + 1353 żył 56. ~~43~~

2 Syrpuć ur. 1319 mając lat 30 – spłodził – + 1362 żył 43.

3 Ostyk ur

Wirszul. 1297 – ~~mając 22~~ + 1353. żył 56. syna spłodził 22.

Syrpuć 1319 —— + 1362. żył 43. syna spłodził 30

Ostyk 1349 – Horodle 1413 lat (64.) + 1415. żył 66. syna 19

Thomas 1368. posły 1397. lat miał 29 + 1420 żył 52 — syn 35

1 Narbutt. 1403 ubiegł zamek 1440 lat 37. + 1480 żył 77 — syn. 45

2. Narbutt 1448 + przy wilej 1498 lat 50. + 1508 żył 60 — syn 20

Wojciech. ~~[illegible] ur. 1468 Kupił 1496 31~~

Wojciech ur. 1468. Kupił 1496. lat 28 + 1499 żył 31. — syn 32

Mikołaj. ur. 1500 – podpisał Unię 1553 lat 53 +

1413
1349
64

1397
1368
29

1321
~~1279~~
42

1320
1297
23

1356
1319
37

tem z archiwum książęcych Nieświeskich. Ten dom przez Ostyka nas-
cały ród swój przyjął pod Horodłą herb Trzy trąby: są trzy trąby
myśliwskie, czyli rogi, w złoto oprawne, z takiemże nawiązaniem;
pod hełmem na pancerzu łańcuch złoty na szyi wiszący z medalem, na
hełmie trzy pióra strusie, pole czerwone białe trąby czarne. Narymun-
da Wielkiego Księcia Litew, pozostali od rzezi uratowani syno-
wie Pelus i Lizdejko(1). Tego synem był Wiszgyłło czyli Wirszul. Ze
niego zaś radzi się szczycić, którego synem był Grzegorz Ostyk. Te
synowie: Mikołaj T. Radziwiłł. Rak, Tonar czyli Otonar, Stanko czyli
Sczasny t.j. Feliks Ostyk Kasztelan Wileński 1420. i Niewiar. Od
Radziwiłła poszli Radziwiłłowie. Rak był synem Ciołek, którego syn
Osuka a tego synowie: Stanczyk i Girdult. Pierwszego syn Jan Stanczy-
kiewicz, a drugiego Bartłomiej Girdult-Dziewiałtowski. — Otonara
Ostykowicza liczą synów trzech: Narbutta, Iwaszka i Piecka. Nar-
butta być miało synem G. Iwaszka syn, Wojciech Iwaszkiewicz, tego
syn Bohdan i Jan Kuchmistrz W

---

dowodzi: — Narymund umarł 1282. Pelus um. 1315. Lizdejko przed rokiem
1322, jako Arcykapłan doradził Gedyminowi Wilno stolicą Litwy uczynić,
... wieku przeszło 60. Wirszul kwitnął około r. 1320.
... 1350. Grzegorz Ostyk przyjmujący w 1413 herb
... wieku zszedł ze świata. Tonar czyli
... i przeprowadzał do Wilna posłów Krzy-
... nara umarł 1495. mając lat wieku

... Arcykapłan bowiem udał że w orlim gnieź-
... Przyp. Tłum.

Drobysz. Niesiecki źle opisał herb tego domu, jakoby z Kojato wicza wzięty, który my wizerunek z naszego autora Nr. 9. Tab. I.
Drobyszewski. Krzysztof podpisał obiór Władysława IV. z wojew. Mińsk.
Drozdżas, u innych ~~Draz~~ Drazd, Jędrzej krewny Michała Glińskiego 1504, od Alexandra króla wziął starostwo Lidzkie, odjęte Illiniczowi, z kąd zajście między królem i dynastami Litew.
Druchorski, u Niesieckiego Druchowski, podobno lepiej Druhowski.
Druccy. ~~Kniaź~~ Niesiecki nie dodał: Kniaź.
Drużew Adam i Krzysztof na Żmujdzi, około 1621.
Drusiejko. Paweł Mońkiewicz podpisał obiór Władysława IV z wojewódz. Trock.
Drzewiński. w zabytkach pism dawnych, Bazyli Pisarz W. X. Lit. wspomniany.
Dubrawicki, dom książęcy. Jerzy książę Dubrowicki (który go zowią też Jan, wielu rycerskimi wojennemi wsławiony, szczególnie że r. 1530 z garstką wojska litew. Tatarów Litwę napadających pokonał. W r. 1532 był wojewodą Kijowskim, potem 1534 Trockim, umarł 1549. Inny Jerzy Iwanowicz książę Dubrawicki w 1503, nad rzeką Ussą od Tatarów klęskę poniósł. Jan Jerzego syn wojew. Trocki, zdaje się ten sam co poprzedni.
Dudowicz na Żmujdzi Mikołaj około roku 1621.
Duszka Samuel podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. wileń.
Dunakowicz, Piotr na Żmujdzi
Duszewski herbu Pobog. Jan Adwokat Trocki podpisał obiór Jana-Kazimierza, z wojew. Trock.
Dyrwaniszko na Żmujdzi.
Dyrmund, Patr. Dermont Tomasz Dyrmund Litnicki, podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. witebskiego.
Dziakiewicz na Żmujdzi.
Działtowicz, sławny wojak w wojsku Sapieżyńskim.
Dzierszko herbu Wieniawa bez wyraźnie wnoszących dowodu. Dom pochodzenia litewskiego. Tego herbu używał Mikołaj Dzierszko czyli Dzierszkowicz, Magister Filozofii, Biskup wileń. obrany 1453, zmarły 1463. Piotr Dzierszko miał za żonę córkę Marcina Gilewicza, z której się rodził Marcin Dzierszko, a tego był syn Jan.
Dzierżaziński. Podpisał obiór Władysława IV z województ. Brzeskiego.

E.

Eliaszewicz herbu Giejsz. Dom ten bardzo dawny w Litwie, wywodzi się od Giedygołda, brata Minigajły Kasztellana wileń. Bo chociaż, jak się powie niżej, Giedygołd przyjął herb Rawa, Eliaszewicze przy swoim pozostali. Może przyjęto by go na zamianę, gdy w zajściu z Polakami Litwini porzucili były herby polskie; i tem się różnią od innych potomków Giedygołda.
Melchior Giejsz Eliaszowicz z Giedygołdów, Biskup Żmujdz. mąż wielkiego imienia, wprzód był Archidiakonem wileń. i Referendarzem W. X. L. – Stanisław synowiec Biskupa, sztuk wyzwol. i filozofii magister, Kanonik Żmujdzki. – Wojciech w popisie szlachty Żmujdz. 1621. – Jan podpisał obiór Jana-Kazimierza.
Eperjesz. Niesiecki nie składzie herbu, u naszego autora znajdujemy: Łuk napięty, ze strzałą na opak w górę wystrzelowaną, na hełmie trzy pióra strusie.

Estko Henryk podpisał obiór Jana-Kazimierza z Wojewódz. Mińskiego. Co Niesiecki mieni być wziętem z naszego autora, pod artykułem Estken, w naszym exemplarzu nie znajdujemy.
Eydynt. Salomon na Żmujdzi.
Eydziatowicz herbu Łuk napięty. Jana Pisarza skarbowego W. X. L. bratem był Kazimierz ~~[illegible]~~.
Eygint. Ambroży na Żmujdzi.
Eysmont herbu Korab. starożytny i wielce rozgałęziony dom w Litwie. Jan Eysmont mąż uczony w Akademii wileń. r. 1603 ogłosił drukiem, niektóre rzeczy o kontrowersijach religijnych, a potem Paemu polskie O Pożarze Wileńskim, wielce znakomite. Zostawszy księdzem służył Bogu przy kościele katedr. wileń. penitencjariuszem. Andrzej sędzia Grodz. Gradzień. syn jego Andrzej Proboszcz. Maciej Eysmont Komornik Gradzień. podpisał obiór Władysława IV z wojewódz. Trockiego. – Franciszek Eysmont i brat jego Dominik żołnierze waleczni.
Eytmin. Niesiecki do Działosza a nasz autor do Rogala herbu przypisuje, te same osoby ~~[illegible]~~, tylko nie w Trockiem ale w Gradzień. pomieszka.
Eywild. Na sejmie horodelskim przyjął herb Ciołek.

F.

Furs. Augustyn, tego syn Stanisław 1580 Pakoria Ostrowicki. – Hieronim sędzia ziem Pińsk, 1598 Kommissarz dla otworzenia zptawu na rzece Styrze. O herbie niema wzmianki w naszym Exemplarzu, o którym mówi Niesiecki, że Wąż ~~[illegible]~~ u Kojato widzą się znajduje.

G.

Galiński, herbu Rawicz, u Niesieckiego Galimski.
Gapszewicz. Mikołaj na Żmujdzi około 1621.
Gaszop. Podpisał się do unii 1401.
Gawdesz, Wojciech w popisie szlachty Żmujdz. 1621.
Gice Jerzy podpisał obiór Władysława IV z ~~[illegible]~~ wojew. Trock.
Giecewicz. Maciej i Jan w popisie szlachty Żmujdz. 1621. policzeni.
Giedygołd brat Minigajły kasztellana wileń. podpisał się do unii 1401, w 1413 przyjął herb Rawicz. Ci którzy od niego pochodzą, jako Giejsz Eliaszewiczowie, innego herbu używają; jako też synowie dziedzic na Dzidach, ~~sie~~ oraz Orwid ~~[illegible]~~ dziedzic na Podubisiu.
Giedgowdż Jerzy i Prokop na Żmujdzi.
Giedmin Salomon na Żmujdzi, Marcin Giedmin Wilkicki.
Giedmint Jan na Żmujdzi.
Giedorwech Na sejmie horodelskim wziął herb Topacz. Inni zowią Giedroych
Giedwit. Stefan, Augustyn. Jerzy Giedwitowicz na Żmujdzi.
Gietgud herb gwiazda ośmiopromienna po prawej, trzy złote orle po lewej stronie tarczy, na hełmie trzy pióra strusie. Bartłomiej na Żmujdzi 1621. Zacnego wieku Alexander Sekretarz Królewski.

Gietow

Giełwan szlachta z wojewódz. wileń.

Giełżyc Jan na Żmujdzi 1621.

Gierdud na sejmie horodelskim wziął herb Jelita.

Gierulski Marcin na Żmujdzi.

Gierwicz Roku 1492 w przywileju Aleksandra dla Żmujdzi wymieniony szlachcic z pow. Kroszawieńskiego.

Gierżod Stanisław na Żmujdzi.

Giełold, podobno Gieczold, herbu Leliwa. w wojewódz. wileń. w powiecie Brasławskim. Pochodzą od Giełolda syna Kalenia, brata Tyszki głowy domu Tyszkiewiczów. Alexander i Tomasz Giełoldowicze, synowie Giełolda.

Giewił Jan w liczbie podpisujących obiór Jana-Kazimierza ze Żmujdzi.

Gikont Alexander, Mikołaj, Zygmunt podpisali obiór Władysława IV z wojewódz. Brzesk. Jerzy obiór Jana-Kazimierza.

Gimbut Augustyn.

Gineyd Maciej na Żmujdzi anno 1621. Gineyd Towiański. Paton Towiański.

Giniat Stanisław i Jan na Żmujdzi.

Ginkun. Bartłomiej na Żmujdzi.

Gintowski Samuel na Żmujdzi.

Girdwayn, czy Gierdwayn Jakób na Żmujdzi.

Girnont Jan na Żmujdzi.

Girwit Mikołaj na Żmujdzi.

Gisztołt Eliasz na Żmujdzi.

Glazyna od xiążąt pochodzi ten dom szlachecki w województ. smoleń. w r. 1438 w wojnie z Krzyżakami, w czasie jednej bitwy pojmał Barona de Persztyn. Zaco od Króla Kazimierza mianowany Okolniczym smoleńskim.

Glichen Stanisław — Dawid podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. Nowogrodzkiego.

Gliński czyli Hliński, jak w ruskiem piśmie głoski G niemających piszą. herb osobny, pod mitrą xiążęcą być powinien. Nazwanie wzięli od zamku Hlińsko w Siewierzu. Dom xiążęcy, pochodzący od dawnych xiążąt Siewierskich, narodu Ruskiego. Gdy Siewierszczyzna odpadła od Litwy za Alexandra, xiążęta Glińscy opuściwszy tameczne posiadłości swoje, pozostali na służbie królewskiej, za co nadane im obszerne dobra na Litwie, w powiecie wołkowyskim. — Lew Gliński, którego synowie: Grzegorz Skaroszka Owrucki, w bitwie nad rzeką Ussą, od Tatarów Perekopskich zginął z ludem swoim. — Iwan Wojewoda wileń. za Alexandra Króla. — Michał Lwowicz, słynny w dziejach naszych rebellizant, opisanie o nim szczegół u Niesieckiego. — Bazyli Lwowicz brat rodzony Michała, trzymał się z tymże buntownikiem i przeszedł do Moskwy 1508. — Zkiadat wzięty w niewolę przez Moskwę, gdy inni jeńcy powróceni byli ~~zostali~~, on dobrowolnie tam pozostał. — Którzy z tego domu ~~za~~ są jeszcze w Litwie, mieszkają w województw. Połockiem i powiecie wołkowyskim, nazywają się Hliński. — Czytałem w aktach poselskich do Moskwy Juszka Glińskiego, który od wojewody Gasztołda Wojewody Połockiego był gońcem do Moskwy, w układach o pokój.

\# Głuchowski Jakób podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. wileń. = wad.

Głuszyński Dunin herbu Łabędź. Jerzy podpisał obiór Władysława IV. z Wojew. Mińsk. także między podpisującemi obiór Jana-Kazimierza z Wojew. Smoleń.

Gniewiński herbu Warnia. Jan w pow. Grodzień.

Gnoiński herbu Warnia. Dom ten z Polski do Litwy się przeniósł, osiadł w Mińskiem i Grodzień. Jan i Piotr ludzie rycerscy. Piotr chorąży ussarski 1660 dał odpor Tatarom, pod Bogusławem Radziwiłłem. Stanisław zakonu kaznodziejskiego, mąż uczony.

Gadel Jerzy na Żmujdzi.

Golian Mikołaj na Żmujdzi.

Goligin Roman syn Milejka podpisał unię 1401.

Gondro Samuel na Żmujdzi.

Gorski, herbu Radwan. Jędrzej podpułkownik pod Bobrownikami wzięty w niewolę od Moskwy na Ostrowiu, w początkach wojny kozackiej, znakomity i pełen zalet żołnierz. Wyszedłszy z niewoli znacznie wojował i pułkami dowodził. — Maciej Gorski Poborca Wileń. przyłożył staraniu do wzniesienia gmachu na sądy trybunalskie W.X.L. 1612, był sędzią Trybunału skarbowego w 1621. — Wacław Gorski podpisał obiór Władysława IV. z wojewódz. Mińskiego. — Jan i Stanisław Sekretarze Królew. podpisali obiór Jana-Kazimierza.

Goscichiewicz Jerzy 1501.

Gotowcie Krzysztof i Melchior szlachta ziemia Żmujdz.

Gotowt Mateusz na Żmujdzi.

Gojcewicz Juszko czyli Jerzy fundator Parafii Kroszyńskiej.

Goytewicz Bartłomiej na Żmujdzi.

Goyski Abraham podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Goytus w genealogii Giedrojciów, wspominiany przez Stryjkowskiego.

Goyżewski na Żmujdzi.

Gradowski herbu Półkozic. Niesiecki opuścił. Franciszek Gradowski 1578 Poborca pow. Kowień. a w r. 1588 w liczbie był posłów od stanów Litewskich do Zygmunta III, nowo obranego, na tej elekcji otrzymał tytuł Sekretarza Królew.

Grex. między podpisującymi obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. Brzesk. czytamy Stefana z Rejkowa Greka, także Jerzego i Mikołaja Grekowicze.

Grabicki herbu Trąby. Wojciech Grabicki pod-Kuchmistrz W.X.L. niemiał potomstwa, brat zaś jego Krzysztof zostawił syna.

Gradź szlachta w pow. Oszmiań.

Gradzieński Jerzy wspominany u Stryjkowskiego w liczbie panów Litew. obecnych przy koronacji Alexandra.

Grodzki Mikołaj na Żmujdzi.

Grażewski herbu Lubicz. Dom potomi osiadły na Żmujdzi i w pow. Orszańskim. Jerzy sędzia Ziem. Żmujdz., mąż ze sprawiedliwości i prawości charakteru słynny, odprawiał kommissę do wypłaty wojsku 1629. W czasie bezkrólewia po Zygmuncie III, był posłem na konwokacyję. Brania jego z ojca przezwani: Jan Jezuita i Jerzy Pijar, Święt. Teol. Doktor, profesor przez lat niemało, mąż uczony i świątobliwością wielce wsławiony, niemniej i posługami

w Prusi

w Prowincyi Litew. umarł na Prowincyjonałstwie w Warszawie. — Andrzej i Stanisław Gruzewscy w popisie szlachty Żmujdz. 1621. — Jan Gruzewski na konwokacyą i obiór Jana-Kazimierza ze Żmujdzi delegowany.

Gruzdź. Na Żmujdzi i na Litwie. Gaspar Sędzia Grodz. Upitski. — Stanisław w genealogii Pilchowiczów wspomniony. — Samuel i Hieronim w popisie r. 1621. — N. Porucznik 1658 u D. Judyckiego starosty Jaswońskiego, w wojsku Sapieżyńskiem. — Mikołaj Gruzdź Podczaszy Oszmian.

Grymza Wojciech kanonik Piltyński. Tych szlachty siedlisko na Żmujdzi.

Grymczuk. August na Żmujdzi.

Gudziański Pisarz i Poborca Grodzień. 1580.

Gudziejewski w Słonimskim

Gurski herbu Nałęcz na Żmujdzi.

Guyski Jan podpisał obiór Władysława IV. z wojewódz. Trockiego.

Gużewski na Żmujdzi.

Gzowski herbu Dołęga, z Mazowsza przenieśli się w powiat Wołkowyski. Zygmunt Gzowski Wojski Grodzień. zabity od Moskalów, będąc posłem do nich ze swego powiatu 1660, pogrzebiony w Repli.

H

Halenicki Jan z województ. Mińsk. podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Halkowski Jan z Województ. Brzesk. podpisał obiór Władysława IV.

Halmnicz Jerzy Starosta Lidzki Marszałek nadworny W. X. L. wspomniany w przywileju unii 1501. ~~[illegible]~~ Może Haliniecz zamiast Iliniecz

~~Halnowski Jan podpisał obiór Władysława IV. z wojew. Brzeskiego~~ patrz Iliniecz

Hanusowicz Szymon na Żmujdzi 1621.

Harasimowicz Hieronim podpisał obiór Władysława IV. z Wojewódz. Wilen.

Harwacki Michał na Żmujdzi, około r. 1621.

Hawiewicz Tudorowski, herbu Jelec, z tą różnicą, że nie tworzą litery H, jak Bronic, ale jeden poziomy, drugi pionowie z których się krzyżuje; poziomy biały, pionowy żółty, pole czerwone. Dom kwitnie w Wojew. Nowogródz.

Hermanowicz Gaspar był posłem do Moskwy w materyi traktowania o pokój z Tatarami Przekopskimi i Wołoszą.

Hładowicki. W powiecie Grodzień. ludzie zacni. N. Chorąży Grodzień. Synowie jego: Jakób Prowincyjał Jezuitów Litew. umarł Rektorem Kollegii Wileń. 1704. Andrzej także Jezuita umarł Rektorem Kollegii Grodzień. 1700. N. mąż święty w zakonie Bernardynów, umarł Kustoszem Grodzień. 1701. Gedeon bezpotomny. Są też inni tego domu żyjący jeszcze. Dodatek niewiadomej ręki w Exemplarzu naszym.

Hlebowicz herbu Leliwa. Niesiecki mylnie pisze Chlebowicz, różni się też nie w rzeczy, ale w niektórych szczegółach genealogicznych, dla tego kładziemy ~~sami~~, genealogiją wziętą z naszego autora.

Stanisław Hlebowicz drugi syn Hleba Moniwidowicza Wojewody Połockiego, sprawował wiano poselstwa do Moskwy: roku 1492 w materyi ożenienia Alexandra W. Księcia, wtedy jeszcze Starostą Mereckim będąc. Potem 1498, aby cara do spólnictwa w wojnie Tureckiej nakłonić. Tenże 1502 do zawarcia 12-sto letniego rozejmu. Znowu 1503, 1508, 1510 już jako Wojewoda Połocki. W r. 1505 sprzeciwiał się królowi Alexandrowi, że odejmuje starostwa raz nadane i drugim potem samowolnie, jak mamy pod tym rokiem u Stryjkowskiego. — Stanisław Stanisławowicz Hlebowicz Wojewoda Podlaski, zostawił syna Piotra Hlebowicza-Połońskiego i córkę która wyszła za Radziwiłła.

Mikołaj ~~Stanisławowicz~~ drugi syn Stanisława słynny rozrzutnością. — Jerzy Hlebowicz Wojewoda Smoleń. starszy syn Hleba 1492 bronił Smoleńska i najazdu na to województwo przez Moskwę, gdy mu syn umarł, sam będąc już w wieku podeszłym rządy ~~[illegible]~~ złożył na ręce królewskie. 1502, wziął w zamianę starostwo Wołkowyskie. — Jerzego Hlebowicza Namiestnika Witebskiego, akta Moskiewskie wspominają pod rokiem 1502, jako ~~[illegible]~~ posła do Bazylego Iwanowicza świeżo carem ~~[illegible]~~ obwołanego. Wyraźnie to jest ~~inny~~ inna osoba, różna od poprzedzającego Jerzego, któryby w tak podeszłym wieku niemógł posłować, musiał być albo brat młodszy, albo syn tamtego. — Mikołaj syn Jerzego Wojewodzic Smoleński, Dworzanin Królewski, ciągle z dzielnością wojujący przeciw Moskwie, bronił pomyślnie Smoleńska przez lat siedm, 1499 w bitwie pod Wedroszą z innemi wzięty w niewolę, 1501 powrócony, zamku Smoleńskiego przeciw zdradzie Oszmiatyczów Kniaziów, pod okiem ojca swego bronił, skarby ojcowskie dla zachęcenia żołnierza rozdał, wynoszące 24000 kop groszy Litew. t. j. 20000 złotych reńskich. Gdy nieprzyjaciel wielkiemi machinami szturmowemi uczynił w murze, Mikołaj zawarł rozejm, przyrzekając przez noc siekier nieużywać; lecz on piłami drzewo przygotowawszy otwór zatarasował i obronę uskuteczenił; pozem niedawno umarł. To ze Stryjkowskiego. — Wpełak w aktach poselstw do Moskwy znajduję, że Mikołaj Hlebowicz, po uwolnieniu innych jeńców pod Wedroszą zabranych, zatrzymanym został, aż dopiero w r. 1510 uwolniony, gdy o to było osobne poselstwo 1508, przez Zygmunta I wyprawione; lecz gdy śmierć tego Mikołaja zakreśla w r. 1502, muszą się akta Moskiewskie mylić w do imienia. — Jan syn Jerzego Hlebowicz, najprzód Starosta Mścisławski, Wojewoda, potem Wojewoda Połocki Hetman wojsk Litew. Miał za sobą księżniczkę Annę, córkę Teodora Jawnuta Zasławskiego księcia, pod rokiem 1516 w ustąpieniu ziemi ~~Bielskiej~~ Drohiczyńskiej, wspomniany Marszałkiem W. X. L. W roku 1536 tak ~~Moskale~~ Bołgarzy przyjęty, że zmuszeni byli bojarowie pisać do senatu Polskiego prosząc aby wyjednano u króla, potem Hlebowiczowi zaprzestać srogości wojny, gdyż chcą traktować o pokój. Odbył tegoż roku poselstwo

Gedymin Wielki X. Lit.

Monwid Książę Kiernowski i Słonimski.

(1). Wojciech Moniwid Wojewoda Wileń. | Montowid Wojewoda Trocki potem Wileński.

Olechno od którego Dorohostajscy. | Juszko od którego Zabrzezińscy. | Hleb Moniwidowicz. | Kuc. Moniwid. t. j. Rekuć. Wiaż, od którego Wiażewiczowie.

Jerzy Hlebowicz Wojewoda Smoleń. | Stanisław Hlebowicz Wojewoda Połocki.

Mikołaj Hlebowicz słynny rycerz Bezdzietny. | Jan Wojew. Wilen. Kanclerz W. X. L. | Stanisław Wojew. Podlaski. | Mikołaj słynny hojnością.

Jan Wojewoda Trocki. | Piotr Hlebowicz Połoński. | N. żona Radziwiłła

Jan Hlebowicz Stolnik W. X. L. | Mikołaj. Hlebowicz Kasztellan Wileński

Jan. | Samuel. | Jerzy Karol Star. Żmujdz. Wojew. Wileń.

(1) Uczyniny uwagę że niniejsza genealogija nie we wszystkiem się zgadza z Tab. I genealog.

stem do Moskwy r. j. 1536 i potem 1541. został Wojewodą Wilen. i Kanclerzem W. X. L. w r. 1542. Ustępienia ziemi Bielskiej podpisał, jako Wojewoda i Kanclerz w r. 1547, umarł r. 1549. — Jan Janowicz Hlebowicz najprzód Skarbny W. X. L. potem Wojewoda Trocki i z młodu kształcił się na dworze Cesarskim, na weselu Katarzyny siostry Zygmunta Augusta i Jana Książęcia Finlandskiego, odznaczył się przed innymi na turnieju. Był Kasztellanem Mińskim, jak widać z przypisania Hist. Stryjkowskiego księgi VI. rozdz. 10, VII, rozdz. 1, XVIII, rozdz. 4. Roku 1562 dzielnie bronił Połocka, gdy zaś mimo rad jego Wojna ~~20~~ 20000 włościaków z miasta wypędził, miasto spalił, przeto z zamkiem i województwem ~~Daney~~ dom wpadł w ręce nieprzyjaciół. Długo był w więzieniu: gdy w r. 1565 napisał list przez jakiegoś burłaka, o knowaniach przeciw Litwie swoim donoszę, ten gdy doszedł rąk cara, to pochwalił w nim gorliwość ku ojczyźnie, sam wrogi Litwy nieprzyjaciel. W jakiejś rozmowie gdy car postrzegł że był sekciarstwa kalwińskiego, zaraz go otrwić, lecz od powierników carskich ostrzeżony uniknął niebezpieczeństwa. Nakoniec około roku 1569 uwolniony, tem łatwiej że uczynił nadzieję iż za jego staraniem po śmierci Augusta, cara królem Polacy i Litwini obiorą; zamieniono go na jeńców Pleszkina i Olekina, za powrotem Kasztellanem Mińskim, potem Wojewodą, Połockim zostawszy, z królem Stefanem pod Połock i Wielkie Łuki wodził zastępy na własnym koszcie. Podpisał się do Konfederacii stanów W. X. L. w r. 1587, i od tychże stanów posłował do Zygmunta III. nowo ukoronowanego, uskarżając się na złamanie prawa unii przez Polaków, którzy bez uczestniczenia Litwy ukoronowali Zygmunta, szczególnie bez wiedzy wojewodów Wilen. i Trocki., których Dernawszy pierwsze, wzięli insignija królestwa; w roku 1590 naznaczony do rady przybocznej królewskiej. — Tego Jana Janowicza Wojew. Troc. syn Jan III Aleksandrowicz Stolnik W. X. L. o nim nie pamięci godnego nie czytałem. — Jego brat rodzony Mikołaj w Inflantskiej wojnie, pod Dynamindą, Parnawą i indziej z zastępem własnym stawał do boju. 1607 Podstoli W. X. L. delegat do rady wojennej przy królu. Po odzyskaniu przez Zygmunta III Smoleńska, Wojewodą Smoleń. 1611 uczyniony. Gdy Smoleńsk oblegał nieprzyjaciel, dodał posiłków własnym kosztem. Nawróciwszy się do wiary katolickiej w Kościele Zasławskim Parafialnym, w Dąbrownie klasztor Bernardynom wystawił i uposażył. Został naostatek Wilen. Kasztellanem; umarł 1632. Był jednak na konwokacyjnym sejmie, wraz z synem do obioru Władysława IV. — Jan Samuel syn poprzedniego powróciwszy z konwokacyi umarł i jednym pogrzebem z ojcem pochowani oba w Wilnie u OO. Bernardynów. — Jerzy Karol, rodzony się z księżniczki Koreckiej miał za żonę Radziwiłłównę, Krzysztofa Wojew. Wilen. córkę, Janusza Wojewodzica Wileńskiego siostrę. Był wprzód Wojewodą Smoleń. potem Starostą Żmójdz. Wiele łożył na wojnę Kozacką tak na zastępy Rzeczypospolitej, które sam dowodził, jako na swój legion kompletny. Pod Białocerkwią pastwiąc do Chmielnickiego w niebezpieczeństwo wpadł życia, postradawszy co tylko miał przy sobie. Na wojnie Szwedzkiej wierności przy królu dochował i służył, chociaż szwagier jego Radziwiłł przeciwnie doradzał.

Hliński Ten sam dom co Gliński. Konstanty, Alexander, Andrzej, Michał, Trajan: podpisali obiór Jana Kazimierza z województ. Wileńskiego.

Hodyniewicze, raczej Odyniewicz, za którym była Bogdana, księżna Jawmecia córka.

Hołowin: Konstanty i Stefan na Żmójdzi około r. 1621.

Hołowynia. Herb. I. № 6. Tab. V. ~~Opisany na końcu lit. G~~

Hołubek, herbu Abdank, na srzedzinie ~~pod~~ strzałą z połową żelaza ~~złama~~ z prawej strony krzyżującego, nad hełmem trzy pióra strusie, nazywają go Kroswy. Gabriel, podług Stryjkowskiego, pod Wielkołukami dowodził rotą w legionie Wolmińskiego. Tatarów i Moskwy zasadzki czyniącym raził dzielnie. Okolski mówi o nim fol. 557, dodając że zabity był pod Byczyną 1588. Potomstwo jego jest w województ. Nowogródz. — Alexander Hołub za naszego wieku mąż znakomity.

Holuszko Jan na Żmojdzi.

Hordyniec.

Hordziejewski herbu Korab ? Jan podpisał obiór Władysława IV. z wojewódz. Wilen. — Hieronim Cześnik Mozyrski Dworzanin Królew. w 1566 i 1568 był ~~na~~ Kommissyi z Moskwą i dworem Królew. Pochodzą od Monskwitty Hordzieja, który przed unią był sędzią Mielnickim. Jego syn Aleksy, tego syn Iwan Rotmistrz za wojny Moskiewskiej z Janem Sapiehą. Teodor syn Iwana Rotmistrz na wojnie Inflantskiej, od ran umarł, pogrzebiony w Wilnie u S. Jana za wielkim Ołtarzem.

Horto. Iwan w popisie szlachty Słonimskiej r. 1528. — Jerzy Michałowicz Podstarości Nowogródz. i horodniczy zamkowy 1556.

Horomyiko czyli Hromyko. Szlachci z województ. Nowogródz. Jerzy był pisarzem W. X. L. Komornik (Camerarius) i Klucznik Wilen. Posłował do Moskwy od Alexandra do Bazylego Iwanowicza 1505, od Zygmunta w interesie jeńców, ~~dla~~ ~~naciw~~ przez przemierze rozejmu oniewyłanych 1510.

Hornostaj, herbu Hippocentaurus. Niesiecki opuścił: — Onikim czyli Onichim Hornostaj brat Jana, Dworzanin Królew. w r. 1536 przyjmował posłów Moskiewskich, jak widać z akt poselstw tego narodu. W 1550 Pisarz W. X. L. stale się sprzeciwiał przyznaniu tytułu Cara. Naostatek Marszałek W. X. Lit. Starosta Rzeczycki.

Horoszewicz Piotr chorąży Połocki. 1563. Jeden z posłów Litew. do układu względem unii, za Zygmunta Augusta. (Andrzej Kanowicz Wileński Wilkomierski i generalny pod dawną Biskupami)

~~Hrebnowicz, herbu Lubicz.~~
~~Hreczyna, herb Gozdawa i Wojna, i Tyszkiewicz wywodzi Korwiak, zapewne różnią się przydomkiem te rozróżnienie przyjęli: jedni piszą się prosto Hreczyna, drudzy Hreczyna Fałko, inni Hreczyna Kiendziey albo Wojna; i mają w używaniu herby, jakie się położy pod nazwaniami Wayna i Kierdiey. Gniazdo mały fol. 1182. Między podpisującymi obiór Władysława IV z województ. Brzeskiego czytamy Adama, Jana, Jakóba, Jerzego, Marcina, Piotra, Hieronima Hreczynów, obiór zaś Jana Kazimierza z tegoż województ. podpisał Hieronim Hreczyna Cześnik Brzeski. Jan, Stefan i Jerzy Hreczynowie Fałko, ostatni Poborca Piński 1578 i 1581.~~

Hresla Alexander podpisał obiór Władysława IV. z wojewódz. Wilen.

Hronowski. Gubernator Podola przez Witolda ustanowiony.

Hrydzia Jan Sekretarz Królew. w r. 1613 Kommissarz do urządzenia województ. Smoleńskiego.

Hukowicz Sebastijan na Żmojdzi 1621.

Hutewicz herbu Szeliga.

I.

I.

Ibiański szlachta pow. Kowień. pisze się od dobr Ibian.

Iżykowicz herbu Leliwa. Dom ten poszedł od Moniwida wojewody wileń. Niektórzy przenieśli się do Korony, gdy Podlasie przeszło do Polski, od Litwy ustąpione, gdyż tam obszerne dobra posiadali. W podpisach na obiór Jana-Kazimierza znajduje się, Jerzy Iżykowicz Moniwidowicz, Marszałek pow. Wołkowyskiego; na sejmie podpisał Konfederacyją, i z sejmu obiorowego deputowanym był do podpisania paktów konwentów. Tamże wzmiankowany Kazimierz syn jego. Ołechna Moniwid, tego syn Mikołaj, Mikołaja Jerzy Moniwidowicz; Jerzego synowie: Łukasz, Andrzej i Felix, od po ojcu poczęli się pisać Iżykowiczami, Moniwidowiczami i bez tego przydomku nazwisko przeszło na potomków.

Iwaszencowicz. Mikołaj goniec do Moskwy 1525. Jakób wzięty przez Moskwę, odzyskany przez Zygmunta I. 1509.

Iżatowicz Samuel, Eustachi, Krzysztof podpisali obiór Jana Kazimierza z wojew. wileń. Jan Porucznik Gosiewskiego. Herb Oxur, tylko strzała z jednem krzyżowaniem.

J.

Iłłki herbu Nałęcz Krzysztof Stolnik Mścisław. Sekretarz Królew. z Franciszkiem podpisali obiór Jana-Kazimierza, tamten z Brzesk. ten z Mińsk. Województwa.

Jalewicz Jan na Żmujdzi około r. 1621.

Jachimowicz Patrz Hołownia

Jackiewicz w Lidzkiem, z tego domu był Jezuita, Władysław Jackiewicz, zmarły w Warszawie pod czas jej zajęcia przez Szwedów.

Jaczyna ~ (Opisanie na końcu lit C.) (XX)

Jadwing Jan na Żmujdzi 1621.

Jagiełło Ambroży na Żmujdzi w powiecie Twerskim.

Jagmin, także Jagminowicz ten sam zdaje się być dom. Czytałem na Żmujdzi wymienionego Andrzeja Jagmina, w pewnym popisie szlachty kowieńskiej, oraz Stanisława i Bartłomieja Jagminowiczów.

Jakoszkowski, Niesiecki mylnie nazwał Jakotkowski.

Jakucewicz Stanisław na Żmujdzi 1621.

Jatowt Jakuszewski. Herb. No 5. Tab. VI. (Opisanie na końcu lit. D.)
Jan, Andrzej, Samuel, za mojego wieku.

Jałgold herb Łabędź stojący jedną nogą na Abdanku, pole czerwone, na hełmie pół kozła rogatego.

Jamontowski czyli Jamontowicz.

Jamont książę Bazyli Jamont Wasilkowicz 1396 pod Witoldem Gubernator Smoleńska. Jamontowicz syn Bazylego zabity 1399 przez Tatarów. Sirunc czyli Szymon Jamont podpisał unią 1401. Grzegorz, Józef, Stanisław i Bartłomiej Jamontowie w popisie szlachty żmujdz. 1621.

Janiołkowski. Hieronim, u Niesieckiego Jarosław. Jan Janiołkowski dwa razy był Prowincyjałem Jezuitów Litew. Stanisław na Żmujdzi około r. 1621.

Januszewicz Fedor Pisarz, później za Alexandra 1503, starosta Łucki.

Januszewski u Niesieckiego Januszkowski.

Januszkiewicz, Andrzej, za mego wieku na Żmujdzi.

Januszko. Jan Pisarz W. X. L. Starosta włodzimierski za Alexandra króla. Są tego nazwiska szlachta w pow. wiłkomirskim.

Januszkowski herbu Pobog. w wojewódz. Trockim.

Jarmoliński. Jan podpisał obiór Jana Kazimierza.

Jarocki Samuel podpisał obiór Jana-Kazimierza z księstwa Żmujdzkiego.

Jarosławowicz w wyprawie na Tatarów 1503, wspominany książę Fedor. Jan Jarosławowicz poległy nad Ussą.

Jarodowicz Krzysztof w popisie szlachty Żmujdz.

Jasudowicz. Wojciech na Żmujdzi 1621.

Jasiewicz. szlachta w oszmiańskim pow.

~~Jasiński w grodzieńskim~~

Jasiński. herb Trzy trąby, między któremi trzy róże, czyli kwiaty. na hełmie próżno korony nic nie ma. Wzięty z nagrobka Alberta Jasińskiego, który mieszkał w Grodzieńskim pow.

Jawgiel herbu Łabędź. Na Żmujdzi w pow. Upitskim i w Wojewódz. Połockiem. Pochodzą od Galigunta czyli brata jego Kormulta. — Sebastyjan Jawgiel chorąży Upitski. Kommissarz 1613 do rozsądzenia zajść między Upitczykami i Kurlandczykami. — Walerijan Jawgiel Horodniczy zamkowy Połocki, podpisał obiór Władysława IV. — Walenty Jezuita Dawida, a ten Rafała.

Jawnut. czyli Jawnuć pozbawiony tronu wielkoksiążęcego przez Olgerda, wziął tytuł księcia Zasławskiego, przelał go na tej posiadłości w województ. Mińsk. gdzie przemieszkiwał. Odrzuciwszy herb wielkiego księstwa, przyjął herb taki: Obacz Nr. 10. Tab. I znajdujący się przy genealogii Patubińskich. Ród płci męskiej dawno już wygasł. Dobra Zasław przeszły do Alexandrowiczów, na których przez Mamińską, linią przechodziła. Syn tych książąt genealogiją, którą do[illegible] się zrew tych książąt: genealogiję, którą dołączam się pozostała, gdyż niezbędnie byłoby ją potem przytaczam, gdyż niezbędnie by się potem w [illegible] poszedł w [illegible]

Jerzy Jawnutowicz syn Jawnuta brat Olgerda, Wiel. X. Lit. książę Zasławski.
Michał Jawnutowicz ks. Zasław. [illegible]
Jan książę Zasławski.
Michał X. z Zasław. [illegible]
Fedor X. Zasław. [illegible]
Anna X. [illegible]
Tomasz Sapieha wojew. Nowogr. [illegible]
Jan Ostróg [illegible]
Jerzy Ostróg wojew. [illegible]
Krzysztof Pac [illegible]
Stanisław Pac wojew. [illegible]
N. Córka.
[illegible] Patubiński [illegible] N. X. L.

Jawor. z Mazowsza, na Żmójdzi.
Jawoysz Wojciech na Żmójdzi około r. 1621.
Jawdok Kornelius i Grzegorz na Żmójdzi 1621.
Jedenosz Starosta Kernenowski wielkiego rodu Litwin, za pogaństwa; spostrzegłszy ustawiczne napady Krzyżaków ze bratem 1300 ludu swojego przeszedł do nich i wiarę katolicką przyjął.
Jędrzejewski Stanisław dworzanin królew. goniec do Moskwy 1549. — Konstanty.
Jędrzejkiewicz Kazimierz podpisał obiór Władysława IV z wojewódz. wileń.
Jelski Mikołaj Stolnik Piński sędzia na Trybunał Skarbowy 1620 r. — Krzysztof Stolnik Mścisław. Sekretarz Królew. Posłował na konwokacyję, podpisał obiór Władysława IV, z tegoż sejmu wyznaczony sędzią causarum incidentium. — Łukasz Marszał. Piński. od początku wojny kozackiej wiele działał zaletnie, jako wojski Piński, aż do wyprawy pod Żwaniec, w ostatniej stracivszy nadzieję pomyślności przeszedł do Kozaków; syn zaś jego pozostał w wojsku królewskiem: służył najprzód pod chorągwią Sapiehi Wojew. wileń. potem porucznikiem został.
Jendzyl. Jerzy Starosta Szetowski, 1568 towarzyszył w wyprawie na porażkowanie Rusi Moskiew. Filonowi Kmicie.
~~Jelenicz herbu Sas. Niesiecki opisuje.~~
Jewłaszkowicz Jeden z panów litewskich poległych od Tatarów nad Worsklą 1399.
~~Jewłaszewski~~.
Jodko. Starożytny dom w Lidzkim powiecie
Józefowicz. Inni piszą Jezupowicz Jan podpisał obiór Władysława IV z wojewódz. witepskiego, a Piotr z Wojewódz. Połockiego. — Mikołaj Ewunom wojewódz. Mścisławskiego podpisał obiór Jana-Kazimierza.
Juchowicz Stanisław i Jerzy na Żmójdzi 1621.
Judzewicz Jan na Żmójdzi.
Jundził. herbu Łabędź. Niesiecki opisuje: Inni według swego mniemania piszą Jondził; starożytny i świetny dom w Litwie. Okolski mieści pod herbem Wieniawa, lecz wiem dokładnie że się Łabędziem pieczętują, i pochodzą bowiem od Niemiksza Kormulta syna, który był bratem Goligunda, o którym wiemy że na siebie i dom swój przyjął herb Łabędź. Autor też Gniazda cnoty kładzie ich pod tym herbem fol. 1167.
Junowicz Jan na Żmójdzi.
Juraha. Co Niesiecki wzmienia o herbie Kotwicy, tego domu, wziętym z opisania naszego autora, w naszym exemplarzu niema, prócz co następuje. — Teodor Juraha 1563 goniec do Moskwy. Benedykt 1569 Marszałek Nowogródz. Deputowany do poprawy praw W. X. L. Niektórzy Gudrajtisowie mają przydomek Jurahas.
Jurażyc Józef na Żmójdzi.
Jurda Gaspar na Żmójdzi.
Jurewicz w powiecie Kowieńskim; jest wzmianka o tem w Konstyt. 1601.
Jurga czy nie to samo co Juraha, wiedzieć niemogę, gdyż Jurahów, niekiedy piszą Juragami. Jurga słynny z Stryjkowskiego, jeden z panów litew. wielkorządzca tej części Podola, co do Litwy należała; który wpadającym Tatarom mężnie się do porażki przywodzić umiał.
Jurszas Starosta Łucki, za Swidrygiełły 1431.
Jusiewicz Adam na Żmójdzi pod rokiem 1621.
Juszkiewicz Na Żmójdzi osiedli i zasiedli około r. 1621. Gaspar, Mikołaj, Jan, Piotr. — Jan Juszkiewicz dowódca piechoty węgierskiej, wiele dokazywał pod Łojowem, Szepielnicami i Mohilowem, gdzie miał rękę strzaskaną od kuli działowej małego kalibru. — Adam Mintowt Juszkiewicz podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. wileń. Mający przydomek Mintowt używają herbu Godziemba.
Juszko Łukowicz brat Teodora między podpisami unii 1401.
Jutkiewicz Maciej na Żmójdzi.

K.

Kaczanowski Wawrzeniec Horodniczy Piński, porucznik tegoż pow. r. 1616. — Aleksander i Jan podpisali obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. wileń.
Kalenik Myszkiewicz pod Skirgiełło i Włodzimierzem książętami Kijowskimi, pierwszy w senacie Kijowskim, przodek domów Tyszkiewiczów, Okuszków, Giedutdłów. Lecz wprost od niego pochodzący nazywają się Kalenickimi, ich także ~~ten sam~~ herb wspólny z Tyszkiewiczami, t. j. Leliwa.
Kaleczycki. Maciej z Monolina, Kanonik wileń. Proboszcz Trocki 1558. Herb ich Kotwicz. Kaleczycki w Brzeskiem, od dóbr Kaleczyce: Jan, Dawid, Andrzej podpisali obiór Władysława IV. Jan, Krzysztof, Bazyl, Daniel, Andrzej, Stanisław, Jerzy, Maksymilijan Stolnik nadworny Królewski, podpisali obiór Jana-Kazimierza. — Kaleczycki Sasin. —
Kamieński. Podobno herbu Rola. Niesiecki opisuje: Stanisław sędzia na Trybunał Skarbowy r. 1613. Zygmunt deputowany z Sejmu 1632, do prawy monet. — Hieronim podpisał obiór Władysława IV, z wojewódz. wileń. ~~Nowogródz.~~ Aleksander z ~~Brzeskiego~~ Nowogródz.; Wawrzeniec ze ~~Mścisławskiego~~ z Brzeskiego; Jan ze Mścisławskiego; Dawid z Mińskiego.
Karimier Stanisław Mostnik Słonimski.
Karaczan Mikołaj Chorąży dworu W. X. L. Delegowany od stanów 1588 do Zygmunta III króla Polsk. Niewiem czy do tego domu należy Styngail Karaczewicz, który się pisał do unii 1401.
Karniewski Zygmunt, tego syn także Zygmunt, rewizor z sejmu 1611, lasów Grejżowskich na Żmójdzi.
Karnikowski herbu Łabędź, w wojewódz. Brzeskiem.
Kawarzyński czy Kawczyński herbu Ostoja. Okolski wspomniał że pochodzą z Prus. Aleksander Podkomorzy Wiłkomierski, poseł na konwokacyję i obiór Władysława IV. — Za mego wieku N. Kawczyński Podkomorzy Miński.
Kawotman Piotr Wołożko.
Kęstort herbu Lis, z odmianami; pole takiej czerwone. Obacz. Nr. 11 Tab. I.
Kibort Stanisław na Żmójdzi w popisie 1621.
Kietpsz Szlachta Żmójdzka 1621. Józef. — Jerzy Kanonik Piltyński.

Kieniszko. Dawid podpisał obiór Jana-Kazimierza z Woje-
wódz. Wilen.
Kierbiedz. Wojciech na Żmujdzi.
Kiersnowski. Liczny dom w Województ. Nowogródz.
herbu Jastrzębiec, z tą różnicą że nad podkową i krzy-
żem trąba myśliwska, z nawiązaniem, krzywi-
zną na dół obrócona, na hełmie trzy pióra stru-
sie. Jan sędzia Nowogródz. Gasper Podstoli Smoleń.
Gabrijel i Michał bracia. Herb ~~inny~~ Nr. 7 Tab. V
~~Kierczajta.~~ Kilpin Piotr na Żmujdzi 1621
Kimbar. herb osobny: obacz. Nr. 12 Tab. I. pole barwy czer-
wonej, na niem strzała z krzyżem u dołu z prawej stro-
ny niby N z lewej niby U litery z nią połączone,
na hełmie 3 pióra strusie. Jerzy Kimbar 1607
był Poborcą pow. Wiłkomirskiego. Abraham tenże
ten urząd także sprawował 1639. Andrzej i Ga-
brijel Skarbny W. X. L.
Kirkutowicz. Krzysztof na Żmujdzi, około r. 1621.
Kirszensztejn, herb osobny: tarcza na dwoje wzdłuż
przedzielona, na prawej połowie, dwie głowy jelenie,
jedna nad drugą, pole złote, na lewej pień o sześciu
sękach albo czyli odciętych gałęziach, na który
wspiera się lew przedniemi łapami, pole fioleto-
we; nad koroną, bez hełmu, cztery pióra pawie ~~strusie~~
między dwoma skrzydłami orlemi. ~~Obacz Nr. 14~~
U Niesieckiego pod nazwaniem Kryszpin się znajduje.
~~Tab.~~ Dom z Niemieckiej ziemi pochodzący, za Starego
Zygmunta do Prus się przeniósł, wnuk pierwszego
przybysza tam stale zamieszkał, od tego pochodzący Krysz-
pin, żołnierz za Zygmunta Augusta, osiadł na Żmuj-
dzi. Zostawił syna Kryszpina, który przez lat siedm woj-
skowo służył pod Maurycym, potem pod Karolem Chodkie-
wiczem w wojnach Inflantskiej i Moskiewskiej. Kir-
szensztejnowie na Żmujdzi i pow. Grodzieńskim, pieczę-
tują się prawą tylko połową tego herbu. — Kryszpin
człowiek możny, Ciwun Pojurski, podpisał obiór Włady-
sława IV, i deputowanym był do podpisu ~~pacta~~ pactów konwentów.
Na zbudowanie bazyliki S. Piotra w Kownie, niemało
kosztu wyłożył. Z Szemiotówny miał syna Hieroni-
ma, z Pacówny Karola, który młodo umarł. Za Włady-
sława IV, kasztelanii Mińskiej nie przyjął. Hieronim
Kryszpin Kirszensztejn, Ciwun Pojurski dworzanin
królew. Za Jana Kazimierza liczne poczty na woj-
nę Rozumną własnym kosztem wyprawił. Przeciw
Moskwie obrany był wodzem, w zastępstwie Hetma-
na nieobecnego na Żmujdzi. Tamże dopomagał do
wypędzenia Szwedów i poskromienia Prusaków,
wiele się przyłożył, radą, nakładem i ramieniem
własnem; chociaż niezmiernie wielką szkodę po-
niósł, przez zabranie przeciw prawu narodów, jego sprzętów w Prusach
przechowywanych. Przez Konstyt. 1638 został Pod-
czaszym W. X. L. Pojął za żonę córkę sławnego Putkow
nika Andrzeja Mackiego, z której miał synów.
Kiszyca Łożniczy u Jagiełły, przezwany Żibinka, po-
nieważ był przełożonym nad ozdobieniem sypialni się-
żnej.
Klausić Augustyn na Żmujdzi 1621.

Klauzgiłowicz. Wojdyło Klauzgiełowicz Czuszuto-
wicz przyjął herb Ciołek. Purzkłowie piszą się Klau-
zgiełowiczami. Patrz Purszta.
Klimowski. Tymoteusz podpisał obiór Władysława IV
z wojewódz. Mińskiego.
Kłoczewski. Mikołaj 1579 poległ pod Sokołem.
~~Kłodzczyski.~~ (Patrz na końcu ** Jest e opisanie)
Kłodzko, herbu Ogończyk. Tych Niesiecki nazywa
Kłodzki. U naszego zaś autora to ostatnie naz-
wisko ma osobny artykuł, jak następuje: — ~~Kłodz~~
Kłodzki Jan Podczaszy Kowień. Starosta Miedziateński,
1628 kommissarz do wypłaty żołdu wojsku. Podpisał
obiór Władysława IV, jak Czesznikiem Kowień.
Kniażewicz u Niesieckiego mylnie Kniaziewicz, herb ta-
kże nie Mundolio, ale oddzielny. Powinna być: Leliwa
odwrotna t. j. księżyc na dół rogami, a gwiazda
nad jego wypukłością, w górze; tarcza błękitna; na hełmie 3 pió-
ra strusie. Taki herb autor nasz widział u Jana-
Mikołaja Kniażewicza, który podpisał obiór Jana
Kazimierza, będąc Podstolim Orszańskim.
Kniażycki, herb oddzielny Obacz Nr. 13. Tab. I Jest to
przydomek Hołubów u Niesieckiego opisanych, ~~jed~~
Herbu Syrokomla, jakoby używających.
Knor. Krzysztof podpisał obiór Jana Kazimierza ze Żmujdzi
Kobylin. Józef na Żmujdzi.
Kochałowski. Herbu Rudnicz, aksamitny krzyża chorągiewna na lewo po-
wiewa. Teraz w Wileńskiem.
Kochan. Pisarz Grodzki Żmujdzki wspomniony w jakimś
panegiryku drukowanym. Około r. 1621 na Żmujdzi,
Krzysztof, Kochan.
Kochanowski Jan 1629 był Horodniczym Starodubowskim.
Kochlewski. Podpisali obiór: Władysława IV Piotr, a zaś
Jana-Kazimierza Alexander, Jan, Stanisław z
wojewódz. Orszańskiego.
Koczmiński w wojewódz. Nowogródzkiem.
Kołb szlachta w pow. Pińskim.
~~Kołłątaj~~ Herb. Nr. 8. Tab. V.
Kołoszowski. Ambroży w popisie szlachty Żmujdz. 1621.
tak się piszą od majętności Kołoszowo.
Kołyczkowski. Paweł w pow. Grodzień.
Komajewski. Dom ten pochodzi od Grzegorza Ostyka, dla
tego używa herbu Trąby, na hełmie 3 pióra strusie.
Ostykabowiem był synem Tomasza wnukiem Piecka,
prawnukiem Stanko-Komajewski, tego synowie
Jerzy i Wojciech, z Jerzego rodzi się Jan, Jana syn ta-
koż Jan, którego potomkami są teraźniejsi Komajew-
scy. Jerzy prawnuk Jerzego Ostyka syn Stanki Ko-
majewskiego. — Jan syn Jerzego Marszał. W. X. L.
Starosta Kowień. Oszmi, Przełomski. Za Zygmunta
I odbywał Kommissyję Sebieżną, na której mocno
się opierał przyznaniu tytułu Cara. Rodzicielką z
Chodkiewiczówny, miał za sobą Hlebowiczówną
Wojewodziankę Wileń. — Jan Jana syn, a córka po-
szła za Naruszewicza Kasztel. Smoleń. Podpisali
obiór Jana Kazimierza z Wojewódz. Nowogródz.
Alexander Skarbnik Wołkowyski, Władysław i
Zelicijan.
Uwaga później dopisana: Jerzy, nie Jan Jana syn,
~~był~~ Marszałkowicz, z Hlebowiczówny rodził się był
Podkomorzym Wiłkomierskim, w pierw miał za
sobą Wojniankę Wojewodziankę Nowogródz., i potem
Stupecką

Stupecką Kasztellannę Lubelską, z której się rodzą Alexander i Felicijan, i jeszcze trzy córki: z tych pierwsza poszła za Łomżyńskiego Kasztel. Połock. druga za Leona Judyckiego Marszał. trzecia potem za Wołodkiewicza Wojew. Mścisław. trzecia za Jerendyna Podkanclerego Koron. (sic). Za Alexandrem synem Jerzego była Starościanka Łowczanka W. X. L. z tej się rodzi Ludwik, Felicijana było cztery córek; jedna za Szemiotem. Komar. Herb. No 9 Tab. V. (Opisanie na końcu lit. f.)

Komoński. Marcin, podpisał obiór Jana-Kazimierza z Wojew. Wileń.

Konczatowicz Wołoczko podpisał unija, 1401.

Kondracki Mikołaj na Żmujdzi 1621.

Koniuszewski, Mikołaj podpisał obiór Władysława IV z Grodzień.

Konratowski herbu Syrokomla. Rycersko służył pod Ulą, w chorągwi Sołohuba.

Konsza, może Kończa. Mikołaj Dworzanin Królew. r. 1566, wyznaczony do przyjmowania posłów Moskiewskich.

Kontowicz Stanisław na Żmujdzi.

Kontrymowicz Jan na Żmujdzi 1621.

Kopeć herbu Jastrzębiec. Michał-Antoni najprzód Podczaszy Oszmiań. w krótce Skarbny W. X. L. nakoniec Pisarz W. X. L. wielki mąż do porady, umarł w Wilnie 1727, pochowany w kościele S. Kazimierza; pochodzenia z powiatu Pińskiego. To dopisano po polsku, później przez nagość w naszym exempl. znajduje się. Dalej sam autor mówi. Ci co są z Pińskiego używają Jastrzębca w herbie, ale podkowa z krzyżem na dół odwrócona obuwiem, jakby Lubicz z jednym krzyżem, na hełmie 3. pióra strusie. Są i w Upickim, różnego domu od poprzednich.

Korecki herbu Pogonia Litew. Xiążęta. Ich genealogiją taką mamy u Kojałowicza:

Olgerd W. Xiąże Litew.
Dymitr Biołtaro
Alexander Dymitrowicz.
Bazyli Xże. Korecki.
Iwan Bazylewicz Xżę Korecki.

Alexander. Lew. bez potomni. | Bazyli. | Teodor Xże Korecki żona Żyżemska. | Iwan.

Bolesław Xże Korecki. | N. żona Kniazia Massalskiego.

Joachim Xże Korecki.

Samuel żona Mohilanna. | Lewinija mąż Wojciech Xże Zbaraski. | Karol żona Potocka. | Marcibella żona Mikołaja Hlebowicza Kaszt. Wileń. | Izabella żona Xcia Czartoryskiego Kasztel. Wołyń. | Helena żona Marcina Kalinowskiego Wojew. Czernihowskiego.

N. żona Hrab. Leszczyńskiego. | Jan-Michał Radziwiłł. | Samuel Xże. Korecki. | Karol. | Alexander. | Jerzy Karol Hlebowicz Star. Żmujdz.

Korkos Łukasz na Żmojdzi 1621.

Kornoszczyce Michała wymienił pewny przywilej Zygmunta I.

Kormult brat Goliginta; który na dom swój przyjął herb Łabędź na horodelskim sejmie. Z Baki córki Witolda, rodzącej się z pierwszej żony jego Aprasii urodził się Kormultowi syn Niemieszko Kormultowicz, a tego synowie Wołodko i Alexander. Od Wołodka idą Wołodkowiczowie, o których na swojém miejscu.

Kosiia przydomek Zbirowski Jan i Kazimierz podpisali obiór Jana Kazimierza z województwa Brzeskiego.

Kosiałkowski. Gabriel syn Jana Podkomorzego Kaliskiego, pierwszy z wielkopolski do Litwy przeszedł, marszałkował na dworze Mikołaja Radziwiłła Czarnego. Tego synowie: Łukasz Starosta Bradowski i Gabriel, którego synowie Jan Podsędek Bradowski, zmarły 1648, Stanisław, Daniel i Eliasz.

Kosicie Podpisali obiór Jana-Kazimierza z województwa Nowogródz. Stanisław, a z Brzeskiego Teodor.

Kosiewicz Stanko Rotmistrz za króla Kazimierza Jagiellończyka, 1454, który pod Chojnicą był z liczby niewielu ratujących króla. Stanisław, zapewne ten sam, był Marszał. W. X. L. i Starostą Kowieńskim pod rokiem 1492. (1).

Kosiutto Józef podpisał obiór Władysława IV, z Województ. Nowogródz.

Koszuć W dzistwie Żmujdzkiem.

Kotlewski herbu Zagroba; jak Kozinski.

Kozakiewicz Kazimierz na Żmojdzi w popisie 1621. N. Kazakiewicz mąż pobożny i w religii gorliwy z Archidiakona Żmujdz. został Sufraganem Biskupem Spigańskim.

Koziek herbu Herburth. Świetny dom w Litwie. N. Koziek wydał córkę za Teodora Połubińskiego, dziada Stanisława Chorążego Nowogródz.

Kozielecki Dom Polski przybyły do Litwy, jeden z nich Wójskim.

Koziebrowski Alexander podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. Witebskiego.

Krajeski Stanisław podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województ. Smoleń.

Kraupsz Stanisław w popisie Żmujdz. szlachty 1621.

Krasnicki. z Darbożą, Jan, Jakób, Marcin podpisali obiór Władysława IV. z województ. Trockiego.

Krażewicz Mikołaj podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województ. Mińskiego.

Kromski Andrzej jeniec w Moskwie, odzyskany przez Zygmunta 1509.

Krupski Kaspar podpisał obiór Władysława IV. z Wojew. Brzesk.

Krzeczotowski Jan podpisał obiór Władysława IV z Wojew. Nowogród.

Krzesznienowski Jan podpisał obiór Władysława IV z Wojew. Smoleńsk. był Sekretarzem Królew.

Krzyżanowski herbu Zadora; z Polski pochodzą. Stanisław z Brzezia Krzyżanowski, po służbie wojennej w Inflanciech i na Żmujdzi osiadł na Litwie, Sekretarz Królewski, podpisał obiór Władysława IV z Trockiego, a zaś Jana-Kazimierza ze Żmujdzi. Synowie jego Hieronim i Jan.

Krzyszongowicz. herb na dzisiejszy do góry rogami obróconym (+)

Krzyżanowski. Stanisław podpisał obiór Władysława IV, z wojew. Brzeskiego.

Krzyżanowicz Maciej na Żmojdzi 1621.

Kuczuk herbu Siestrzeniec. Ma być Strzała prosto stojąca u dołu rozdarta, przez którą w połowie przechodzi miecz, z lewej na prawą stronę leżący, pole czerwone; na hełmie 3 pióra strusie. Okun Nr. 15 Tab. I. Świetny dom.

(+) Patrz dalszy opis na końcu tej litery znak. (KK)

(+) ~~Patrz~~ Dalszy opis ~~tej litery~~ przez omyłkę tu opuszczony położyć jak na końcu tej litery pod znakiem (++) Żmujdziesz

(1) Kościewicz. Stanko czyli Stanisław Kościewicz, uratowawszy króla Kazimierza w r. 1454 z niebezpieczeństwa, podczas bitwy pod Chojnicą, został od niego hojnie wynadgrodzonym, między innemi nadaniami miał starostwo Koniawskie, nie Kawieńskie, jak mylnie przepisywacze Kojałowicza położyli, był Marszałkiem Wielkim W. Ks. Litew. umarł około roku 1494. Syn jego Janusz wojewoda Podlaski, starosta Koniawski, Brański, Raduński, dzierżawca Przełomski, wystawił Kościół w Naczy, powiecie Lidzkim, który w roku 1529, żona jego Marynna, dziedziczka na Węgrowie, uposażywszy przyzwoicie, na parafialny zamienić się postarała. Córka ich N. była za Dowojną, Stanisławem Wojewodą Połockim, zeszła bezpotomnie przez jej więc głowę Nacza dostała się, drugiej córce Kościewiczownie Annie, która wyszła za Jana Radziwiłła Starostę Żmujdzkiego. Z tego małżeństwa Anna ~~córka~~ Radziwiłłówna, była naprzód za Kiszką Stanisławem wojewodą Witebskim, starostą Brasławskim, po którego zejściu ze świata w r. 1552, powtórzyła związek małżeński ze Krzysztofem Sadowskim.

To wyjęto z papierów probostwa Nackiego. Przyp. Wydaw.

dom przybierał przydomek Siestrzeniewicz. — Kurczun był u Jagiełły Dworzaninem Łożniczym, miał przełożeństwo wojenne; gdy Kiejstut w Krewskiem więzieniu wskazany był przez Jagiełłę na uduszenie. — Kurczew w r. 1453 wspomniany dowódzcą roty pod Królem Kazimierzem, był pod Chojnicą jednym z pięciu Króla ratujących własnem niebezpieczeństwem. On posłował od panów Litewskich do Polski, upominając się o Podole, z zagrożeniem zerwania unii i wypowiedzeniem wojny. — Maciej Kurczewicz goniec do Moskwy 1499. Okolski pod artykułem Siestrzeniewicz rozumie że są różni tego domu przydomkami, jedni Kurczun prosto drudzy Bohuszowie. N. ~~Kurczun~~ Siestrzeniewicz Kurczun, mąż uczony wydał po łacinie panegiryk Księcia Krzysztofa II Radziwiłła Wojewody Wileń. Jenerała Wojsk W. X. L. łacioz. polskie poemat, zawierające pochwały wojenne Aleksandra Gosiewskiego, Wojew. Smoleńsk. jego powinowatego.

Kukin Adam na Żmujdzi 1621.

Kul Andrzej ~~Podpułkownik~~ Porucznik Eustachego Sołomęcha, znajdował się w bitwie pod Iwaniszkami 1567.

Kultan Stanisław, Florian, Jan, Wacław podpisali obiór Jana-Kazimierza z wojew. Wileńsk.

Kulszewicz Andrzej i Jakób na Żmujdzi 1621.

Kulwiński herbu Jednorożec czyli Bończa, od dóbr Kulwa, dom liczny na Żmujdzi, w województ. Trockiem i powiecie Kowień.

Kurreyko Stanisław na Żmujdzi.

Kupść Jakób na Żmujdzi 1621.

Kurbski, inaczej Kurpski (nie ~~raz~~ Krupski), herbu Lew, podniesiony na tylnich łapach, jakby do skoku. Kniaziowie, pochodzenie prowadzą z Moskwy, jeden przeszedł do Litwy unikając okrucieństwa Iwana Bazylewicza; pierwszy przybył Andrzej, gdyż car przyjętego sługę jego okrutnie zamęczył, także wojewodę Morozowskiego, który swego sługi trupa pogrzebł naraz, ~~tar~~ srogiemi i ~~tar~~ przeciągłemi męczarniami dręczył nim umarł. Ten Andrzej służąc pod znakami Litewskiemi wiele szkód ~~Moskalom~~ Rosyjanom pod Wielkołukami narobił. — Dymitr Kniaź Kurbski Jurosławski, Marszałek Upitski.

Kurmin szlachcic Litew. jeden z tych za mego wieku Sędzia Grodzki Wileń.

Kurnicki herbu Kościesza. Jan dowódzca piechoty pod Janem Chodkiewiczem Starostą Żmojdz. zabity przy dobywaniu zamku Uły. Dóm w Litwie osiadły.

Kwasz Stanisław na papierze Żmujdzkim 1621.

(KK) + stał Prus, półtora krzyża w polu Czerwonem. obacz N. 14 Tab. ~~ke~~ N. Chrzczonowicz Strawiński od dóbr Strawa w Wojew. Mińsk. Mikołaj Chrzczonowicz Star. Mewlański, jego synowie Stanisław zginął w Moskwie, i Piotr który miał za sobą księżniczkę Prusinę, powtórnie Niesiołowską wojewodziankę Witebską, z tej syn Jerzy Krzczonowicz Chorąży Wileń. Jerzego synowie Jan i Jerzy Podkomorzy Pasnawski. — Piotr Chrzczonowicz żołnierz dzielny kwarciany, na Tatarach zabity. — Stanisław i Samuel życie dali za ojczyznę pod Chocimem. Jan i Adam Rotmistrzowali, drugi ten pisał się Podczaszym Trockim. Aleksander od dóbr przezwał się Strebiński, mąż rycerski.

L.

Lachowicz herbu Ładzia. W pow. Oszmiańskim. Niesiecki ma Lachowicki.

Legat Jerzy na Żmujdzi, 1621.

Leluszewicz Stanisław. Jan syn Stanisława Marszał. W. X. L. wojewoda Podlaski, 1579, posłował do Moskwy dla zawarcia pokoju.

Lenartowicz Augustyn na Żmujdzi, 1621.

Lewalt herbu Rugala. W województ. Brzeskiem, przezwali się Jeziersey. Michał, Jan i Symon Lewalt Jeziersey podpisali obiór Jana Kazimierza. Genealog. tego domu:

Jerzy Lewalt z Jeziorsza z Prus do Litwy 1584, umarł 1594.

Paweł. Jerzy żona Łotmiczka Dorota, najstarszy. Trzy córki.

Marcin żona Dzierżkówna Ostrowska. Bez potomstwa.

Baltazar żona Konstancja, na Obrzmiocie nie żonaty.

Krzysztof żona Konstancja, kapitan wileń.

Córka. Piotr. Córek siedm.

Jan. Mikołaj. Stanisław. Marcin. Jan Kazimierz. Michał. Jan. Córek siedm.

Jerzy bezpotomni. Żona Trypcówna.

Barbara. Piotr. Dorota.

Lew. Dom Litewski, w Wojew. Trockiem, których majętność nad Wiliją nazwana Lewziszki.

Lewiewicz Jan i Kazimierz na Żmujdzi w popisie 1621.

Lewgowd Andrzej syn Andrzeja na Żmujdzi.

Lidziata Mikołaj podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Litewski Patrz na kopiu XX Litera G.

~~Litewscy herbu Jeż którzy się w ... Leliwa ... pochodzą, wywodzą się z ... Lisowskich i Cetyrkiewicz, ich rozrodzenie Litwie było zarzyne.~~ Z Nadworze, z gruntu, Augusta ~~...~~ Lisowskiego Konnicy rycerze i Dworzanie ~~byli~~ sławny byli. Od tego króla dobrami zaopatrzeni bracia Jerzy Starosta Sokolski, Krzysztof na Ozierze, Jan na Krokopynie i Wołkach, ich brat młodszy Jelia przeszedł wiec na dworze Jerzego Radziwiłła, dalsi bez potomni pomienieli. — Jan długo towarzyszył Stani

stawowi

stawaci Kasprowi Starostwie Żmujdź, w podróżach do Włoch, Francij i Hiszpanij, mąż doskonale uczony. Pojąwszy w mał-żeństwo córkę, Szemtisa, z wojewodź. Nowogrodz. spło-dził synów 9 i 3 córki. Z synów najznakomitszym jest Józef, który miał także imię Alexander. Tego rycerz i oficer, postrach nieprzyjaciół; od jego nazwiska zagony wybranych długo się nazywały Lisowczy-kami. Sławne te pułki działały naprzód w kraju Moskiewskim, pod wodzem Józefa-Alexandra Li-sowskiego, także na Wołoszczyźnie i w Niemczech, gdzie szczególnie Cesarzowi Maxymilianowi II, ocalenie niemały od buntowników w Wiedniu za-trwożonemu, za wsparciem Rzeszy nadzwyczajne po-moc przynosiły i rzeczy do porządku przywróciły.

Ten sam Józef Alexander wsławił się na wojnie Inflan-tckiej, będąc pułkownikiem u Jana Zelida Niemirow-skiego. W czasie wojny domowej, z ludźmi zebranymi przez siebie, do rokoszan się przyłączył na samym początku rozruchów. Potem zebrał z Dymitra stron-ników 200 ludzi konnych, doborowych: poszedł w głąb kraju moskiewskiego i z niepojętą szybkością znaczne zawojowania dla Dymitra, wprzódy pobratym poczynił. Czem powodowany Dymitr łatwowierny drugi, przełożył go nad kozactwem Doń-skiem, t.j. ludźmi z nad Donu rzeki, aby zebraw-szy wojsko, odleglejsze krainy w moc jego zagar-nął. Z władzców samych wojewodów czyli dowódców twierdz, albo rządców prowincyj usuwania lub odmieniania, co wszystko z pomyślnością w prędce dokonał Józef i dwadzieścia kilka tysięcy wojska Dymi-trowi do Moskwy przyprowadził. Otrzymawszy od niego rozkaz poskromienia dalszych buntowników z tem wojskiem. Astra-chań, Rezań, Białojezioro, z zależnemi od nich zie-miami do powinności i posłuszeństwa przyprowa-dził. Z tamtąd wezwany od Dymitra, na pomoc Suz-dala wysłanym zaszedł; szczęśliwie dobywszy Suzdal, wypędziwszy buntowników, posiadł to miejsce. Potem drużyna dowódców stronnictwa przeciwnego, który znaczną siłę zgromadził, pogardziwszy potęgą, zajął Wiaźmę miasto; tam pobił woj-skiego Szeremetewa 13000 mającego pod sobą ludzi, samego pojmał i ściąć kazał. Udawszy się pod Pskow, miasto zajął, Iwangrod od oblężenia Szwedz-kiego uwolnił, nieprzyjaciół daleko od granic prze-pędził i stanął dwa razy u Siewierskich potrawy tyle dokazał, że się z nim połączyły. — Tym czasem przy-był do niego Jan Lisowski, brat jego rodzony, wy-słany z listem od Tomasza Kasztelana Żmujdzk. namiestnika w dowództwie nad wojskiem Inflant-skiem i zarządzającego tamtym krajem; aby im-postorowi, czyli zmyślonemu Dymitrowi nie słu-żył, ale przeszedł do swego króla Zygmunta III, który już wtargnął z wojskiem do Siewierszczyzny, i aby mu Pskow poddał. Tu gdy poznali Rusini, za sprawą Lewontijewa, odstąpili od Lisowskiego, wodzem sobie obrawszy Sprotanickiego t. j. Proszowickiego, nadto samego przejąć chcieli nad Wdowem zamkiem, zrobiwszy zasadzkę na trudnych przeprawach. Lisowski to przewidział, zebrał żołnierzy Polskich, Lisowskich, także ich

siewierskich, pozostałych przy nim, oznajmił że wojsko polskie, już wtargnąwszy w wnętrzności Moskiew-skie. Stwierdźmy, znowu dojął carowi, lecz teraz nie możemy obrócić oręża naszego przeciw własnemu mo-narsze i wszelak zostawuje każdemu wolność obrać sobie pozostawanie przy Dymitrze, lubo zaprawdzę pod znaki królewskie, przyrzekając należną za-płatę. Odpowiedzieli wszyscy, że smy nie Carowi, ale Lisowskiemu słowo dali, którego znamy być pod-danym króla polskiego, przeto wszyscy w ogóle dobywszy szabel przysięgli iść za Lisowskim. Przecież tego samego wieczora, z pomocnego pułku ośmiu towarzystwa i siedmdziesiąt kozaków, obrawszy sobie za wodza Jasieczka uciekło do nieprzyjaciela; taką rzeczą przy Lisowskim zostało tylko 200 Petyhorskiego towa-rzystwa w pancerz uzbrojonego i 150 kozaków Siewierzan. Z tą, przecież garstką ludu, potrafił pokonać uszykowane zastępy przeciwników zbuntowanych, w korzystnych dla nich położeniach zasadzone pod Wdowem. Potem pod Pskow zaszedłszy 4000 nieprzyjaciół zbił zwycięzkości Pskowską zmusił do oddania sobie rzeczy i ludzi tam przezeń zostawio-nych. Potem szybkością napadu zamki Woronacze, Zawołocie, Ostrow i Krasne pobrał, wojewodę kras-neńskiego, Iwana Rzewniczyna wziętego w niewolę, odesłał królowi przez brata swojego Jana. — Roku 1615 za dozwoleniem Jana-Karola Chodkiewicza naczel-nego wodza, znaczną bandę kozaków przyciągnął pod swoje znaki, tych mając tylko 430, wielką klęskę Rossjanom zadał: (naprzód przed Brańsk poszedł obległ, które oblężenie od pół postu do Zielonych świąt ten przedtem; nieprzyjaciela musiał uż 3500 ludzi przybyłego na odsiecz zniósł ciągłemi różnemi potyczkami, że ledwie 700 pozostało niedobitków. Otrzymawszy dwie chorągwie w posiłku liczył 800 swoich. Między tem dowiedział się że Szachowski nad-ciąga w 7000 wojska, aby się rzucił na Brzezyną. Na taką wieść zostawiwszy cokolwiek swoich pod Brańskiem, skrytemi drogami o mil 12 da-lej pod Karaczowem, tam Szachowskiego z woje-wodą Karaczowskim spokojnie stojących obozem na-padł, rozbił, obóz, miasto i samych dowódców zagarnął, których z chorągwiami zdobytemi po-słał Chodkiewiczowi. Tym czasem za tem powodze-niem i Brańsk się poddał. Gdy bowiem Brańszczanie na samem świtaniu, pod niebytność Lisowskiego, wycieczkę na obóz jego zrobili, tak dobrze zostali przyjęci, że cała ich piechota wycięta była, ledwie kto z konnych umknął, i miasto zajętem zostało. Przybył wojski Ryst-kiewicz Lisowskiemu na pomoc z doborowym żoł-nierzem, przez co siły jego urosły do 1500 ludu, w tej liczbie 700 wybranych. Gdy zaś go wyniszczył z Karaczowa wysłany Pożarskiego,

Z

z dziesięć tysięcznym oddziałem wojska: Lisowski chciał im zajść drogę, lecz się omyłką zdarzyło, że różnemi drogami rozeszły się obustronne zastępy. Pożarski lecz zrozumiawszy, przyspieszył iścia, aby Lisowskiemu niedającemu wytchnąć na obóz jego napadł, co się około 20 sierpnia. wielu żołnierzy znużonych iściem, nietylko broń z ręku, ale odzienie z siebie złożyło, chcąc wypocząć. W tym Pożarski z całą siłą, na stanowisko uderzył: wpółun Lisowczykowie dopadłszy kto jak prędzej, jedni bez siodeł do koni, drudzy w jednych koszulach, tak dzielnie napaść odparli, że nieprzyjaciel daleko od obozowiska ich odegnanym został, raz i drugi nawzajem będąc attakowanym; przez co Pożarski ledwo 3500 swoich na miejsce bezpieczne potrafił sprowadzić, gdzie się okopał wozami pospinanemi. Lisowski doradzał swoim aby przepłoszonych i przestraszonych nieochłoniętych bez zwłoki na nowo attakowali; lecz Pożarski nieśmiejąc w bój otwarty wstępować samemi harcami zatrudniał Lisowczyków, w jakowych zajściach Lisowski otrzymał w nogę ranę, stratą zatrutą. Niemogąc nieprzyjaciela w otwartą bitwę pokonać odprowadził swoich za rzekę Orlę w całości, i rozłożył się obozem o ćwierć mili od nieprzyjaciela. Upłynęło w ten sposób dni 15 na nieczynności, gdyż obie strony wyglądały zręcznego zdarzenia ku dokonaniu swych zamiarów. Gdy raz Lisowski swoich wyprowadził do boju, Pożarski toż samo uskutecznił, lecz między nimi płynęła rzeka Orla, której brzeg nieprzyjaciel osadził, żaden więc niechciał pierwszy przechodzić przez rzekę; rzucił się na Kromom o sześć mil przez lasy, i tak naścigał ucię, że nieprzyjaciel zgadnąć niemógł gdzie się podział. On zaś wstecznym iściem przez dwie pory ubiegłszy 60 mil, na Bilchow napadł, miasto wypalił, gdzie i list carski przejął wykrywający układy wojenne przeciw sobie uradzone. Pożarski zaś pisał do Cara o liczne posiłki prosząc, a tymczasem na Lichwinowi zbliżywszy się obozem stanął o trzy tylko mile od Lisowskiego. Tu zaszło przez to zamieszkanie ze strony nieprzyjacielskiej do owej mianę jeńców głowa za głowę. Między tym przybyło 2000 Czeremissów posiłku Pożarskiemu, pocem i jeszcze Rusicy wymienieni zostali. Tych on w obozie tak uszykował, aby pozór był powiększonego wojska, dla swoich zachęty, a przeciwnych ustraszenia. Lisowski niedając sobie uludzić, w oczach jeńców owych kazał Przemyśl zamek w którym były zasoby nieprzyjacielskie, zapalić, zarady uprzątnąć, ogniem niszcząc wszystko, aby do natarcia pole swobodne było. Pożarski niemógł w tem pojąć zamiarów przeciwnika swego, gotował się przeto co najspieszniej do bitwy, oczepy i działy przyspasabiał. Wysłał Lisowski Rotmistrza Czarneckiego, męża walecznością doznanej, we 40 doborowych koni, na wzwiady. Ten trafił na 200 Czeremisów, aby uwagę ich odwrócić, kazał swoim stanąć o podał w szyku; nieprzyjaciel swoje oczoto bojowe przeciw nim uszykował także; Czarnecki zaś z ośmiu swoimi na rączszych koniach zaszedł z boku i wśród wielkiego hałasu napadł, a niektórych z karabinów postrzelał; nieprzyjaciel sądząc że ma z boku nowy hufiec przeciw sobie nacierający, puścił się w ucieczkę z przeciwnego flanku; Czarnecki przez mil ich gonił z ośmiu swoimi i dziesięciu jeńców przyprowadził. Odtąd Pożarski mniej się racho ważąc na swoich, przeciw temu robił, bitwy unikał, okopy czynić, pisywał do Lisowskiego, że niechcąc się z nim już zadzierać. Pomimo ten dowiedział się od szpiegów, że Seresise (sic) prowadzi świeże wojsko Pożarskiemu na pomoc; niewięc, Pożarski wszystkie zastępy mając skupić swoje, Lisowski do Lichwina się udał, wypaliwszy Przemyśl do reszty, stąd poszedł na Rzeszów, ominąwszy wiązmę, i pod samym Rzewem napadłszy na te posiłkowe wojsko: rozgromił, wyciął, wiele chorągwi zabrał. Następnie w głąb się kraju zapuścił; przeszedłszy mimo stolicy, Torżek miasto wypalił, pobiwszy tych, co zawczasu na zamek nieubiegli. Potem Kaszyn i wraz Halicz z miastami zająwszy opustoszył; dalej krążył po kraju Moskiewskim nieznalazłszy wojska przeciw sobie. Pod Haliczem zdarzyło się: Ryszkiewicz (1) oficer sztabu generalnego i dowódzca artylleryi, świadomy przeto o wszystkiem, z powodu nałożnicy Moskiewki, do nieprzyjaciela przeszedł: ten wypadek postęp rzeczy zatrzymał i zmusił inną metodę działań obrać, przeciwną tej która wiadoma była Ryszkiewiczowi. Zamiast więc dalszego iścia ku morzu Ładogatemu, do Romanowa się obrócił, ogniem i mieczem drogę sobie torując. Przebywszy Wołgę, Kromy podwójnym attakiem dobył, gdzie i załoga stała była, i na proch schodziło. W tej właśnie porze cały kraj został obesłany odezwami carskiemi, aby się miano na ostrożności od Lisowskiego, w samej rzeczy zaś nie postawa roznoszącego zgrozę. Był bowiem wtedy około 80 mil za stolicą, i na całej tej przestrzeni, na mil dwadzieście wszerz wszystko opustoszył; postanowił przeto odwrótny wziąć kierunek. W jakowem iściu Kazanów stary, Rezań, Perejesław Rezański, albo wypalił albo do koła opustoszył; Srebrenie, Chełwiaczow, Brady miasta z zamkami spalił, Unięjowa zamek dla braku prochu wziąć niemógł, lecz miasto złupił i spalił. 10go Grudnia, na przeprawie przez rzekę Psorol, za poradą Ryszkiewicza, od siedmiu tysięcy był doścignięty pod dowództwem młodszego Kurakina, mającego w tej liczbie 700 Niemców, dowodzonych przez Anglika Artimiona. Ten wziął na siebie uderzenie na bezpieczniejszego stającego jazdy Lisowskiego, uważając szczupłość jego ludu. On zaś przez zbiegłego trębacza uwiadomiony, że sam pospieszył przywitać Anglika, lecz się ten cofnął, nieśmiejąc w bój wstępować, czego i Lisowski w istocie nieżyczył; ponieważ najlepszych ludzi na furażowa

(1) Tego Ryszkiewicza sama jego kochanka później nieco wydała Lisowskiemu, którego odesłał do Króla, lecz w drodze nuszczącego się o ucieczkę żołnierze rozsiekali. Z innych zródeł.

niu więcej sił rozpierzchłych, mało ich przy sobie miał, że ledwo pięćdziesiąt było w broń palną opatrzonych, którzy pewniejszy opór stawić mogli. Kilka godzin postawszy w porządku bojowym, po zabiciu kilku Niemców w utarczkach strzeleckich, gdy sam Lisowski tonno od strzału działowego został raniony, odstąpił na odwrót. Moskale zajęwszy pozycję na której stał Lisowski, nie dalej nie przedsięwzięli. Powracając on miejscami przez siebie opustoszonemi, wielki niedostatek wszystkiego cierpiał, wielu z ciurów wojennych, źle w zimną odzież zaopatrzonych utracił, ale ośm chorągwi z któremi z Kazaniowa wystąpił w całości do [illegible] odprowadził. Pożarski wysłanym był w dziewiętnaście tysięcy na ściganie Lisowczyków, lecz ludzie dowiedziawszy się, że ich przeciw Lisowczykom prowadzą, sami się rozwiązali, bo zaledwie trzy tysiące przy wodzu pozostało. Z tymi brat Pożarskiego Łopatin posłany został nacierać na uchodzących, lecz i ten śmiałości iść dalej nie miał. Pożarski przez Cara wzywany do stolicy, chorym się uczynił, zmyślając że chce mnichem zostać, aby carskiego gniewu uniknąć. Nie przeto pozbawiony był majętności i zaledwo szlachectwa nie postradał, gdyż mu Car zdradliwe działanie zarzucał. W tym razie sławne jest jego usprawiedliwienie się, takowe: „Nic się nie stało przez moją opieszałość lub lękliwość, lecz to samo co z innymi dowódzcami przez cara przeciw Lisowskiemu wysłanymi. Któż bowiem w tak obszernym państwie tego Lisa albo utowi, albo przyciśnie w sieci, którego jeśliby był w najciaśniejszą jamę zapędził i obłożył nijami jak gradem, prędzej szczęśliwy się jego nie błotowiesz?" — Lisowski po wielu dziełach dokonanych, był przyjmowany tajemnie od Króla w Warszawie i znowu na Moskwę z dobranym podług swych prawideł ludem wyprawiony. Na samym wstępie wyprawy, za podaniem trucizny, jak donoszą, pod Starodubem życie przeszedł. Na wieść o tem po całym kraju Moskiewskim radosne obchody odbyły się. — Stanisław syn Jana, za wojny Inflantskiej Rotmistrzował w wojsku pieszym Jerzego Radziwiłła, Kasztelana Trockiego, później przeszedł z rotą do Węgier, gdzie po rozproszeniu tego wojska przez Niemców, do Turcji się udał ze swoim namiestnikiem i przez rok w wojsku służył, na ostatek w wyprawie Turków przeciw Cesarzowi do cesarskich przeszedł. W wojnie naszego rokoszu, trzymał się ze swoją pieszą rotą przy Jerzym Radziwille za stroną [illegible]. W wojnie moskiewskiej pod Troickim monasterem od kuli z ręcznej broni raniony, z rany umarł. — Jan Jana syn służył pod chorągwią brata swego Józefa z kulbaką. Potem w towarzystwie brata Stanisława był w Węgrzech i Turcji.

pod czas wojny domowej, stał przy stronie królewskiej pod chorągwią Jana Sapiehy. W wojnie z Michałem Mogiłą, służył z Wiszniowieckimi, Potockimi, i Strusiem, za stroną Konstantyna Mogiły, gdy 1800 naszych 27000 nieprzyjaciół poraziło. Posłował do Turka od Konstantyna Mogiły, i hospodarstwo dla niego wyrobił. Będąc przy poselstwie na Moskwie z Stadnickim Starostą Przemyskim, Janem Szuminem Pisarzem W. X. L. i Xięciem Zbaraskim do cara Dymitra, gdzie przez siedem tygodni [illegible] byli w więzieniu trzymani, on swoim przemysłem potrafił przesłać listy do króla i odpowiedzi na nie postawił postom. W powtórnej Zygmunta III. wyprawie na Moskwę był dowódzcą 200 piechoty. — Stefan Jana syn pod Smoleńskiem zabity. — Mikołaj Jana syn wzięty w niewolę na Moskwie przez lat siedem w więzieniu zostawał.

Litwinowski w oszmiańskim.

Litwinowicz Jerzy z Zofii Zawiszanki Dowgiałłówny miał synów: Jana i Gabryjela. — Jakob 1621 na Śmiłdzi; także w województwie Brzeskim.

Lizdejko herbu Trąby. Syn Narymunta W. X. Lit. uchroniony staraniem Trynce-Trzywejka od rzezi, gdy książęcą rodzinę wycinał razem Dowmund brat Narimunda, aż przez synowca swego Lauras sam został zabity. Ten więc Lizdejko złożywszy [illegible] później dostojności, pojął w małżeństwo siostrę Wiel. Xięcia Lit. Witenesa, i dał następnym domom początek, których genealogię [illegible] stąd, jako pociesznych niegdyś z archiwów Nieświeskich. — Ten dom przez Ostyka na raty ród swój przyjął pod Horodłem herb Trąby: są trzy trąby myśliwskie, czyli rogi, w złoto oprawne, z takiemże nawiązaniem, pod hełmem na pancerzu łańcuch złoty na szyi wiszący, z medalem, na hełmie dwie trąby jedna czarna druga złota.

Narymunt Wielki Xiążę
Lizdejko
Wojszwiłło
Rak
Ciołek
Mikołaj I.
Mikołaj II.
Jan Stanisław

Dostr. 28. arkusz Lizdejko.

Narymund Wiel. Xże. Litew.

Petus Lizdejko.

Wisztytto. czyli Wirszul

Sypnić

Grzegorz Ostyk.

Mikołaj I Radziwiłł. — Ran. — Tozar. — Stanko czyli Szczasny, t. j. Felix Ostyk Kasztel. Wileń. 1421. — Niewier.

Mikołaj II. Xże na Goniądzu. Wojciech Biskup Wileń. Jerzy Kasztel. Wileń. Jan Kasztel. Trocki. Coten. Narbutt. Iwaszko. Pietko. Jerzy Ostyk. Stanisław. Marcin. Wojciech.

Osuk. Narbuttow. 9 in Brat. Wojciech. Iwaszkiewicz. Wojciech. Gaspar. Piętkiewiczowie. Michał. Stanko. Stanisław Ostyk. Jerzy Ostyk-Sypnić.

Stan czyli Girtult. Krys. Bohdan Iwaszkiewicz. Jan Kuch-mistrz Wxsk. Jerzy. Wojciech. Jerzy Ostyk. Wojew. Mścisław. Wirszyto Ostyk Kasztel. Wileń.

Jan Stan Szyrkiewicz. Bartłomiej. Girtult Dziewiałtowski. Kowalewski. Syrowicz. Możejko. Jan Komajewski.

Epoki życia osób znakomitszych w tej familii, powzięte z dziejów i papierów familijnych: Narymund um. rok 1282. Petus. um. 1315. Lizdejko um. 1331, wieku lat 60. Wirszul umierał około r. 1320. Sypnić, który tenże około r. 1340. Grzegorz Ostyk um. 1412. Tozar, czyli Otozar + 1433. Narbutt um. 1495, mając lat 83 z górą.

Łosowicz Jan Biskup wileński z rzędu VII, herb jego wyobraża krzyż trwiczy na Abdance, którego koniec zaostrzony na dół ku prawej stronie skrzywione.

Uhwcz. Nr. 16 Tab. I

~~Lubart~~ Jan na Żmujdzi; inaczej Lubort.

Lubas Jan na Żmujdzi.

Lubiejewski Adam z Zakrzewa, podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. Brzeskiego.

Lubszewicz Jerzy na Żmujdzi roku r. 1621.

Luta się w Brzezyckim.

~~Łwowicz herb~~ Krzyż z kółkiem u dołu rozdartym ~~...~~

~~...~~

~~...~~ Nastrowice nazywa się. krzyż prosto stojący, którego dolny koniec rozdarty, przez środek samego krzyża idący w rucin, do góry obrócony rogami; pole czerwone; na tarczy 3 pióra strusie, na których pazurzyna lwia płomieniem wybuchający, obrócona na lewo. ~~Ubawcz Nr 16 Tab I.~~

Ł.

Łakon Bartłomiej na Żmujdzi 1621.

Łandgin Stanisław na Żmujdzi.

Ławkówin herbu Dąbrowa, Na Żmujdzi. Andrzej za Zygmunta Augusta. Syn jego Jerzy żołnierz pod Stefanem, pod Potockim, Komornik Żmujdzki. Tego syn Jan za Zygmunta III zabity w Moskiewskiej ziemi. — Mikołaj żołnierz sławny i był na bitwie pod Kirchholmem 1605, wspominany też w popisie Żmujdzi 1621. — Zygmunt Jezuita S. Teologii doktor, mąż dostatecznie uczony, podał do druku: 1. Ars Oratoria. 2. Grammatica Graeca. 3. Controversiae de fide. Był nieraz rektorem i vice Prowincyjałem Litew.

Łazarowicz Piotr na Żmujdzi 1621.

~~Łazynski Łazynski~~

Łosko, piszą się i Łoska, dom szlachecki w powiecie Mozyrskim. Stefan Marszałek Mozyrski w r. 1569. — Stefan wojski Brzezycki; 1578 Poborca i sędzia Grodzki. W r. 1609 wyznaczony do rozgraniczenia województ. Kijowskiego z powiatem Mozyrskim.

Łozniecki Aleksander Podstoli i Podstarości Mozyrski.

Łukocki ~~Jan~~ herbu Łuknecz, Jan z Prus przeniósł się do Litwy. — Reinhold Burgrabia Janiski podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Łukomski. ~~Herb~~ Lewicz Łukomski. Tygon, odmienny, albo Roch 3cio, z tą różnicą, że zamiast środkowego listka lilii włada krzyż. Teodora dziejów Łukomskiego ~~...~~ herb ~~...~~ na nawzajem naszych autor. ~~...~~ Na pierwszym miejscu herb jak Kościesza ~~...~~ tylko zamiast środkowego listka lilii krzyż. Na drugim złoty herb ~~...~~ rogami stojący. Na pierwszym złotu liście do góry pochodzą z księżyca. ~~Książęcy~~. Dom ten jest książęcy, pochodzący z książąt na Łukomli, od dziesięciu Jagiełłowej. Andrzej chorąży Połocki 1563, ze zgromadzenia chorążych postowało od stanów Litewskich na sejm dla zawarcia unii, okoliski podpisujący się Janusza-Jewskiego skutkiem twierdzi, że zasiadł województwa Nowogrodzkim, podpisał z tym tytułem popis. — Konstanty 1568 dowodził oddziałem wojska przy wojsku Litwy, potem w targających Rosyjan odpierał dzielnie, dodając swoim odwagi w granice w r. 1579. Za króla Stefana posłany z pułkiem Kozaków pod Turowle zamek kondobył, pobranych w niewoli mężczyzn województwo. — Borys sędzia Ziem. Orszański, synowie jego: Jan i Bazyli. — Jan Poborca Orszański 1601, testamentem swoim fundował Franciszkanów w Łukomli, jan świadczy ojcu Korona tego zakonu. Bazyli brat jego, był wojski. Korona zupełnie tamtego, dla tego. Okoliczni go nazywają fundatorem Franciszkanów. — Teodor Łukomski Podkomorzy Orszański, z sejmu 1609, naznaczony Komisarzem do rozgraniczenia powiatu Orszańskiego i Brzezyckiego. — Roman, pod tego okoliczności syn Jana; z sejmu 1609 wyznaczony Poborcą Orszańskim. — Samuel rycerski mąż na wojnach Kozackiej i Moskiewskiej za naszego wieku dzielnie się odznaczający, szczególnie pod Wilebskiem, któryby zdobył niezawodnie, gdyby wódz litewski posiłki podesłał. Syn jego prawie ostatni pięcioro począł wojować z Moskwą, do ostatniego ubóstwa doprowadzony, w 165 dostał się z posiadłościami swemi pod panowanie Rosyi, też w 1658, za odmianę, rzeczy wiernie szlachty ~~do powstania~~ Witebsna, do wypicia się i wiele dokazywał.(1).

Łuskina. herbu Odrowąż. w województwie Wileńskim. Stefan Łuskina Zaronowski Rotmistrz Kr. Mości, podpisał obiór Władysława IV, z województwa Wilebsk. — Andrzej Mostowniczy Wilebski.

Łyczkowski Bazyli 1589.

Łysnowski; Herb Koziezkowski Dom województwa. Potomkiem z tego domu Bzyta Marjanna za Stolerspaldem Podkomorzym Horodnickiem Słuckim, fundatorka Misyji Słuckiej Jezuitów 1697. To w tem miejscu naszym dopisano późniejszą ręką.

Łyszkiewicz, herbu Szeliga ~~Mikolaj~~. Dom w województwie Nowogródz. Michał Stolnik Orszański, zostawił dwóch synów z Radziwiłłówny: Józefa i Karola. — Kazimierz Łyszkiewicz potomstwa nie zostawił, słynny w dziejach wojennych dla których z bratem swoim Michałem szlachectwem udarowany, na sejmie Warszawskim; trzeci ich brat Paweł. To w Exempl. naszym dopisano inną ręką.

na w nim kółko, czy kula, nad nią strzała utkwiona stojący do góry wyrychtowana. Na czwartem wojna Jasieńczyki herb. W małej środkowej tarczy Pogoń Litew. Tra... herb Nr. 11. Tabl. V

M.

~~Małewicz~~ Erazm na Żmujdzi 1621.

Makar w Pińskim.

~~Maldrzyk herbu Róża dla tego miał przydomek Rożyc. Minimi dekretarz i prawnik W. Księstwa Lit. Mikołaj ... 1430 posłany był do króla Jagiełły z poselstwem~~

(1) Córka jego N. była za Władysławem Narbuttem, herbu Trąby, Podkomorzym Lidzkim. Przyp. wydaw.

Maleńcki Andrzej podpisał obiór Władysława IV, z wojewódz. wileń.

Maliszewicz. N. podpisał obiór Władysława IV z województ. Brzeskiego.

Maluszyński Michał podpisał obiór Władysława IV z województ. Nowogródzkiego.

Małachowski herbu Nałęcz, dom, który się stamtąd wywodzi w powiecie Połockim, osiadł w województwie Nowogródzk. N. wojski nowogrodzki i znaczeniem obdarzony, którego syn Kazimierz. Orzeszko Nowogródzki, w literaturze i wojsku zasłużonego się znaczący. Dostano jemu od niego cały artykuł.

Mankiewicz Adam w popisie Żmujdzkim 1621.

Manske. Jeden z pomiędzy Żmujdzkich który r. 1308 kwiet. 25 wpadłszy z kilku innych w Prusach wyrzucił z ..... szczytu.

Marchocki. N. w województw. Nowogródzk. stracony Trybunałów W. X. L. za najpierw wieku.

Marciszewicz Feliks w zjeździe Żmujdzk. 1621.

Markiewicz Paweł w popisie Żmujdzkim 1621

Markowicz Stanisław podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. Wileń.

Marż Jerzy podpisał obiór Jana-Kazimierza z województw. Brzeskiego.

Matyszewicz herbu Łabędź. Na Żmujdzi. N. Chorąży Żmujdzki, synowie: Jerzy, Balthazar i Erazm.

Mauragowicz Michał na Żmujdzi.

Maynowski. Andrzej podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. Brzeskiego.

Merzynna. Medenska, herbu Miecksza w dzieje Żmujdzkiem. N. 1662, poseł od króla do Moskwy. Feliks i Krzysztof Medo Rabiński, podpisali obiór Władysława IV z województ. Wileń.

Miciewicz Jan na Żmujdzi.

Mickuć Michał w popisie Żmujdzi 1626.

Mieczewicz Marcin i Stefan na Żmujdzi 1621.

Mież tegoż Walentina, pokrzewny Tyszki.

Minowski Jan Marszałek nadworny W. X. L. 1579 nadworne króla Zygmunta Augusta, przyjmował posłów Moskiewskich.

Milus. Milowicze.

Miłaszewski Adam na Żmujdzi.

Miniat Jakób w popisie Żmujdzi 1621.

Minitga Andrzej, jego synowe Adwokat Trocki.

Minimund Sesnikowicze, przyjął herb Kola na sejmie Horodelskim.

Minkiewicz herbu Odrowąż, Szlachta pochodzi z Małyni, zastużyli indygenat przez zasługi w Litwie, w pow. Lidzkim. Z tych za najprzód wielu niektóry cnotami i prawością słynęli. Do datków późniejszych mimo wymienienia herbu jest nazywany inny, t.j. wąż prosto stojący +

Minta 1588 Płotnistka dobrzących zaburzony przy wstąpieniu lity, z ludem swym wojsk zbrojnego i dziatami rzeczypospolitskiemi zawładał. Niesiecki Minkowskim go nazywał.

Misztowt Piotr podpisał obiór Jana-Kazimierza ze Żmujdzi. — Jan tamże onoto 1621.

+ na ogonie z koroną na głowie, w pysku trzyma jabłko czy kwiat jakiś z ostrzem zwróconym na prawo tarczy-pyskiem.

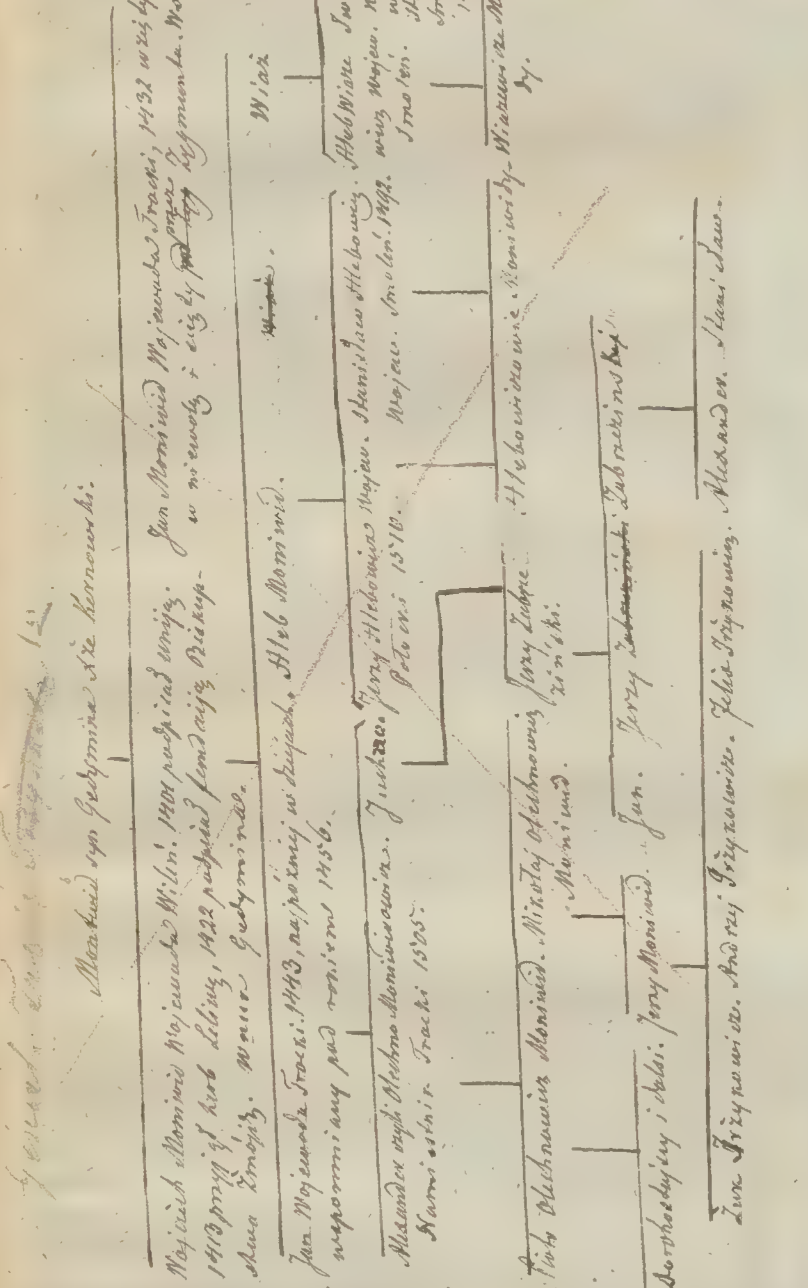
Mondwicki (na Koncie opisanie lit. L) Herb № 12 Tab. V.

Moniwid, herbu Leliwa. Różnie te nazwanie zapisane wyrażone widziałem: Moniwid, Montwid, Montiwił, Mondiwid i Monwid. Kiedy go zaś dajem w najstarszych zabytkach znalazł, to jest przy herbu Leliwa w 1413 r. przyjęciu. — Moniwid był synem Gedy czyli Gyszy, możne wojsk br. dzitawskich, natomiast krewna Cezarzyna, a który z nich w kierunku litewskiej, pod rokiem 1217. — Moniwid jeden z panów litewskich w wielkiej wziętości był u Jagiełły, który mu w roku 1382, po upadku Kiejstuta oddał posiadłości Widzymunda, wuja Witoldowego, ten sam Moniwid był mu osiał stryjem Jagiełły i starszym synem Gedymina. — Moniwid wojewoda wileń. który podpisał unię 1401, wziął pod Horodłą herb Leliwa, na chrzcie przyjął imię Wojciech, z jakim podpisał fundacyą biskupstwa Żmujdzkiego 1421, z tytułem wojewody wileń. — Zresztą nigdzie w stanowiczych zabytkach, lub wszędzie nijakich nie ma wzmianki o innych, lecz w późniejszych sporach znaj dujący się następnie. —

Jan Moniwid wojewoda Trocki, który się trzymał strony Swidrygełły, przeciw Zygmunta Kiejstutowicza, tamtego ochronił od złowienia w Oszmianie, przecież w bitwie roku 1432 sam pojmany, ścięty zostań. Ten mając imię Jan i tytuł wojewody Trocki różnym był mu od Wojciecha i pisze się nie Moniwid ale Mandiwid: przeto mówi się dorozumiewam i nie wątpię, że on był synem Wojciecha, a zaby by bratem, też synem innego, Moniwida którego, może stryja Jagiełły, żadną więc poznać kojarne podanie o Moniwidzie, i Montwidzie, jakoby braciach, obu wojewodach wileń. gdy ten śmiercią ukarany był Wojewodą Trockim, za życia Wojciecha Moniwida. — Jan Moniwid, różny od tamtego wojewody Troc., który ujęty i zabity pojmany i ścięty pod Zygmuntem 1432, ten zaś za króla Kazimierza 1443, po Leliszu został wojewodą Trockim, ten on sam w r. 1450 powrócił Polakom herb Leliwę dla niejego, a wprzód jeszcze familią Gasztoldowską za obraniem Zygmunta Olelkowicza W. X. Litewskim, na Księcia Kazimierza udwórł. — Aleksander Moniwidowicz Namiestnik Trocki Szachmata czasu zawadzańskich Tatarów, nie najlepiej z więźnia pojmał. Tu znowu postrzegam, że Aleksander Moniwidowicz albo Olechno, nie słusznie przez Okolskiego wyrażony synem Wojciecha, gdyż całym wiekiem późniejszy od jego. Przeto nie przyjmuję genealogii

ułożonej

stworzonej przez Okolskiego, ani podziału imion Mon-
dwid i Monwid między dwoch braci, czego nigdzie
w historij niema, taką tworzę genealogiją histo-
ryczną, nie zależnie od tego co Okolski i Stryj-
kowski prawią:

Monzun Andrzej na Żmójdzi.

Monszolt herbu Łabędź, w województ. Trockiem.

Monstwilt herb Doliwa przyjął na sejmie Horodelski.

Monstwilt herbu Korab. Patrz Hordziejewski.

Montwid. Andrzej, Maciej, Stanisław wyliczeni w popisie Żmójdz. 1621.

Morc Jan-Krzysztof podpisał obiór Jana Kazimierza z Województ. Trockiego.

Mostejko Giera Pokojowiec Jagiełły jeden z dusicielów Kiejstuta.

Mostowicz Stefan na Żmójdzi 1621.

Mostwit Aleksander w popisie Żmójdzi.

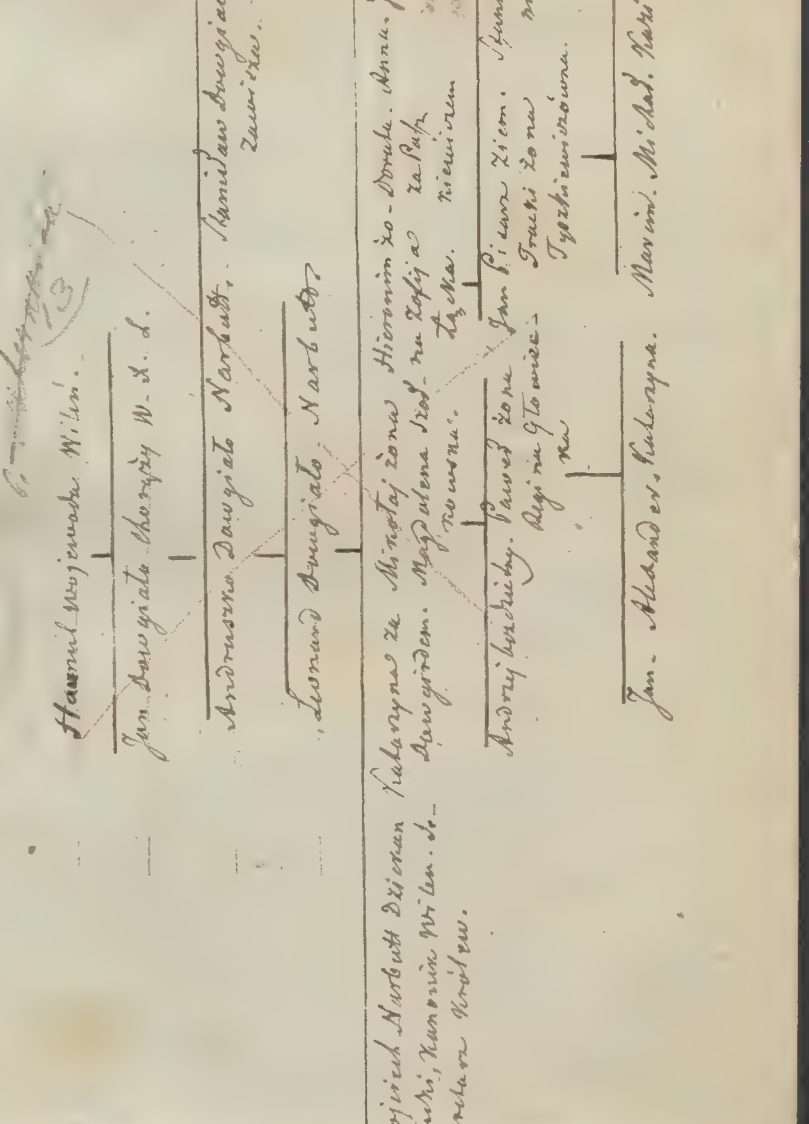
Moydylon na sejmie Horodelskim wziął herb nie Piatynicz, ale Biała, to jest Trzaska czyli Biała.

Moysiejewicz Tomasz 1542, goniec do Moskwy niedopuszczony do ucałowania ręki W. Xięcia, że był za młody. — Daniel na Żmójdzi 1621.

Moyza Piotr na Żmójdzi 1621.

N.

Narbutt, herbu Zadora. Niesiecki nieszczęśliwym dokładnie ten dom opisał, ta tego wyłączony z naszego autora. Różne są domy Narbuttów z pochodzenia i herbami się odróżniają. Pieczętujący się Zadorą, mieć powinni przydomek Dowgiało, jak to pokazuje ta genealogija, tu przyłożona. Pochodzą od Hawnula i są tego samego domu co Zawiszowie Dowgiały. Andrzej, czyli Andrusz no pierwszy się nazwał Narbuttem, syn jego był Leonard, a tego synowie: Wojciech Sekretarz Królowej Bony, Dziecki, Pisarz nadworny królowej Bony, Dziecki, Kanonik Wileń. Tenże Leonard spłodził synów Minotaja i Hieronima, ich potomstwo w genealogicznej tablicy. — Jan Dowgiało Narbutt 1616 Poborca Wileń. w r. zaś 1621 Sędzia Grodz. Wileń. w r. 1623 Kommissarz do poprawy monet. Potem Pisarz ziem. Trocki i 1629 Kommissarz do opłaty wojska.

Narbutt herbu Trąby. ~~[illegible]~~ Opisanie ich w księdze lit. ~~[illegible]~~ ~~Ze nasz Autor Minotaja~~ Wypisz ~~[illegible]~~ z tej tylko odmianą ~~[illegible]~~ Niesieckiego ~~[illegible]~~ i zgodnie z dyplomatami ~~[illegible]~~

Narutowicz Krzysztof na Żmujdzi 1621.

Narwoysz Bartłomiej ~~Andrzej~~ na Żmujdzi 1621.

Narwoysz Andrzej na Żmujdzi 1621.

Nassuta. Patrz Wołmiński.

Nietojewski Jan i Kazimierz podpisali obiór Jana-Kazimierza z Wo-jewódz. Brzeskiego.

Nieszun w Litwie.

Nieszczkowicz Czerwieński Eliasz podpisał obiór Jana-Kazimierza z Wojewódz. Mińsk.

Niezlubowicz Turalski Jerzy, z powiatu Pińskiego podpisał się do konfederacij 1648.

Nikodymowicz, z panów litewskich, jeden, mający za sobą córkę Jaronima księcia Zasławskiego.

Nikun Wojciech w popisie Żmujdzi 1621.

~~Nadam~~

Noniewicz herbu Lubicz. Marcin podpisał obiór Władysława IV, z Województ. Trockiego.

~~Noo Jerzy 1414 przez Witolda starostą Pskowskim postanowiony. W 1432 najemnym był dowódzią wojsk Swidrygełły, lecz od Zygmunta odstąpił na rzecz tamtego. Zbity i wzięty w niewolę przez Grzegorza Kierdeja dowódzcę wojsk Zygmuntowskich.~~

Nutowt Jerzy na Żmujdzi 1621.

Nowicki W ~~[illegible]~~ (Opisanie ...) ~~[illegible]~~ O gwiazdami ~~[illegible]~~ na koronie 3 pióra ~~na strusie~~ Obacz fig. 6 Tab. IV.

Obrzyński Stanisław, podpisał obiór Jana-Kazimierza, z wojew: Mińskiego.

Odarowski Stanisław podpisał obiór Władysława IV z Województ. Mińskiego

Odojewicz Mikołaj Wójcki Oszmiański, był Poborcą tegoż pow. 1590.

Odyncowicz Kniaziowie. Herbu Odyniec z przydanej gwiazdy. Niesiecki zmieszał z Odyńcami, lecz to zupełnie inny był dom, starożytnych kniaziów ruskich.

Olgiminski herb drugi u Niesieckiego opisany Obacz fig 8 Tab. IV.

Olelkowicze książęta herbu Pogon Litewska. Niesiecki opisał ten dom dostatecznie, my dla łatwiejszego rzutu oka nań, genealogiję z naszego autora położymy.

- Olgerd W. Xże L.
  - Włodzimierz Xże Kijowski.
    - Olelko czyli Alexander Xże Kijow. żona Księżniczna Mazowiecka
      - Semen Xże Słucki i Kopylski.
        - Borys Olelkowicz Xże Słucki
          - Jerzy Xże Słucki, żona Radziwiłłówna.
            - Symon Xże Słucki.
            - Jerzy II Xże Słucki żona Tęczyńska.
              - Jerzy. Symon. Alexander. bezpotomni.
      - Michał Xże Słucki i Kopylski
        - Symon Olelkowicz Xże Kopylski umarł 1503.
          - Jerzy Xże Kopyl. umarł 1542.
            - Jerzy II Xże Kopyl.
              - Jerzy III Xże Kopyl żona Barbara Kiszczanka
                - Zofija ostatnia dziedziczka za Januszem Radziwiłłem.
          - Alexandra mąż Konstanty Xże Ostrogski.
            - Konstanty II Xże Ostrogski Wojew. Kijows.
              - Katarzyna Xżna na Ostrogu za Krzysztofem Radziwiłłem
                - Janusz Radziwiłł żona Zofija Xżniczna Słucka i Kopylska, córka Jerzego III.

Oleński herbu Rawicz, Krzysztof Sędzia Ziem. Wołkowyski, podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojew. Nowogródz. – Piotr Pisarz Grodz. Wołkowyski. – Stanisław fundował we Mścibowie altaryję.

Olgerd, jeden z możnych panów litew. 1396 w czasie pierwszej Alexandra Witolda wyprawie na Tatarów, dowódzca wojsk, zwyciężył nad Donem, lecz nieprzyjaciel ~~robiwszy im trzech~~ potożywszy wszystkich trzech jego ~~syn~~ zwyciężców.

Osipowski ~~herbu~~ ~~Łodzia~~ czyli Ossypowski Andrzej w wojewódz. Witebskim 1580 Poborca. Potem 1590 Pisarz Ziem. Witebski. – Krzysztof i Jan podpisali obiór Jana-Kazimierza z Województ. Witebskiego.

Ostrogscy książęta. Niesiecki musiał się pomylić przyjąwszy chronologiję mylną Stryjkowskiego, kiedy zapewnia, że Fedor nie mógł być synem Daniela Romanowicza. Mamy bowiem przed sobą dowód dyplomatyczny, że ten Fedor żył nie około r. 1432, ale około r. 1386, a ~~Daniel~~ Daniel ojciec Fedora otrzymał od Lubarta Gedyminowicza Xcia. Włodzimierskiego prawo pobierania ceł i solnej akcyzy w Ostrogu, na rzecz własną. Syn zaś jego Fedor tegoż przywileju otrzymał potwierdzenie od ~~króla~~ Władysława Jagełły: Actum in Luceo, die dominica intra octavas Omnium Sanctorum (4 Listop.) Anno Dom. 1386, in consilium nostrorum Polonorum Lithuanorumque dominorum. Relatio venerabilis reverendi domini Zaklika prepositi Sandomiriensis nostri cancellarii fidelis et dilecti. Acta Lithuan. (Metryki) Liber Inscriptionum II. fol. 4. Kopija u mnie, gdzie to pochodzenie wyrażone.

Ostrowicki herbu Topor. Paweł posłował do Moskwy w 1551, O odprawowaniu jego jak u Niesieckiego, nic nie ma w naszym autorze. Zaprzeczał uporczywie tytułu carskiego Janowi Bazylewiczowi. W 1563 ~~był~~ chorążym Oszmiańskim został, w 1567, był delegatem ~~za stanu ryc~~ od urzędu ~~[illegible]~~ chorążych Litwy. na sejm dla traktowania z Polakami o uniję. Potem jako Marszałek nadworny W. X. L. sędzią komisarskim, dz. z której wyroku odjęto ~~dobra~~ dziedziczne dobra Brzezdzież i przyłączono do dwóru (?) w r. 1569, w którym i umarł, uznany za sąd niesprawiedliwy od Boga; Czytałem o tem w księgach kościoła Brzezdzieckiego, pod tymże rokiem zapisane przez miejscowego proboszcza.

Otłoczymski herbu Suche komnaty. Marcin podpisał obiór Władysława IV z Wojewódz. Mińsk. Wespoła z Józefem Sędzią Grodz. Mińskim. Maxymilian 1661 Deputat na Trybunał nadworny wileń.

Oziemblowski

Po wyłożeniu takowej genealogii, wiele do sprostowania zostawującej, niemożna opuścić początkowego wywodu Radziwiłłów, u naszego autora, także pomieszczonego.

O familii Radziwiłłów masz, czytelniku, obszerny wykład mój w dziele Jasło-Radiwiliani, wyłuszczony; żebym jednak i tu milczeniem nie obszedł, wyłożę w krótkości, co jest godnego wiedzenia.

Dom ten pochodzi od Grzegorza Ostyka, jako masz o tem pod artykułem Ostyk. Ponieważ powinien używać herbu Trąby; herb zaś dziś w tym domu przyswojony, jest pomnożeniem i dodatkami późniejszemi ozdobiony, o czem mówimy na swojem miejscu. Okolski idąc za Bielskim twierdzi, że Radziwiłł przyjął herb Sulima; lecz się myli. Ponieważ ten co przyjmował za herb Sulimę pisze się u jednych Radiwił, u innych Rodwił, a nigdzie spółcześnie czytać nie zdarza się Radziwiłł (1). Nie ma zaś żadnej wątpliwości że ten dom pochodzi od Lizdejki, przez Grzegorza Ostyka, do jakiegoż przeto domu nie należy ów przyjmujący pod Horodłą herb Sulimę. Na przywileju Unii 1401 podpisał się w prawdzie Wojszund z synem Radziwiłłem, ale ci są innego domu, jako również Piotr Radziwiłł Podkomorzy W. X. L. Starosta Bielski, który się podpisał na dyplomacie odnowienia unii 1499. Niewiem także czy ten Radziwiłł był synem albo wnukiem Radziwiłła, czy Rodywiłła, który przyszedł do herbu Wojszundowicz, znajduje się wzmianka o Chrystianie (Christinus) Radziwille Podkomorzym W. X. L. którego w genealogii dotrze nie natrafiłem wymienionego. Tylko w genealogii mnie udzielonej od książąt na Birżach, Christian położony jest synem Lyspucia, ojca Ostykowego. Dorozumiewam się przeto, że to narzeczenie Chrystian, znaczyło to samo co chrześcianin (Christianus), jak i innych Litwinów do chrześciaństwa nawróconych. Dalsze pochodzenie tego domu podług otrzymanych przezemnie wiadomości z archiwów familijnych jest takie:—

Radziwiłł pod rokiem 1384 mianuje się senatorem do rady przy Jagielle znajdującym się; on pierwszy z rodziną swoim pomazał drogę, do przebycia Wisły bez mostu, pod dla ubieżenia zamku Zawichostskiego, bez dział użycia. Pod roku 1419 był Marszałkiem nadwornym, za Witolda, potem dowódzcą wojska wysłanego do Tatar, aby jednego ich króla złożył, a drugiego osadził w hordzie. Na chrzcie S. wziął imie Mikołaj. Towarzyszył w podróży Wiel. Xiżęciu Lit. Świdrygiełłowi do Zygmunta Cesarza, obranego królem Węgierskim, dla układów tyczących się pokoju z Krzyżakami zawarcia. Był z liczby tych magnatów Litew. którzy popierali obiór na Wiel. Xięcia Kazimierza Królewicza. Dowodził wyprawą wojenną przy installacyj na cara Tatarów Perekopskich Aczgireja, wyniesionego na tę dostojność w Wilnie przez Kazimierza. Posłował do Polaków wraz po zgonie króla Władysława, brata tamtego. Potem do Tatar Zawołżańskich, aby wstrzymać ich napady na Podole, Polsce podległe, lecz w drodze przyjęty przez Tatar Perekopskich, utraciwszy sprzęty ledwie się wydobył z ich ręku. Został Wojewodą Wilen. i Kanclerzem W. X. L. Mówią że żył lat 99, pewna że dłużej nad 90 lat wieku dokonał; żył bowiem jeszcze w 1449 roku (3) dysponowany na śmierć przez syna swego Wojciecha Biskupa Wilen. umarł i pogrzebionym został u Bernardynów, których był fundatorem. Miał za sobą Annę Moni wdowę, z której potomstwo... Dalej Niesiecki. (4).

---

(1) To się wykłada na rachunek nieustalonej pisowni, Rodwił, Radwił, Radiwił i Radziwił, jedno i to samo imie pogańskie, różnie tylko wypisane i w wymawianiu rozmaicie oddawane. Niepreczemy jednak że herbu Sulima był różnego pochodzenia. Przypis wydaw.

(2) Nie ma wątpliwości i rzecz na dyplomatycznych zasadach oparta, że Wojszund był bratem rodzonym Ostyka, starszym, a ojcem Radziwiłła, jako niżej artykuł Wojszund, umarł w 1410 roku, czy jak chcą inni poległ w bitwie pod Grunwaldem, a syn jego, pierwszy z tego imienia założyciel domu Radziwiłłów miał imie pogańskie Radziwiłł; z tem był na sejmie horodelskim, w chrześciaństwie Mikołaj, także drugi z tego domu przyjął imie chrzestne także Mikołaj, imienia zaś chrzestnego Wojszunda nie wiemy. Niesiecki tylko pomieszany (Herbarz Pols. T. VIII str. 43) wyrzuca nawet przyczynę, zaniechania herbu Sulima. Podług bowiem [illegible] naszych, niektórzy z senatorów Litewskich, stojąc się z Polskimi na sejmie Sieradzkim 1452 roku, o zwrot prowincyj południowych, do tego stopnia swoją niechęć posunęli, że wyrzekli się spólnictwa herbów z Polakami; Mikołaj Radziwiłł Wojewoda Wileński, wnuk Wojszunda a syn pierwszego Radziwiłła, zarzucił z tego powodu herb Sulimę, a później zapewne nieco, rozważywszy potrzebę mienia przystojnego herbu, gdy już nie chciał do zarzuconego wracać, użył, przyjęło swoich przez Ostyka dziada stryjecznego przybrany herb Trąby. Sam czytałem wiersz łaciński na klejnot herbowny, Xiąg Radziwiłłów, na czele jednego Panegiryku Janowi Radziwiłłowi Staroście Lidzkiemu przypisanego pod sam koniec wieku XVIII. w którym wyrażono; że Pradziad jego jeden zaniechał używania w herbie półorła czarnego (Sulima), a drudzy i tytuł książęcy poniechali. Lecz za wzrostem chwały i świetności domu, cały orzeł czarny i tytuł nie już litewskiej ziemi książęcia, ale wielkiej Imperyi i świętej Rzymskiej, ozdobił ten Dom. Trąby zaś dla pamięci pozostały rade zpo: winowacenego ze krwią książąt Litwie panujących pozostały. Rzecz dziwna jak Kojałowicz mający pod ręką dość wyraźne materyały, nie trafił na prawdziwy wywód. Mamy także wzmiankę w jednym z listów Radziwiłła czarnego, do Radziwiłła brata Królowej Barbary (Pamiętniki o Królowej Barbarze T. II str. 218) znajduje się wzmianka o Ostyku Kasztel. Wilen. jako pokrewnym przodków Radziwiłłowskim.. Przypis wydawcy

Widocznie że czyny ojca i syna jednej osobie przyznaje nasz autor. albowiem od 1384 do 1409 [...] gdyby tedy senatorem miał tylko 25, więc żyłby podtora wieku lat 125, Przyp. wydaw. (Ku.

Litera RR. do artykułu Radziwiłł.

Radziwiłł, herbu Trąby. Lubo Niesiecki obszernie ten dom opisał i początkowe jego pochodzenie historycznie wyjaśnił, winniśmy jednak umieścić tablicę genealogiczną, w naszym autorze znajdującą się, aby badacz genealogiczny, miał przed sobą zdania heraldyków, w celu bliższych porównań swoich.

Narymund Wiel. Xże Litew.

Lizdejko Arcykapłan.

Wirszyło.

Syrpuć.

Grzegorz Ostyk.

Rak. — Tokar. — Mikołaj Radziwiłł Wojewoda Wileński. — Stanko. — Niewier.

Mikołaj Xże na Goniądzu Wojew. Wileń. Kanclerz W. X. L. — Wojciech Biskup. Wileń. — Anna za Konradem Xiążęciem Mazowieckim. — Jerzy. Kasztellan Wileń. Hetman W. X. L. — Jan Kasztellan Trocki. Hetman.

Mikołaj Bisk. Żmójdz. — Jan Star. Żmójdz. — N. córka za Xiąż. Słuckim — N. córka za Zabrzezińskim. — N. córka za Dubrowickim. — Stanisław. młodo umarł. — Stanisław i Janusz Xiążęta Mazowieccy. — Barbara Królowa. — Anna za Kiszką. — Mikołaj Xże na Dubienkach Wojewoda wileń. — Mikołaj Czarny Xże na Nieświżu. Wojewoda wileń. — Jan Krajczy W. X. L.

Anna matka Jana i Stanisława Kiszków.. — Jerzy i Symon Xiąż. Słuccy.

Mikołaj Xże na Birżach Wojew. Nowogr. — Krzysztof Xże na Birżach Wojew. Wileń. — Mikołaj Xże na Nieświżu Wojew. Wileń. — Jan umarł dzieckiem. — Jerzy Kardynał. — Wojciech Marszałek W. X. L. Xże na Klecku — Stanisław Star. Żmójdz. Xże na Ołyce. — 4 córki.

Jerzy Xże na Birżach Kasztel. Trocki. — Mikołaj umarł dzieckiem. — Janusz Kasztel. wileń. — Krzysztof wojew. wileń. Hetman — Mikołaj umarł dzieckiem. — Jan-Jerzy Kasztel. Trocki. — Wojciech Kasztel. wileń. — Krzysztof umarł w Hollandyi. — Zygmunt-Karol Kawaler Maltański. wojew. Nowogr. — Alexander-Ludwik Marszał. W. X. L. — 3. córki. — Jan-Wojciech Xże na Klecku. — Mikołaj. — Jerzy. — Stanisław zmarli po ojcu — Wojciech Kanilen (?) W. X. L. Xże na Ołyce. — Elżbieta za Sapiehą. — Krystyna mniszka.

Bogusław Koniuszy W. X. Lit. — Janusz Wojewoda Wileń. Hetman. — N. córka. — Michał Podczaszy W. X. L. — Franciszek. — córki: 1. za Wejerem 2. za Denhofem — Michał Krajczy W. X. L. — Jan Xże na Klecku.

N. córka. — Stanisław-Karol Xże na Klecku. — Michał Xże na Klecku

m... od str.

(4). O Książęcej godności Radziwiłłów, w uwadze Senackim Herolдii, powiedziano: — Mikołaj wojewoda wileń. za dyplomatem Cesarza Maxymiljana z dnia 25 Grud. 1518 roku, wyniesionym został na godność Książęcą z potomstwem. Dyplomatem Cesarza Rzymsk. Karola V z dnia 10 Grud. 1547 roku, drugi także Mikołaj Radziwiłł Wiel. Marsz. W.X.L. wyniesiony z potomstwem tą godność otrzymał co Król Zygmunt August zatwierdził 24. Lipca 1549 roku. Sżyp. Petersb. 1845 N 47 a wyłożenie przyp. wydaw.

Ozirembtawski herbu Sulima. Dom na Litwie i na Żmójdzi zwitnący. Hieronim podpisał obiór Władysława IV, z dzistwa Żmójdz. Piotr i Hektor obiór Jana-Kazimierza. — Andrzej, Piotr, Maciej, Jan również około 1621. — Jan wstąpił do Zakonu Jezuickiego, mąż zacny i wielce znaczący.

Ozirzeński. Jan podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. witebskiego.

P.

Pacewicz Stanisław i Marcin na Żmójdzi 1621.

Palczewski Piotr Chwadkiejewicz.

Pela Kazimierz w księstwie Żmójdz.

Pesowicz Piotr w popisie szlachty Żmójdz. 1621.

~~Pytowski~~ ~~podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. Mińskiego~~

Petrykowski. Krzysztof podpisał obiór Władysława IV z województ. Wileń.

Pietkowicz Michał 1580 Poborca województ. Wileń.

Petrożycki podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województ. Mińsk.

Petrusewicz Melchior 1601 Poborca Upitski, również Pisarz Grodzki.

Pinielewicz Mikołaj na Żmójdzi 1621.

Pilsud. Szlachta na Żmójdzi.

Piwzato, herbu Kościesza Dominik, tego syn Samuel miał za sobą Zburzyńską.

Pluszko Józef w popisie szlachty Żmójdz. 1621.

Pluszkowski Dawid podpisał obiór Jana-Kazimierza ze Żmójdzi.

~~Poczej~~ ~~Herby tego domu obacz Nr~~ Tabl. IV

Podyrwański. Wojciech na Żmójdzi około r. 1621.

Pollupiszka Grzegorz podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. Połockiego. — Mikołaj-Kazimierz Pisarz skarbu W. X. Lit. fundator Karmelitów w Czausach.

Połujan Połujanowie ludzie godni w Trockiem i Brzeskim województ.

Połużyński. Mikołaj na Żmójdzi 1621, dziś nazywają się Witbutowicz.

Popławski są w Upitskim i Witebskim i wiadomi. Pałki pod tem nazwiskiem zaś który są w Upits.

Poremski Kazimierz pochodzi z województ. Tro[c]kiego podpisał obiór Jana-Kazimierza z Witebskiego.

Poreyga zaciąga się na Żmójdzi 1621.

Poszuszwinski Mikołaj posel do Moskwy 1558, Marszałek i Stanisław Jaśkow. wspomniany w aktach poselstwa Moskiewskiego; żona Liwia Giejajolska. Maja nazwisko do majętności had rzeką Szuszwią, Poszuszwie zwanej.

Potelżyc Sebastyjan i Piotr podpisali obiór Jana-Kazimierza z pow. Grodzieńskiego.

Potocki herbu Pilawa. Dom zacny Polski. Z nich jeden przeniósł się do Litwy, pojąwszy w małżeń. Zawiszównę, stolnik, potem Krajczy W. X. Lit.

Powidas Rycerz Litewski wspomniany w historji Litew. 1628.

Poznacki Jan podpisał obiór Władysława IV z województ. Mińsk.

~~Proskura~~ ~~Iwan 1586 ...~~ ~~wyprawy...~~ ~~Starosty Orszańskiego, do spustoszenia kraju smoleńskiego~~

Pryzint Jan na Żmójdzi.

Prokulewicz Jakób podpisał obiór Władysława IV. z Województ. Mińskiego.

Prosiniewicz Andrzej na Żmójdzi 1621.

Pryszmont Na Żmójdzi 1621.

Pryżgin Na Żmójdzi.

Pryżgunt Na Żmójdzi około 1621.

Majá za herb strzemię... Tabl. Na polu niebieskim...

Przejałgowski. Piotr na Żmójdzi 1621.

Przesiecki Mikołaj podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województ. Wileń.

Przyborac Szlachta Poleska.

~~Puńsata~~ herby tego domu obacz Nr 3 i 4 Tabl. IV

Puniel Wojciech na Żmójdzi w popisie r. 1621.

Punień Na Żmójdzi.

Purszko Józef na Żmójdzi 1621.

Pychowski. Piotr podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województ. Wileń.

Pynalski, herb trzy strzały, dwie na krzyż przeniesione, trzecia pionowo, wszystkie żelazkami w górę, na hełmie trzy pióra strusie.

Pyrnes dom pochodzący z Czech, obacz onalskiego pod herbem Spyra, otrzymał Indigenat 1589 Tobiasz po długiej służbie wojennej w obozach Litew. osiadł też w Litwie.

R.

~~Rad~~ Radziewski Piotr podpisał obiór Władysława IV z powiatu Kowień.

Radziwiłł (osobna gałęź dołączona ... Litwa R.A.)

~~Rajewiec~~ podpisał obiór Władysława IV. z województ. Brzeskiego.

Rekosz Jan na Żmójdzi.

Reński Alexander w popisie Żmójdzi 1621.

Rodawicz Stanisław w popisie Żmójdzi 1621.

Rodwił herbu Lew nazwany, są w Oszmiańskim

Rohoza herbu Strzemię, z tą różnicą, że zamiast krzyża pod strzały ... ...: Starożytny i świetny dom w Litwie. Michał Rohoza Metropolita Kijowski posłuszeństwo złożył Papieżowi Klemensowi VIII, jak mamy in Apend. T. VII, annal. Baronnii ad annum 1596. — Starsi bytem od tego: Kanclerz W. X. Lit. Bohdan. — Podskarbi nadworny W. X. L. Bazyli, którego brat był chorążym dworu W. X. Lit. i sędzią Ziem. Mińskim. Tego syn Dymitr mąż rycerski. — Stefan Sędzia Ziem. Rzeczycki, w r. 1627 był Kommissarzem do spisania wolnych zakładów w Litwie. — Gabriel podpisał obiór Władysława IV z województ. Mińsk. — Samuel Jezuita umarł w Kollegium wileń. 1655.

Rokitański. czy Rokotański. Piotr podpisał obiór Jana-Kazimierza z województ. Wileń.

Rodunius ~~August~~ herbu Rola. August nobilitacją w Litwie otrzymał. Starał się rozpisać historją Litewską dla wiadomości ~~powszechnej~~ powszechnej. Widziałem bowiem w bibliotece dziedzicznej w Nieświeżu, ~~jego własną ...~~ rękopism jego własną ręką zaczęty. Był

dowodem

Arstotonem prawa, pierwszym burmistrzem miasta Wilna. Historyą litewską zaczął pisać z polecenia Zygmunta Augusta. Tenże Rotundus pisał testament onego króla, jak świadczy Górnicki w swoich Dziejach. ~~Przyjąwszy indigenat~~ Z indigenatem przyjął nazwisko Mielecki.

Rożański, może Rożycki, albo Rożyński Dymitr w 1587 Rotmistrzował podczas bitwy Iwanickiej, pod wodzą Grzegorza Chodkiewicza.

Rożye Stanisław podpisał obiór Władysława IV. z województwa wilen.

Rożyńscy Xiążęta herb udzielny. Niesiecki do tłądnie ten dom opisał, ale opuścił co następuje w naszym autorze: Aby czytelnicy niemiał nic do zarzucenia moim postrzeżeniom: składę tu herb tego domu, jaki sam widziałem niedawno. Obacz Nr 2 Tab. IV.

Strzała stoi ostrzem w górę, w górze dwa krzyże złączone, pod krzyżem, w dole tenże, po bokach pióro strusie
Ruckiewicz w popisie Żmujdzi 1621. Inni inne w górę puszczą

Rukowicz Wojciech i Marcin podpisali obiór Jana Kazimierza z województwa Bracławskiego.

Rumiszewski Jan podpisał obiór Władysława IV z województwa witebskiego.

Rupinowicz Jerzy podpisał obiór Władysława IV z województwa Trockiego.

Rurgo Krewny Stryngajły wspominany w przywileju Unii 1401.

Rusogi
Rynigayło herbu Poraj. Sebastian około 1621 w popisie Żmujdzi. – Adam podpisał obiór Jana Kazimierza ze Żmujdzi. – Sątym gaytowie w powiatach Kowieńskim i Grodzieńskim, używający przydomku Gazuba.

2/ Rynszyło Stanisław na Żmujdzi 1621.

1/ Rymunt Podpisał uniją 1401.

Ryżowski Jan Poborca w województwie Trockiem 1590.

Ryżycowicz na Żmujdzi

Ryzma Adam w popisie Żmujdz. 1621

S.

Sakowski Piotr Marszałek W. X. L. nadworny za Zygmunta Augusta.

Saka herbu Pomian. Ten herb przyjął tego imienia ~~szlach~~ ród na Litwie, na sejmie Horodelskim. Syn jego zapewne Jędrzej Sakowicz 1440 był wielkorządcą Smoleńska, za Zygmunta Kiejstutowicza; z tąd rozciszyłę uskromił. ~~od tych pochodzą Pietkiewiczowie~~ Później ustąpić musiał, bo przez Kazimierza Wiel. Xięcia L. wojewodą Smoleń. uczyniony, wspomnią kroniki. — Od tych pochodzą Pietkiewiczowie, z przydomkiem Saka. Tenże Jędrzej Sakowicz odbywał poselstwo 1480 od stanów Litew. do Władysława Króla Węgierskiego i Czeskiego, już będąc wojewodą Trockim. Co Niesiecki pod artykułem Sakowicz herbu Pomian mówi o Białozorach w naszym Exemplarzu niema.

zły odmianę, że na łękmie miedzy dwoma rogami jeleniemi jest pół niedźwiedzia w łapach różę trzymającego.

Sanguszko Xiążęta herbu Pogoń Litew. Niesiecki szczegółowe opisy tego świetnego zawsze domu podaje P. Bobrowicz w wydaniu swojém tego herbarza, dołączył z wielkiemi ich dalszy. Tu składziemy genealogiją z naszego auctora.

Gedymin W. Xże Litew.

Montwid Xże Kiernow. Karymund Xże Piński. Kiejstut Xże Żmujdz. Teodor Lubart Xże Łucki, Łuczowski, Halicki. Olgerd W. X. L. Koriat Xże Nowogrodz. Jawnut W. X. L. umarł 1397.

Dymitr Sanguszko Lubartowicz Xże Łucki i Niewierski umarł 1419 pogrzebiony w Łucku na zamku. Michał Xże Czartoryski.

Teodor Sanguszko Xże Łucki i Ostromirski Marszałek Wołyński. Michał Sanguszko Xże Kowelski i Koszyrski umarł 1495 żona Xiężniczka Dubrowicka.

Dymitr Xże Włodzimierski w Czechach zabity. Roman Xże Niesuchojżski wojew. Bracław +1571. Jarosław zabity pod Zelechą. Baryl Sanguszko Xże na Kowlu +1556. pogrzebiony w Kijowie. Andrzej Sanguszko Xże Koszyrski. Star. Łucki.

Marjanna Helena za Xiążęciem Zasławskim. Teodora za Xiążęciem Prońskim, potem za Leszczyńskim. Grzegorz Sanguszko Xże na Koszyrze. Teodor. Jarosław Dorota. Anna. Zona Ostrogska. Iwan Xże Koszyr. Zona Hołowczyńska.

Teodora za Giedrojciem potem za Chodkiewiczem. Andrzej +1590. Grzegorz Xże Koszyr. Zona Hołowczyńska.

Helena za Zykmuntem. Simon Samuel Wojew. Witeb. Adam Wojew. Wołyn. Star. Włodzimier. Zona Zamoyska. Alexandra Mniszkówna.

Katarzyna za Chodkiewiczem. Elżbieta Mniszkówna Hieronim Biskup Żmujdz. Kazimierz. Jan. Eufrozyna za Zbaraskim. Krystyna za Radominą.

Hieronim.

(a) Teodor Xże Koszyrski, Jan Xże Zasławski, Iwan Xże ... Michał Xże Koszyrski, Bazyli Xże Kowelski.

Objaśnienia tej genealogii zastępują na umieszczenie. W wywodach domu Sapiehów Teodorowi Lubartowi Sanguszkowi dają synów Bazylego i Michała, temu zaś Michałowi Andrzeja, od którego dalszych wywodzą. — Inni znowu Dymitrowi Sanguszkowi przyznają synów: Teodora Xięcia Łuckiego, i Michała Xięcia Koszyrskiego i Bazylego Xięcia Kowelskiego.

Teodor

Teodor Lubart Gedyminowicz xiążę Łucki, Halicki, i Lwowski, zmarły 1397, zostawił syna Dymitra Sanguszkę. Ten ojczystym zwyczajem nazwany Sanguszką, chrzestne miał imię Dymitr, przezwisko po ojcu Lubartowicz, był xiążęciem Łuckim i Siewierskim, w wielkiem znaczeniu stynął u Petecluga, od którego otrzymał w darze znamienitą część krzyża świętego, na którym obydwu był urzędzony. Umarł 1449, pogrzebiony w Łucku w cerkwi ruskiej, będącej na zamku. Zostawił synów Teodora i Michała. — Teodor syn Dymitra Sanguszko Lubartowicz, xże na Łucku, Marszałek Wołyński (jak Stryjkowski pisze) xiążę włodzimierski. 1527, znajdował się na bitwie xięcia Ostrogskiego z Tatarami, za Kijowem (a). Miał za sobą Annę Despotówną, z której synowie: Dymitr xże na Włodzimierzu (wołyńskim), który porwawszy Elżbietę xiężniczkę Ostrogską, wiele złego poniósł ostatecznie, nareszcie zamordowany został w Czechach. Drugi Jarosław ~~zabity ...~~, był posłem 1569 od stanów Litew. z rzędu xiążąt i ~~...~~ panów na sejm Lubelski; zabity przez Zabrzę za damy obelżywie policzek. Trzeci Roman Hetman polny litew. Starowolski mieści go między wojownikami Sarmacji. xiążę na Niesuchoiżu i Koszyrzu, wojewoda Brasław. Starosta Żytomierski i Winnicki. Miał za żonę Chodkiewiczównę z której zostawił syna Romana, i córki: Helenę (przez Paprockiego nazwaną Alexandra) żonę Janusza xiążęcia Zasławskiego, wojew. Wołyń. Teodorę, żonę xiążęcia Prońskiego, Kasztellana Trockiego, później za Leszczyńskim wojewodą Brzeskim. Był to mąż rycerski, walczył pod Iwaniszkami 1567, gdzie mając 1900, zwyciężył 8000 nieprzyjaciół, obóz wziął, w którym litewski wódz Moskiewski ... ranny. Amurat wódz Tatarów zabity; tegoż roku 9000 jazdy nieprzyjacielskiej z Uły do Susza ciągnących niespodzianie napadł na głowę, pobił, dwóch dowódców Szeremetiewa i Skuratyńskiego w niewolę zabrał z 50 przedniejszemi bojarami; Tarasiego Mińszczyka zabił, mało swoich stracił. 1568 Września 20, zamek Uły, przez 6 tygodni ~~...~~ w oblężeniu trzymawszy, jednej nocy szturmem wziął, w którym dwóch wojewodów, 200 bojarów, wiele strzelców w niewolę zabrał, swoich jeńców odzyskał, działa wojenne potrzaskane, i te zdobycze królowi na sejm Lubelski przysłał 1569 roku. Umarł w 1571 Maja 12, w wieku lat 34 — Roman Romana syn xiążę na Łokaczu zszedł bezpotomny. — Michał Dymitra syn Sanguszko Lubartowicz, xiążę na Kowlu i Koszyrze, miał za sobą xiężniczkę Dubrowicką, umarł 1495, zostawił syny dwóch: Bazylego i Andrzeja. ~~...~~ Z tych Bazyli xiążę na Kowlu i Jeziorny. Ustąpił Kowel królowej Bonie, a wziął od króla Smolany, Obolce, Horwel, umarł 1558. Jego żona Skorucianka, z której córka Anna wydana za Wołowicza Kasztellana Nowogródz. oraz syn Grzegorz xiążę na Kowlu, Smolanach i Jeziorny, umarł 1555; z żony Anastazji Hornostaja wojew. Nowogródz. córki, zostawił syna Andrzeja i córkę Teodorę w zamęściu pierwszej za Giedrojciem, potem za Piotrem ~~...~~ Stabrowskim Kasztellanem Parnawskim. Andrzej syn ~~...~~ Grzegorza miał za sobą córkę Sapiehi Kasztellana Kijow. umarł 1590. Jego potomstwo: Symon xiążę na Kowlu i Helena za Żyżemskim Krzysztofem, Podczaszym Mińskim. Ten Symon-Samuel xże na Kowlu, wprzód Kasztellan Mścisławski, potem Wojew. Witebski, na wojnie Inflantskiej pod Kokenhauzem i indziej wojował; zamek Smolański wielkim nakładem zbudował, miał dwie żony Annę Zamoyszczankę z Krakowa; drugą, córkę Alexandra Gosiewskiego wojewody Smoleń. Z pierwszej te potomstwo zostawił: Kazimierza-Samuela xięcia na Kowlu i Smolanach, bezpotomnie zabitego od Moskwy 1655, podczaszego Litew. Hieronima-Samuela xięcia na Kożyrzu, ... Wilen. Pisarza Smoleńskiego, który umarł 1657. Jana-Samuela xięcia na Kowlu i Smolanach, męża rycerskiego, prawie od dzieciństwa dowodził żołnierstwem i pułkiem, umarł 1652, z Radziwiłłówny xiężniczki ...iej zostawił syna i córkę. Syn Hieronim-Jan xiążę na Kowlu, ostatni i jedyny dziedzic wszystkich zaszczytów w r. 1658 miał około lat dziecinnych ... Boże daj mu wszelkie dobro. — Andrzej syn Michała Sanguszko xiążę Koszerski, starosta Łucki, miał za sobą córkę xiążęcia Konstantego Ostrogskiego, wspomniany dyplomatycznie pod rokiem 1547, jego potomstwo, synowie: Jarosław i Lew; córki 1. Teodora za xiążęciem Zasławskim Januszkiewiczem, z której poszedł ... Karol Chodkiewicz Starosta Żmudzki. 2. Marja za xiążęciem Dubrowickim, której ... wyszła za ... xięcia Połubińskiego, ... i Solomereckiego. 3. Anna za Janem Sapieha wojewodą Podlaskim dziadem Leona Sapiehy. 4. Zofja za xiążęciem Ożarowskim. 5 Helena za xiążęciem Masalskim. 6 Bazylja za xiążęciem Sokolińskim. — Jarosław syn Andrzeja xiążę Koszyrski, Marszałek Wołyń. od innych nazwany Alexandrem, 1565 odbywał poselstwo od Stanów Litew. w rzeczy zawarcia unii. — Lew syn Andrzeja xże Koszyrski, miał za sobą Ostyknównę ...... Grzegorz syn Lwa xże Koszyrski Wojewoda Brasławski, miał żonę Hołowczyńską ...... Adam Grzegorza syn wojewoda wprzód Podolski, potem Wołyński, Starosta Włodzimier. miał za sobą Kochanównę ....

Sapieha herbu Lis. Niesiecki ze swoich wyjątków źródeł czerpiąc, obszernie ten dom opisuje. Chociaż i nasz autor niestrudzenie miejsca w swoim herbarzu, lecz oprócz niektórych małych odmian, nie więcej rzeczy objaśnia. Jednakże genealogiją przez niego ułożoną nie śmiemy pominąć.

(a) Niesiecki T. VIII. str. 236, ~~...~~ znajduje niepodobieństwo do prawdy w tej chronologii. My z innych źródeł, niedowierzając Stryjkowskiemu, powzięliśmy wiadomość że Teodor Dymitrowicz Sanguszko, wnuk Lubarta, mając za sobą Despotównę, żył, umarł 1545. ~~...~~ żeby Orzechowskiego badania historyczne nam udzielone. Przyp. Wydawcy.

Sunigajło Kasztell. Trocki, Symeon na chrzcie nazwany, od innych Panigajło zwany.

Symeon Sapicha Sunigajłowicz Wojewoda Podlaski.

Bohdan Sapicha na Opakowie, i Jelnie, Orelnicy Smoleński żona Siewierska xiężniczka. — Jan Sapicha Kanclerz W. X. L. Wojew. Witebski Marszałek W. X. L. żona Chodkiewiczówna.

Teodor. — Michał. — Jan Wojew. Podlaski Marszałek W. X. L. żona Sanguszkówna. — Dobrochna za Janem Tęczyńskim Wojew. Sandomier. — Paweł Wojew. Nowogródz. żona xiężniczka Olszańska. — Piotr. (d)

Bohdan Sędzia Trocki. — Mikołaj Koniuszy W. X. L. — Lew Sędzia Grodzieński. — Paweł Kasztell. Kijowski. — Michał Sekretarz Królew. — Jan Starosta Brahiński. — Michał Wojew. Miński. — Bohdan Wojew. Brzeski, potem Miński. — Andrzej Wojew. Smoleń. potem Podlaski. — Mikołaj na Kodniu Wojew. Witebski. — Iunasz na Czarnobylu.

Jan. — Dymitr Rewizor. — Mikołaj Starosta Ostryński. — Jan Starosta Uświatski w Moskwie Tryumfuje. (a) — Iunasz. — Grzegorz Podkom. Orszański. — Lew Wojew. Wileński. — Andrzej Wojew. Mścisławski. — Mikołaj Wojew. Nowogródz. — Andrzej Star. Orszański. — Paweł Podkancl. W. X. L. — Stanisław. — Jan. — Mikołaj Kasztell. Wileński Podkom. W. X. L. — Krzysztof. — Fryderyk syn. — Aleksander Kasztell. Kijow.

Fryderyk Wojew. Mścisławski. — Jan Stanisław Kasztell. Wileń. — Paweł Wojew. Wileń. Hetman (b). — Samuel. — Aleksander Star. Orszań. — Krzysztof Wojew. Mścisław. — Jan Wojew. W. X. L. — Krzysztof Pisarz W. X. L. — Kazimierz Podkanclerz W. X. L. — Kazimierz Starosta Orszań. — Tomasz Wojew. Nowogródz. — Kazimierz. — Jan Star. Mohiłew. dzieci. — Aleksander Sufragan Wileń. — Tomasz Oboźny W. X. L. — Jan Fryderyk Pisarz Pol. Koronny. — Krzysztof Podczaszy W. X. L. — Piotr. — Tomasz obaj Dworzanie Królew.

Lew umarł we Francji. — Izabella Katarzyna za Michałem Radziwiłłem Nieświeżskim. (c) — Kazimierz. — Benedykt. — Franciszek. — Lew. — Krzysztof Pisarz Polny. — N. syn.

Stanisław. — Michał Radziwiłł. — Jerzy Stolnik. — Michał Koniu. — Aleksander Marszałek W. X. L. — Michał Strażnik W. X. L. — N. syn.

Kazimierz. — Kazimierz.

(a) ~~Niesieckiego wydaje~~ Podług Niesieckiego Paweł Kasztell. Kijow. miał jeszcze syna Dominika, który bez żony umarł. Jan zaś Star. Uświatski miał drugie imię Piotr.

(b) Synów Jana Star. Uświat. liczy: Jana, Floryjana, Jędrzeja i Pawła.

(c) Tę Izabellę nie Stanisława, ale Jędrzeja czyni córką.

(d) Trzeci syn Jana Wojew. Witebsk. Fryderyk. ~~Niesieckiego~~.

Sapieha Samsonowicz, herbu Lis z dodaną szablą, na Litwie i Pokuciu ten dom zamieszkiwał.

Sarewka Szlachta ze Żmujdzi, starożytny zwycięzca Krzyżaków, jak świadczy Stryjkowski fol. 249.

Sawgowicz Alexander podpisał obiór Władysława IV z wojewódz. wilen.

Sawicki herbu Klamry, między którymi miecz prosto rękojeścią do góry stoi. Zamieszkali na Podlesiu do tego się herbu piszą.

Sawko Jan podpisał obiór Jana-Kazimierza z Wojew. wilen.

Sawrymowicz Krzysztof w popisie Żmujdzi 1621.

Sabastiański u Niesieckiego Sebastyanowicz.

Selkowicz Łyszysz(?) podpisał uniję 1401.

Sesnikowicz Mimimund(?) przyjął herb Koła pod Horodłą.

Siemiaczyn Wawrzeniec w pow. Grodzień.

Sierejowicz Stanisław podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Sierpuhow Kazimierz podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Sipayło. Szlachta z Bińczyzny(?).

Sirtold Adam na Żmujdzi około 1621.

~~Skinder herbu [illegible]~~

Skirwayn na Żmujdzi około r. 1621.

Skodra Jan 1569 jeden z deputowanych do poprawy praw W. X. L.

Skordzin na Polesiu.

Skorupa herbu Leliwa. W województwie Mińskiem Paweł Horodniczy Miński, podpisał obiór Władysława IV.

Skwielski podpisał obiór Władysława IV. z wojew. Witebsk.

Skrondwił Jan i Mikołaj na Żmujdzi w popisie 1621.

Skowradka w powiecie Lidzkim, za mego wieku jeden z nich sławny żołnierz w wojsku Litew. pod Pawłem Sapiehą.

Skuminowicz Haryna Skuminowicza ~~[illegible]~~ z Akchimi(?) Pisarzewiczówny zrodzona córka, była za Marcinem Skuminem, tego syn Haraśim Skuminowicz, który w Wilnie osiadł, z niego się rodził Mikoło, od którego idą Mikuliczowie Skuminy. Patrz Mikulicz.

Sławko. u Niesieckiego Sławek.

Słowarzyński Mikołaj na Żmujdzi, około r. 1621.

Słowicki Wojciech posłował od panów Litew. do Bajazida Moskiewskiego, w rzeczy pokoju zawarcia. Melchior z Izby poselskiej od zgromadzenia Marszałkiem, 1563 na sejm dla układu z Polakami o uniję.

Sobiczewski Kazimierz, podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Somorok herbu Ostoja. Znakomity dom w Litwie. Michał Pisarz Ziem. Kowień. W roku 1548 naznaczony do Kommissyi członkiem, mającej obmyślić sposób ustanowienia przystani Kupieckiej w Kownie. — Adam Sędzia Ziem. Kowień, w r. 1607 deputowany z Sejmu na Kommissyję Kurlandzką. — Roman Podsędek Wiłkomierski, potem 1626 sędzią na Trybunał skarbowy. Bazyli i Konstantyn 1602.

Sonda Wojciech na Żmujdzi, około r. 1621.

Sychem, to samo co Sieheń. Herbu Syrokomla, z tą różnicą że strzałą przewróconą żeleźcem raz, składa na Abdanku. Nasz autor na dwóch miejscach raz pod artykułem Seheń, drugi raz niżej pod Sychem opisał ten dom. Niesiecki nie zrozumiał ziem dorozumieć wyjść, przeto oba te artykuły tu składamy. Seheń w województ. wilen. Jan-Alexander za mojego wieku Podstoli Wendeński, ojciec jego był Stefan był Sędzia Grodzki Oszmiański, także Wojskim Wołkowyskim, miał synów trzech, Stanisława, Tomasza i pomienionego Jana-Alexandra. Od których potomstwo ~~wiele~~ zamieszkałych w powiatach: Wołkowyskim, Oszmiańskim, Bracławskim i Nowogródzkim, w województ. ~~[illegible]~~ Początkowie zaś pochodzą z Wołynia, dawniej się nazywali ~~Sienijo-~~ ~~[illegible] Sienijowie~~ Sieniowie, czyli synowie Sieniona rycerza, przydomek mieli Sieniuta, jak oto Czaplicki, Okolski i inni. Mieli dawniej herb okrężny z Krzyżem, teraz za odmianą czasów i miejsc, wzięli herb, jak wyżej: Sychem czyli Sehem. Dom starożytny na Litwie i na Rusi Czarnej, początek bierze z Wołynia od Sienia, ~~którego~~ synowie się dzielą Sieniuty, którego synowie: Stanisław Seheń w powiecie Wołkowyskim: wprzód był Podstarościm, ~~Wołkowysk.~~ potem Pisarzem Ziem. Wołkowysk. — Jan-Alexander w Oszmiańskim, powiecie Sędzia. — Antoni w Bracławskim Podczaszy i Pisarz Grodzki Bracław.

Sperski Szlachta Litewski w Wojewódz. wilen. od wieków osiadłość tego domu nad Jeziorem Spera.

Sporudź Marcin w popisie Żmujdzi 1621.

Srochowski Michał podpisał obiór Jana-Kazimierza z Wojewódz. Minsk.

Srzedziński Pisarz skarbowy W. X. L. podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Staniewicz herbu Leliwa, Szlachta Litew. Niesiecki ma Staniewicz.

Stanczykiewicz herbu Trąby. Na Żmujdzi, pochodzą od Grzegorza Ostyka, którego potomstwo: Ostyk, Rak, Ciotek, Osuk, Stanczyk. — Jan Stanczykiewicz. — Stanisław i Michał Stanczykiewicze około r. 1621, w popisie Żmujdzi.

Staniewicz Wawrzeniec na Żmujdzi około r. 1621

Stanisławowicz Pisarz Oszmiański, wyznaczony 1569 do poprawy praw.

Stankun Krzysztof na Żmujdzi 1621.

Staszkiewicz. Herb. Nr 13. tablica V.

Stecko lub Steczkiewicz herbu Łabędź. Jan 1501 wspomniany starostą Drohickim, przezwany Talwoysz Steczkiewicz. — Tomasz Steckiewicz, podpisał obiór Jana-Kazimierza.

38 Stempkowski, czy Stępkowski. Herb. N. 14. Tab. 5

Sterpiński herbu Godziemba. W Grodzieńskim, jak sty-szałem od innych. Z resztą na pomnikach Alexandra Sterpińskiego w województwie Brzeskiem widziałem takiego rysunku herb używany w domu dziedzicznym Sterpińskich: Trzy strzały złamane ~~na~~ przeciętnie ułożone.

Stirageda ~~Stetowila~~ Zelimila, sławny pogromca Krzyżaków, u Stryjkowskiego fol. 299.

Stirgil inni piszą Stwirgil, starosta Ouraim-ski 1304, przeszedł z zamkiem do Krzyżaków.

Stirnel Balthazar na Żmujdzi około r. 1621.

Stoldan jeden z panów Żmujdzkich, brat Surmina, zabity przez Krzyżaków w bitwie wodnej na Niemnie.

Strasewicz Augustyn, na Żmujdzi około r. 1621.

2. Strumiewicz Jan w Grodzieńskim.

1. Strumiłowski. Józef w Połockiem, jego syn Krzysztof. – Konstantyn, Stanisław i Michał.

Strygoył, syn Rurgka podpisał uniję 1401.

Stryżko Dawgiało Krzysztof w Upitskim.

Stryżowski Stanisław i Jan, podpisali obiór Jana-Kazimierza z xięstwa Żmujdzkiego.

Stryżowski Alexander, Kazimierz, Michał, Krzysztof, podpisali obiór Jana-Kazimierza z województwa Nowogródz.

Sztungar Wojciech na Żmujdzi.

Sukity. Xiążęta na Wołożynie, trzymając się strony xiążęcia Michała Zygmunta W. X. L. syna, i równie z nim w pięćset koni zasadzkę zrobili na życie Kazimierza Jagiellończyka, obranego Wiel. Xiążęciem Litew. lecz dostrzeżeni i wyparci przez wieśniaków, dopędzeni i pobrani przez Gasztołda na gardle karani 1442.

Sucilo Jan na Żmujdzi 1621.

Sudzin Michał na Żmujdzi 1621.

2 Sugintowicz Mikołaj na Żmujdzi 1621.

3 Sugowie Ambroży na Żmujdzi 1621.

1 Sugeda w Wiłkomirskiem, z ziemi Moskiewskiej.

Sukowicz Kozak pod Horodle przyjął herb Wężyk.

Sum herbu Kamień w Pińszczyźnie.

Sumorok patrz Somorok.

Surmont Alexander podpisał obiór Jana-Kazimierza z województwa Wileń.

Surmin walczny dowódzca marynarki Litew. nadniemnej, Kowieniany, sto dwadzieścia tylko ludzi mając opierał się szturmom Krzyżackim, lecz gdy mu ~~tylko~~ ledwo 12 ludzi zdrowych i przy życiu zostało, niemając nadziei dłużej się utrzymać, zrobił z tymi resztkami wycieczkę nocną, przeszedł mimo oblegających niedostrzeżony; napadł na statki obozowe na Niemnie, wyciął ludzi i popalił machiny oblężnicze z nawami. – Jan Surmin Misiewicz szlachcic Żmujdzki podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Surapa Krzysztof, podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województwa Brzeskiego.

Surwił jeden z tego domu był za Zygmunta Augusta 1560 i różnych, zawołanym dowódzcą, żołnierzy na wojnie Inflantskiej.

Suszczewski Adam podpisał obiór Jana-Kazimierza z Wojew. Witebsk.

Sutkiewicz Jan i Krzysztof na Żmujdzi około r. 1621.

~~Szczycki czyli Szczycki~~

Swięciński Jakób żołnierz wojska Litew. pod Sokołem zabity 1579.

Swiętysz Teodor 1507 goniec do Moskwy.

Swoka Jan chorąży witebski i Mścisławiecki, 1563 deputat do układu o uniję 1569, ze zgromadzenia ido ... podpisał recess unij.

Syleherm. ut supra.

Syrewicz patrz Sirewicz

Szalewicz Jerzy podpisał obiór Jana Kazimierza z Województwa Wileń.

Szczepa w Województwie Wileń.

Szczygieł Podporucznik 200 konnych żołnierzy Jerzego Zenowicza 1567. był ~~w bitwie~~ dokazywał w bitwie przy zwycięztwie Sanguszki, nadzwyczajnym.

Szeszol. Adam w popisie Żmujdzi 1621.

Szklenik Wojciech podpisał obiór Jana-Kazimierza z Wojew. witebskiego.

Szottrop Andrzej na Żmujdzi 1621.

Szostak Teodor dworzanin króla Alexandra, który przekupiony, doniósł skrycie carowi, że córka jego Helena Królewska żona, skłania się do przyjęcia wyznania katolicko-rzymskiego. Jak to się zawiera w aktach poselstwa Moskiewskich. – Mikołaj goniec do Moskwy 1520 roku.

Szostakowski Herb. N. 15. Tab. V.

Szpitul na Żmujdzi

~~Sztum, czyt.~~ Sztungar

Szumil Hieronim w popisie Żmujdzi 1621.

Szukoło Teodor podpisał obiór Władysława IV z Wojew. Nowogr.

Szurszul podpisał obiór Jana-Kazimierza z xięstwa Żmujdz.

Szunko ~~podp~~ Hieronim podpisał obiór Władysława IV z Województwa Wileń. są także w Nowogródzkiem.

Szweryn herbu Okno. Bardzo starożytny dom w Inflantach i Kurlandij, z nich przybył do Litwy Jan Strabia Szweryn, wspomniany przed 300 i więcej laty. – Krzysztof dowódzca wojsk na Pomorzu. Syn jego Jakób Komorny króla Rzymskiego, wódz Imperij, Zarządzca Pomorza. Jego syn Jan-Feliks, Zarządzca Pomorza. Syn jego Ulrych w wojsku Cesarskim Jenerał. Jan syn Ulrycha Radzca Cesarski. Jakob syn tego Jana Zarządzca Kurlandij i Semigalij, który za życia Kurlandskiego in-nuschy ... xięstwa przyjmował. Jan-Ulrych syn Karola Marszałek Kurlandij i Semigalij, dziedzic na Altszwangen, znakomity rycerstwa polskiego wódz, szczęśliwy synowie: Jan, Jerzy dziedzic na Ginkiliszkach, łożniczy dworu królewskiego, miał za sobą xiężniczkę Sanguszkówną. N. Prałat Katedral. Żmujdzki, który Prelaturę uposażył swoim majątkiem.

Szygwil Jerzy Szygwil Chwedański podpisał obiór Jana-Kazimierza ze Żmujdzi.

Szytpa w województwie Trockiem, powiecie Grodzień.

Szypniewski, herbu Odrowąż, w Wołkowyskim, pochodzą z Województwa Połockiego.

Szynaj

Szyraj Jerzy podpisał obiór Władysława IV, z Województ. Smoleńskiego Jan-Jerzy Szyraj Czerniewski, podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województ. Mińskiego.

Szyrzej Jerzy podpisał obiór Jana-Kazimierza, z Województ. Mińskiego.

T.

Talnusz syn Gaszołd, podpisał uniję 1401.

Tarmoliicz Tatwojszt, potem Stecikiewicz
armulisowi Sorykiemu za wojenne zasługi 1607 r. ~~przez~~ za wstawieniem się Karola Chodkiewicza nadano wieś Pinkumpie.

Tarwid Maciej na Żmujdzi około r. 1621.

Tawtkiewicz Jan na Żmujdzi 1621.

Telica Bogdan sławny Rotmistrz w wojsku Roma-
na Sanguszki.

2 ~~Telszewicz~~ na Żmujdzi około r. 1621. (Telszewicz)

Tolimit Szlachcic litewski 1462 posłował w imieniu wielkiego Xięcia Kazimierza i całej Litwy, do sejmu Polskiego upominając się o Podole.

1 Tokar herbu Trąby, dom szlachecki w Brzeskim pochodzi od Tokara syna Ostyrowego.

Tołoczyński niegdyś Xiążęta. Michał Iwanowicz syn Xiążę na Tołoczynie, trzymający się strony Zygmunta Kiejstutowicza, porwany przez Świdrygiełłę w Borysowie i w Witebsku w Dźwinie utopiony(a).

Toroszay Jeden z przedniejszych obywatelów Siewierza, posłował od Dymitra Korybutta do Jagiełły.

Tuypin Wincenty podpisał obiór Władysława IV, z Wojewódz. Trockiego.

Trębicki Jan Padcholi Bracławski podpisał obiór Jana-Kazimierza, z Województ. Wilen.

Trzeciak Jan podpisał obiór Władysława IV z Województ. Wilen. Teodor i Stefan podpisali obiór Jana Kazimierza z Xięstwa Żmujdzk.

Trzcieski Samuel Poborca 1613 w pow. Oszmiańskim.

Tukalski Patrz Niezlubowicz.

Turczenin Dworzanin Królew. za Zygmunta I 1528 towarzyszył poselstwu do Moskwy.

Turkiewicz Jakób na Żmujdzi około r. 1621.

Twertul herbu Osoryja.

Tyszkiewicz herbu Leliwa. Niesiecki niewłaściwie wyraził genealogiję pierwotną tego domu; który poszedł za naszym autorem co do reszty; ona jest taka: Myszko

Kulenik Myszkowicz

Azaf. Iwan. Diabr. Tyszko Kulenikowicz. Fiedor. Giedold. Okuszko.

Leon, Iwan. Bazyli. Gabriel. Michał.
Tyszkiewiczowie.

(a) ~~Niewiadomo z jakich źródeł wziął Kojałowicz tę wiadomość. według naszym zabytków historycznych był to Xiążę Michał Iwanowicz Olszański, utopiony nie w Borysowie, ani w Tołoczynie, jak pisze w swojej historyi powiada, ale w Czerniku na ... Dzieje Narodu Litew. T. VII str. 149. Przyp. wydaw. Może ten i tamten utopienie uległ ... uwaga.~~

Azaf był opatem Kupszańskiego, Iwan Diabr i Fiedor polegli z ręki Tatarów. ~~Tyszko miał za sobą Mitołanną~~ Tyszko miał za żoną Mitołannę Xiężniczkę Horską, z której potomstwo Leon i t.d. objaśnia Niesieckiego zeszłą obszerniej.

U.

Ulewicz Na Malynie.

Ulir Jan Pisarz Ziem. Wołkowyski, Poborca 1581 i 1590 Krzysztof podpisał obiór Władysława IV z Województ. Smoleńskiego.

Urdycz podpisał Uniję 1401.

Urniasz Krzysztof na Żmujdzi.

Urtwicz wołczno Kosztortowicz podpisał uniję 1401.

Urwoyn Dóm Żmujdzki. Jan w popisie Żmujdzi 1621.

W.

Wachanowski Zelia i Jan podpisali obiór Władysława IV. z Województ. Brzeskiego.

Warnbuttowicz Dawid na Żmujdzi 1621.

Warnowicz Adam na Żmujdzi 1621.

Wasilowski Towarzysz wyprawy Kmity 1568 przeciw Moskwie, Hieronim stolnik Wołkowyski, Poborca 1621.

Waszenowicz wzięty w niewolę przez Moskwę, wytrebowany 1509 przez Zygmunta Króla, ale niechciał powrócić, obrawszy sobie tam pobyt dobrowolnie.

Wayżgiełło Wojciech fundował w Tweręczy Probostwo Kanoników regularnych zwyżonowicio od pokuty SS. Męczenników.

Wągtir Jan Poborca Wiłkomierski

Wązod w Oszmiańskim pow.

Wężrenowicz Jan na Żmujdzi.

Werbutt przyjął pod Horodłą herb Szarża czyli Osoryja.

Werbel Michał i Jerzy w popisie Żmujdzi 1621.

Weydymin Gyszys Szatkowicz podpisał uniję 1401.

Węźkiewicz Stanisław na Żmujdzi około r. 1621.

Wędziagolski herbu Pomian, na Żmujdzi.

Węsławowicz Krzysztof na Żmujdzi około r. 1621.

Wiburowicz Minołaj na Żmujdzi 1621.

Widymund Dziedzic na Połondze, ojciec Biruty, żony Kiejstuta Wiel. Xięcia Lit. z rozkazu Jagiełły wpleciony w koło i dobra zabrano.

Widmont Minotaj na Żmujdzi około r. 1621.

Wieckiewicz Wacław na Żmujdzi około r. 1621. — Jan podpisał obiór Władysława IV z Województ. Trockiego, Stefan i Kazimierz z Nowogródz.

Wieczor. Dom szlachecki na Żmujdzi.

Wielżyński herbu Prosna. Jeden z tego domu był dziedzic Ziem. Smoleńskim; zabity przez Moskwę pod Smoleńskiem 1633.

Wierzonski Pyrulski Paweł podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Wiesztort Patrz Hamszey.

Wigund Andrzej brat Jagiełły, przodek Połubińskich i Trubeckich, poległ 1399 nad Worsklą.

Wijuk herbu strzała jak w Kościeszy, tylko bez krzyżowania, na hełmie 3 pióra strusie. Szlachcic w powiecie Kowieńskim. To wszystko w zgromadzeniu autora ponieważ o swojej rodzinie do rozmówić nawet artykułu tego niema w naszym exemplarzu.

Witbułtowicz-Poptoński, Samuel i Józef podpisali obiór Jana-Kazimierza z województwa Witebsk.

Wilimowicz Adam w papierze Żmujdzi 1621.

Wilnicki przydomek Giedmin Marcin na Żmujdzi oncto r. 1621.

Wilkszyd Mikołaj na Żmujdzi oncto r. 1621.

Wismont Wojciech na Żmujdzi 1621.

Wiszbolt Jan i Mikołaj na Żmujdzi.

Wisztort Jan na Żmujdzi 1621.

Wiszdorch Wojciech w papierze Żmujdzi oncto r. 1621.

Witkiewicz Jan na Żmujdzi w r. 1621.

Witort Paweł na Żmujdzi.

Wodeyszka Paweł w wojew. Połocz. za mego wieku.

Wodna Teodor 1564 dworzanin królew.

Wojewodka Niniński Jan podpisał obiór Władysława IV z województwa Minsk.

Wołczek herbu Wadwicz, przydomek Kunnad. Ręka w Nirscieckim.

Woroniec Mikołaj Pisarz Ziem. Smoleński, Kommissarz 1627 do ocenienia Zuwarów.

~~Woronowicz~~ Herb. № 16. Tab. V.

Worotynecki Mikołaj podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Worpuciański, Wacławna Żmujdzi 1621.

Woydat Jan podpisał obiór Władysława IV.

Woydzień Mikołaj syn Mikołaja w 1578 Pchorca Oszmiański.

Woydziewicz podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województwa Trockiego.

Woydytowski Jakób na Żmujdzi 1621.

Woyna Jasieniecki herbu Trzy Ostrzy, czyli raczej Trzy haki. Dwa całe po jednem pieśku ostrzy ma po jednej hak majej z jasieniecki ~~Samuel Księg. 21. ciek.~~ Jan był Woje wodą Smoleńskim, z którego syn Kunstantyn Pisarz Ziem. Witebski, a jego synowie: Samuel, Krzysztof, Alexander, Daniel. — Grzegorz Władysława IV, z ~~województw~~ Nowogródz. Mikołaj i Grzegorz z Witebskiego Województwa Jasienieccy Rumietowie, Jana-Kazimierza ~~obiór z~~ obiór ~~Jana~~ podpisali; i razem Jan Wojna Jasieniecki Podsędek Ziem. Mińskiego, z ~~Mińsk.~~ Województwa. Samuel z Mścisławskiego, w 1651 Sędzią ~~[illegible]~~ między sędziami Trybunału skarbowego. Kazimierz także z Województwa Mścisławskiego.

Woynicz podpisał unię 1401.

Woyszkarowicz Grzegorz w papierze Żmujdzi 1621.

Woysznitowicz Stanisław w papierze Żmujdzi 1621.

Woyszund z synem Radziwiłłem podpisali unię 1401.

Woyszwiłło Wojciech i Jakób w papierze Żmujdzi 1621.

Woyszym przyjął pod Horodłem herb Janina. Patrz Daneyszkiewicz. Są w Województwie Trockiem Woyszymowie Żytyńscy, od dóbr nad rzeką Żytą.

Woytyn Bogusław dworzanin królew. od Zygmunta pierwszego, goniec do Moskwy 1520.

Wszemborowski Alexander, Franciszek, Jan, Gaspar, Kazimierz, podpisali obiór Jana-Kazimierza.

Wylaski Bazyli podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województwa Brzeskiego.

Wysocki Herb. № 17. Tab. 5. (Opisanie w Koron. lit. L.)

~~Wyszyński~~ Mikołaj podpisał obiór Jana-Kazimierza.

Wyszotrawna Grzegorz Pchorca Oszmiański 1609.

Wyszygin pod Horodłem przyjął herb Ostogoryja.

Wyzgierd czyli Wysogierd herbu Odrowąż, pod Horodłem przyjęty 1413. Starożytny dom w Litwie, chociaż różnie się piszą, ale do jednego należą. Gdyż Wisigierdas znaczy w mowie krajowej wszystko słyszący. — Wisgierd Dawnynowicz podpisał unię 1401. Na sejmie pod Horodłem herb przyjął. — Piotr Koniuszy Trocki posłował 1581 do Zygmunta III, od stanów Litewskich. — Krzysztof Wysgierd: — Mikołaj Podkomorzy Upitski, Kommissarz 1613, do rozgraniczenia powiatu Upitskiego z Kurlandyą. — Jan Sędzia Ziem. Wileń. — Krzysztof syn Mikołaja Podkomorzyc, Podczaszy Upitski. Kapitan Piechoty Niemieckiej, w pułku gwardyi, przeciw Kozakom 1651. Brania jego: Mikołaj Mikołajewicz Podczaszy Upitski, Hieronim Mikołajewicz Porucznik w kompanii pawiatowej 1651.

Zaborowski Bernard w roku 1480 należał do liczby posłów do Moskwy.

Zalamaj, herbu Radwan, patrz Prasniewicz. P. ~~[illegible]~~ Zalamaj fundował kościół i klasztor kanoników regularnych krzyżowców. od pokuty S.S. Męczenników w Wilnie, Jakób Zalamaj Podczaszy Wileń. jego syn Łukasz. Paweł Sekretarz Jego Król. Mości. Krzysztof pisarz Grodzki Nowogródzki.

Zaleniło, Teodor, podpisał obiór Władysława IV z województw. Wileń.

Zaręba herbu Zaremba, w województw. Witebskim, powiecie Orszańskim. Walenty Zaręba Rudziński, w tymże powiecie. Jan, Samuel i Teodor synowie Benedykta.

Zasztolt Brzozowski, nazywają ich także Zaisztołtowicze Brzozowscy.

Zbyrzyński, herbu Łabędź, dom ten się znajduje w powiecie Orszańskim.

Zdanowicz Tego nazwiska dom jeden mieszka na Litwie. Inni Zdanowiczowie pochodzą od Giedrojciów, jak świadczy Stryjkowski fol. 366. Są co mają przydomek Mieciecki, z tych Bazyli podpisał obiór Jana-Kazimierza z Województwa Nowogródzkiego. Drudzy noszą przydomek Nikitynicz, z tych słynął, mąż znakomity

Grzegorz,

Grzegorz Zdanowicz Nikitynicz, sekretarz przyboczny Iwa Sapiehy, który w godności sekretarza królewskiego znajdywał się przy poselstwie do Moskwy, około roku 1644, gdzie z okoliczności żądania carskiego powtórzenia chrztu na księżnie Duńskim, napisał rozprawę przeciw wykonującym błąd w powtarzaniu chrztu na owych nawet zarażonych herezyą. Także pisał po łacinie obronę, uniewinniającą Sapiehę, przeciw zarzutom Piaseckiego. Tych to ostatecznie urzędy.

Zidowski, Stefan podpisał obiór Jana-Kazimierza

Złotnowski. W województwie Mińskiem. Z nich jeden na dworze Karola Radziwiłła Księcia Kan

Zielinski. Chorąży, potem Podstarości Piński 1657 i 1658 utrzymał powiat w wierności Królowi, przeciw sprzyjającym Kozactwu.

Złotkowski, herbu Żubrza głowa (caput uri).

Jeden z tego domu słynął szczególnemi udarowaniami przyrodzenia, na dworze Księcia Kanclerza, Karola Radziwiłła. Ten artykuł należy do dodatkowych przez kogoś innego dopisanych.

Żub ~~Jan~~ ~~Zenbe~~ ~~[illegible]~~ Podpisał obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. Wileń.

Zubek Jan, którego córka była w zamężciu, za znakomitym wodzem wojsk litew. Piotrem Chreptowiczem.

Ż.

Żabkiewicz Andrzej na Żmujdzi 1621. Może Szabkiewicz.

~~Zdanowicz, [illegible] (opisanie [illegible] [illegible])~~

Żedziewit Iwan, najwyższy wódz wojsk litewskich w spólnej Jagiełły i Witolda wyprawie przeciw Krzyżakom. (1410).

Żeligowski ~~(Opisanie na [illegible])~~ Żeligowscy pochodzą z Czech, należą do herbu Belina, potomkowie tego domu są w Grodzieńskim.

Żelna W województwie Trockiem, sławny za mojego wieku rycerz.

Żemaito Adam, podpisał obiór Jana-Kazimierza ze Żmujdzi.

Żodejko, Szlachcic ze Żmujdzi.

Żołp, Piotr, na Żmujdzi około r. 1621. Herb trzy miecze ostrzami w jeden punkt schodzące się, dwa z góry, trzeci z dołu pionowo.

Żołty, Jan i Piotr podpisali obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. Wileń.

~~Żyniewicz Marcin na Żmujdzi około r. 1621.~~

~~Ż Zubek~~ ~~(Opis na końcu [illegible]. 66)~~

Żykiewicz Marcin w popisie szlachty Żmujdzkiej, ~~około~~ roku 1621.

Żylewicz Stanisław podpisał obiór Jana-Kazimierza ze Żmujdzi.

~~Żytkowski~~ Patrz niżej.

Żyniewicz Szlachcic z powiatu Wołkowyskiego, Dworzanin królewski. Zabity pod Nowogródkiem, gdy od Tatarów prześladowanych przy ich odwrocie pod czas napadu na Litwę w roku 1503.

~~Żytkowski~~ ~~Opis na końcu [illegible]~~

Żytkowski Alexander, Konstanty i Krzysztof podpisali obiór Jana-Kazimierza z wojewódz. Nowogródzkiego.

Żytkowski, Alexander, Konstanty, Krzysztof, są w liczbie obierców Jana Kazimierza, z wojew. Nowogródzkiego.

Żytomirski. Dworzanin królewski, przyjmował posłów Moskiewskich 1554 roku. 32

Żywokład, czyli Żywotłod, wspominany u Stryjkowskiego; dowódzca wojsk Litewskich. Jego córka była za Mozosirjem, ojcem Waszkona.

Kończy się herbarz Kojałowicza, pobożnem ~~[illegible]~~ wezwaniem:

Ad majorem Dei Optimi, Maximi Gloriam,

Beatae Virginis Immaculatae conceptae

Honorem.

S.S. Angelorum Lithuaniae Custodum et S.S. Patronorum

Laudem.

(Opisane tu familije należy umieścić w ciągu dzieła podług abecadła i liter wskazanych.)

lit. A. Domaracki. Zamieszkali na Żmujdzi, z powiatu Witebskiego; Alexander Domaracki wspomniany między wyborcami Jana-Kazimierza z województwa Witebskiego. Którzy się na Żmujdzi używają w herbie Jastrzębia, zwróconego na lewo tarczy, siedzącego na dwóch podkowach. Stanisław Domaraczki, czyli Domaracki z Księstwa Żmujdzkiego podpisał obiór Jana Kazimierza.

– b. Hołownia. Do tego co mamy w Niesieckim, dodać należy. Dom Hołowniów różne ma przydomki: i tak jedni piszą się prosto Hołownia, drudzy Hołownia Ostrożecki, inni Hołownia Jakimowicze. Czy są tego samego wszyscy herbu dotąd niedowiedziałem się. Jerzy Hołownia Chorąży Nowogródzki, zacny dobrodziej domu Towarzystwa Jezusowego w Nowogródku. W kastylujach czytamy Krzysztofa Hołownię między obiorcami Władysława IV, z Trockiego, Mikołaj Hołownia z Brzeskiego województwa. Eliasz i Janusz Hołowniowie między obiórcami Jana Kazimierza, a Mikołaj z wojewódz. Nowogródzkiego. Także między obiórcami Władysława IV; są, Krzysztof i Mikołaj Hołowniowie Ostrożeccy. W kościele Olszewskim widziałem herb Jana Hołowni, przy ołtarzu przezeń fundowanym, na którym w polu czerwonem takie wyobrażenie, na hełmie 3 pióra strusie. Dopisano późniejszą ręką: Bogdan Ostrożecki Hołownia Koniuszy piński 1727.

– c. Jacyna. Herb u Niesieckiego. Cały ten artykuł późniejszej ręki i po polsku, jako następuje. Ta linia familij, którą Jan Jacyna Onaszkiewicz wyprowadził przy wywodzie swoim u sądu głównego Trybunalskiego. W. X. Lit. w Wilnie, w roku 1636 dnia 29 Kwietnia, na zadanie nieszlachectwa od Pawła Hrehorowicza Unichowskiego, Podwojewodziego Nowogródzkiego, którego przypozwawszy Jan Jacyna Onaszkiewicz, najpierwiej do Oszmiany, a potem do Trybunału W. X. Lit. tą się sprawa wytoczyła, gdzie obszerniej pomieniony Jan Jacyna Onaszkiewicz od prapradziada swego dostatecznie różnemi dokumentami, prawami, przywilejami, Książęcemi, Królewskiemi starodawnemi na pergaminie pisanemi, z pieczęciami wielkiemi, jak o tem w dekrecie obszernie opisano, dowiódł tego i pokazał przed sądem Trybunalnym głównym W. X. Lit. że starożytność szlachecka od dwóchset lat i dalej została na Wołyniu Onoszkom spowinowaconych z Książęty i różnemi wielkiemi domami: jakoto Hrehory Książę Czetwertyński listem swoim do obywatelów Oszmiańskich pisanym na sejmik gromniczny zgromadzonych do Oszmiany dowiódł: że Jan Jacyna Onaszkiewicz bliski krewny, z familii Książąt pochodzi Czetwertyńskich. Co przyznawszy szlachta Oszmiańska, z dawnego listu Księcia Jmści, i z wtórej wiadomości od pradziada mieszkającego w powiecie oszmiańskim, wszyscy Panowie Dygnitarze, urzędnicy i całe zgromadzenie szlachty, na sejmik gromniczny, dali atestacią, z podpisem rąk swoich i pieczęciami do wywodu Jacynie, na Trybunał główny W. X. Lit. A tak sąd główny trybunalny W. X. Lit. z aczewistej z obu stron kontrowersij, uznawszy starożytne szlachectwa Jana Jacyny Onoszkiewicza i drugich, z tejże linii idących wskazał na dobrach Unichowskiego zawitą nawiązkę ośm dziesiąt kop groszy litewskich, za niesłuszne na nadowiłego szlachcica zadanie nieszlachectwa. Od wiecznego siedzenia, dla miłosierdzia Boskiego i różnych instancij, uwolniony, jako o tem obszernie w dekrecie wyrażono; który dekret aktykowany w grodzie Wiłkomierskim roku 1719, Sierpnia 30, przez Antoniego Jacynę Onoszkowicza, Strażnika Smoleńskiego, mieszkającego w powiecie Wiłkomierskim w Botelach, bo księgi trybunalne przed kilku lat, pod czas wojny moskiewskiej, kiedy Wilno, spalono i wyjęto, circa annum 1650, zginęły, czy też zgorzały, dla tego ten oryginał, do aktykacii podany; do tej linij przypisani, którzy się już potem rozrodzili, z tegoż domu idący. Extrakt wyjęty tego Dekretu ma być u Jacynów Onaszkowiczów, którzy w województwie Potockiem mieszkają, w Orzechowcie; Zapaleniczach, u których i kilka sztuk spraw starodawnych, po rusku pisanych, za króla Zygmunta I i Władysława IV, do tej materij należących, oraz przy wywodzie prezentowanych, w Trybunale według regestru, który tamże ma być. 1º Przywilej na pergaminie, z pieczęcią wiszącą na sznurku jedwabnym, od Księcia Olszańskiego Biskupa Łuckiego na Lenkawszczyznę, z wojennej służby konia ze wszystkim wojennym porządkiem, stawić, po rusku pisany w r. 1528. – 2º Z metryk królewskich odezwania różnych imion za króla Kazimierza wtórego nadanych, za króla Zygmunta I odezwany Fiedor Onoszkowicz, tegoż roku i regestr. popisu za króla Władysława IV, extrakt wyjęty, po rusku, z kąd kto wiele stawiło koni do służby wojennej z królewszczyzn i innych fortun, różnej szlachty, osobliwie Wołyńskiej, między któremi z dóbr swoich Onoszkowie stawili konie na popisach. Insze sprawy znajdują się u Antoniego Jacyny Onoszkowicza w Wiłkomierskim powiecie mieszkającego: przywilije osobliwie Carskie po rusku pisane, na różne imiona w Rossyi, osobliwie w Smoleńszczyźnie, które teraz po większej części są zniszczone.

Jakuszewski. Herb. Nr 5. Tab. V. Jan Jakuszewski w liczbie postów na Konwokacyję, czasu bezkrólewia roku 1602, ci którzy się w województwie Bracławskiem używają herbu, jak się tu wyraziło. Czy się tym samym pieczętują będący na Litwie, nie jest mi wiadomo.

Kłodeyski. U Niesieckiego Kołodyński, a herb ich Kołodyn, opisuje i nazywa. Kłodeyski u Paprockiego fol. 677 wspomnieni są Kłodeyscy, którym z dawna taki herb był nadany. Herbarz polski T. V. str. 100.

f. Komar. Chociaż Niesiecki dość obszernie nadmienił o tej familii, położymy dosłownie zdanie tego autora. Komarów w W. X. Lit. jest trojaka familia: Ci którzy zamieszkali w Pińszczyźnie, mają za herb Radwan. Lecz głowa na gałęzi tego domu ma w herbie Lilię z Krzyżem. Obacz Herbarz polski: T. V. str. 164. Wywodzą oni swoje pochodzenie z województwa Bracławskiego. Tych właśnie liniję kładąc, jaką otrzymał z dat atem, położywszy na czele tych, którzy na Ukrainie wsławili się czynami i urzędami. Przodek domu tego Komar Zubożyński, niedaleko Szarogroda założył miasteczko Komargród. Dziedzicem będąc całej przestrzeni, między Bohem i Dniestrem. Jan Komar Wojewoda Czernihowski. Eustachi Chorąży Wołyński. Włodzimierz Komar, Skarbny Łucki. Herb tych inni wyrażają tym kształtem. Nr 9. Tab. V. Baryłł Komar, syn Eustachego, Podkomorzy Halicki. Alexander Iwanowicz Komar Starosta Winnicki. Bogdan Włodzimirowicz Komar Strukczaszy Łutyczewski. Piotr Podczaszy Podchorąży (subdapifer) Poznański.

N. Komar.

- Iwan Komar. Wojew. Czern.
  - Alexander.
- Eustachi Chorąży Wołyn.
  - Iwan Dworzanin Królewski.
    - Wawrzeniec.
      - Bohdan.
      - Jerzy.
        - Michał Jezuita.
        - Józef.
        - Mikołaj.
        - Aleksander.
        - Leon.
        - Jan.
      - Baryłł.
    - Michał Rotm. królewski Zabity.
  - Baryłł.
  - Bohdan.
- Włodzimierz Skarb. Łucki.
  - Eliasz.
  - Maciej.
  - Piotr Dworz. kr.
    - Michał.
    - Bieniasz czyli Benedykt.
    - Maciej.
    - Hieronim.
    - Jan.
      - Krzysztof. Rotm. król.
      - Żona Izernicka.
        - Hieronim Podczaszy Orszański, żona Dziewiałtowska.
          - Kazimierz Podchorąży Orszański.
          - Krzysztof Podchor. Bracławski.
        - Władysław Sędzia Ziem. Oszmiań. żona Dolska.
          - Barbara Minkiewiczowa funda torka Koll. Jezuitów w Żodz.

Są z nich niektórzy, chcący twierdzić, że ich przodkowie, używali herbu Lilij, do góry stojącej, a krzyż pod nią na dole stawili, co pewnymi autorami popierają.

g. Lisowski.(1) Lisowskich są dwa domy na Litwie: Ci którzy osiedli w Lidzkim powiecie, mają w herbie Kruka stojącego na dwóch strzałach. Nr 10. Tab. V, trzymającego w dziobie pierścień, w polu czerwonem. Gasper Lisowski Podstoli Jego Król. Mości, Leśniczy puszcz Brześciańskich, synowie jego Jan i Symon. Lisowscy znajdujący się w Województwie Połockiem, albo od nich pochodzący, wywodzą się z Pomorza od dóbr Lisowo, Brachlin i Gołębiowice. Używają ~~za~~ herbu Jeża Patrz Herbarz polski T. IV str. 491. Ich rozrodzenia się następny jest wykład. Na dworze króla.... (daléj jak wyżéj pod swoim artyk.)

h. Młodawski. Ta familija używa herbu udzielnego, Patrz Nr 12. Tabl. V. Jaki zdjęty był z nadgrobka Izabelli Młodawskiej żony Sicińskiego, pogrzebionej w kaplicy Bożego Ciała, u Sw. Jana w Wilnie.

i. Narbutt, Ani Kojałowicz, ani Niesiecki, nie opisali z całą dokładnością tej familii. Wyjęłem z nich i dekretu wywodowego, roku 1811 Julii 21 d. w izbie szlacheckiej Grodzieńskiej zapadłego i przez Rządzący Senat. Heroldiją, w roku 1850 Października 30, zatwierdzonego, niezawodnych źródeł. Herb 3 Trąby, na hełmie 3 pióra strusie. Herbarz polski (T. VI. str. 519 sequ. T. IX. str. 104). Dom ten zamieszkał głównie w powiecie Lidzkim. Pochodzą od Grzegorza Ostyka (Obacz Artykuł i pochodzenie od Lizdejki). Ostyk zaś był synem Syrpucia, wnuka ~~Kuczusa~~ Lizdejki, syna pamiętnego ~~...~~ Narymunda, Patrz Lizdejko. ~~...~~ Grzegorz Ostyk na sejmie horodelskim przyjął herb 3 Trąby, miał dwie żony: pierwszą Zmojdzinkę, niewiadomego imienia, krewną matki W. Księcia Witolda, z której nadały się synowie: Rak, Niewiar, Radziwiłł i Tokar, z drugiej Stanko, czyli Czasony. Tokarz właściciel Otonar. (Dziennik poselstwa Krzyżackiego do W. Ks. Witolda, sprawowanego roku 1397, rękopism). Był podczaszym (?) dworze Litewskim (Pincerna). Synów zostawił trzech, Narbutta, Iwaszka i Piecka. Narbutt pogańskim obyczajem, przy urodzeniu tak nazwany, miał imię chrzestne Mikołaj. Zostawił synów dziewięciu: Dobrogosta, Stanisława, Mikołaja, Wojciecha czyli Alberta, dalszych imiona niewiadome. Przywiléj Króla ~~...~~ Alexandra 1498 Czerwca 26. z Metryk Litew. (Obacz Pomniejsze

(1) Ponieważ u Niesieckiego nie wszędzie tak powiedziano, jak w naszym exemplarzu, ponawiamy przekład zań przekład.

sze pisma Historycznego T. IV.). Wojciech syn Mikołaja,
Marszałek Litewski, Namiestnik Przewalski i Jaz-
wonicki, podobno pierwszy osiadł w Lidzkim powie-
cie nabywszy dwor na Lebiodzie od Sienka i jego
braci, około roku 1496. Umarł zaś 1499, zostawiwszy
szy synów dwóch: Wojciecha Chorążego ziemskiego
Słonimskiego i Mikołaja Starostę Mozyrskiego i
Krewskiego; on zaś podpisał dyploma wcielenia powiatu
Bielskiego do Korony 1540 (Volum. leg. T. I fol. 589.) Zo-
stawił syna Stanisława bezpotomnego. Wojciech zaś Wojciecho-
wicz posiadał dobra w Lidzkim, Żaltwi, wzięte na
skarb po Glińskim, i przez Króla Zygmunta I
jemu oddane. Miał synów dwóch Stanisława
i Piotra, Sędziego
Ziem. Słonimskiego. Stanisław miał za sobą
Połubińską, ale zszedł bezpotomnie. Piotr zaś
zostawił ze Skuminówny synów: Jerzego
Wojewodę naprzód Namiestnika Mińskiego,
bezpotomnego. Mikołaja i Jana. Ten ostatni
był Podkomorzym Lidzkim. fundował Franciszkanów w
Kołtyniany. Zostawił syna Jana Pis-
rza Ziem. Lidzkiego, mającego za sobą
Krystynę Chreptowiczównę. Mikołaj Pio-
trowicz, z Ruszczycówny zostawił synów dwóch: Adama Pod-
starościego, potem Wójskiego Lidzkiego, fundator Karmelitów w Lidzie i Jana-
Michała, Marszałka Trybunału Litew. 1660. Dziedzi-
ca obszernych posiadłości. Ten miał dwie żony, pierwsza
Massalska, z której synowie: Władysław, Alek-
sander i Jan Michał, Sędzia Ziemski Lidz.
Druga Księżniczka ruska Świrska, z której
syn Franciszek. Władysław Podkomorzy Lidzki,
prowadził pospolite ruszenie swego powiatu
pod Olkienikami w r. 1701. miał za sobą Księ-
żniczkę Krystynę Łukomską, z którą przez Szwedów
umęczeni w Chadziłoniach. Ich synowie Mi-
kołaj i Jan, który zszedł bezpotomnie. Miko-
łaj spłodził zaś czterech synów: Adama, Józe-
fa Starostę Kiernowskiego, Michała i Piotra.
Józefa syn Marcin Assessor Sądu niższego
Ziem. Lidz., zmarły w roku 1814. którego
syn Jan Podporucznik w Pułku Strzelców
Litewskich, ma za sobą Józefinę Tulczynów. Michała synowie Ignacy, Józef
i Kazimierz, Ignacego syn Karol w Kobryń-
skim, Józefa syn Prot, vice gubernator
gubernii Augustowskiej. - Kazimierza
syn Benedykt także w Królestwie Polsk.
Aleksander, syn Jana Michała Mar-
szałka Trybunalskiego, poległ bezpotomny
w wojskach austryjackich. Jan-Michał
Sędzia Ziem. Lidzki, drugi tego imienia, czyli
syn Marszałka Trybunału, miał za sobą Zawiszównę, zeszli bezpo-
tomni

tomni. Franciszek zaś najmłodszy z synów Jana
Michała Marszałka Trybunal. postradał jakimś
przypadkiem wzrok, przeto jako kalectwem dotk-
niętemu bracia podzielившy się ogromną sche-
dą, tylko Krupę w Lidzkim, niewielką
majętność, zostawili. On przecież się ożenił z
Mickiewiczówną Eufemiją. umarł
1698. spłodziwszy z nią czterech synów. Jana,
Antoniego, Kazimierza i Michała Pisarza
Grodzkiego Lidz. którego syn
Józef, Chorąży Litewski, Konsyliarz Stanu, Ka-
waler Orderu S. Stanisława. Jego synowie
Kazimierz Szambelan dworu Polsk. i Justyn
Prezydent Grodzki Lidz. Kazimierza syn
Seweryn Kapitan dymisyjowany. Strzelców
Pułku Tulskiego. Justyna syn Ro-
muald, Kapitan Żandarmów, a
i córka
Kamilla, autorka dzieł dziecinnych wytwor-
nych. Romualda syn Justyn Porucznik
w piechocie. Kazimierz drugi syn Franciszka
Marszałek powiatu Lidz., z
Nowickiej spłodził synów sześciu 1. Ignacego
Sędziego Ziem. Lidz. 2. Feliksa kapłana w zakonie Kary-
dynałów 3. Tadeusza Podkomorzego Lidz. Kawal. Orderu
S. Stanisława, którego zostawił synowie Wojciech nieznaczne
wił potomstwo płci męskiej: i Stanisław Proboszcz
Kosowski. 4. Kazimierza
Proboszcz Lidzkiego i Kawalera Orderu
S. Stanisława. 5. Antoniego Marszałka powia-
tu Lidz. z Giejsztorówny było synów 4.
Adam Pisarz Ziem. Lidz. Antoni Deputat trybu-
nalski, Józef Pisarz Grodz. Lidz. i Tadeusz, po nich
nie zostało przy życiu potomstwa. 6. Dominika
Wójskiego Lidz. z Kościałkowskiej zostawił sy-
nów Jana i Wincentego zmarłych bezpotom-
nie, także Józefa Starostę Trabskiego, którego
syn Mikołaj: i Mikołaja urzędnika w mini-
sterstwie oświecenia, jego potomstwo z
ruskiej żony imiona niewiadome.
Ignacy syn Kazimierza,
Sędzia Ziem. Lidz. z Ewy Sielawianki, wdo-
wy po Giejsztorze, spłodził synów dwie
wisznu 1. Joachima Prezydenta Grodzkiego
Lidz. którego z Izabelli Nowickiej żony,
synowie
Marcin-Teo-
dor-Ignacy trzech imienny, Inżenier Kapitan
Dymisjonowany Kawaler orderów. Adolf.
Ten z Krystyny Sadowskiej, Herbu Lubicz, ma synów czterech.
Ludwik, Alojzy-Aleksander, Franciszek
i Bolesław, córki 3: Johanna, Teodora-
Pelagija i Amelia. drugi brat Teodora
Adolf, syn jego z Eleonory Grabowskiej Marcin ma potomstwo

Córek 5. Izabella za Olszewskim, Nimfa za Szukiem, Emi-
lia za Siemaszką, Katarzyna za Zaniewiczem i Aloizu panna.
Trzeci brat Teodora Pisarczyk Porucznik w Ułanach
wojsku Polsk. umarł nieżonaty 1818 roku. 2. Kaje-
tan Krajczy Piński, niezostawił potomka płci
męskiej. 3. Wincenty Proboszcz Lidzki, Dziekan, Kano-
nik Inflantski. 4. Karol Krajczy Lidz. zosta-
wił z Gawroskiej dwóch synów: Henryka
Bernifsjonow. Podkomorzyna i Kawalera Orde-
ru, którego syn Korneli, a tego syn Wojciech,
rodzi się z Zabianki. drugiego Fryderyka, który z Narbuttówny Ewy córki Nikodema zo-
stawił dwóch synów Bronisława żonatego
z Morawszewską i mającego córkę Ewę, tu-
dzież Walerego, niemającego potomstwa
płci męskiej. 5ty Ludwik niezostawujący
potomstwa. 6. Hieronim bezdzietny. 7. Ale-
ksander Marszałek Lidzki, Kawaler Orderu
S. Włodzimierza 4tej klassy. z Naniewiczów-
ny Scholastyki zostawił dwie córki Julię
za Banadziczem i Zofiję za Laskowiczem.
8. Augustyn nieżonaty umarł 1799. 9. Ni-
kodem, z Nawickiej zostawił córkę Ewę za
Fryderykiem Narbuttem, z Summorakówny
także córkę Zofiję pannę.

k. Nowicki. Herbu Nowicki, u Niesieckiego
ten herb należycie wyrażony, tak jak i cały opis
familij, tylko przez omyłkę w Herbarzu polskim
położono: Korejszowszczyzna, zamiast Korosiewszczy-
zna, majętność dziedziczna niegdyś tego domu,
w powiecie Lidzkim. Pod koniec nasz egzem-
plarz jeszcze dodaje: Stefan Nowicki pomieniony
w popisie szlachty Żmujdzkiej r. 1621. Jan i Paweł
podpisali obiór Władysława IV, z województwa
Trockiego; Kazimierz z tegoż Województwa
obiór Jana-Kazimierza. — Łukasz Nowicki
pogrzebiony przy kościele w Kamieńcu-Litew-
skim; na którego ~~grobie~~ nadgrobku, widziałem
trzy gwiazdy między trzema bełkami. Obacz.
Fig 6 Tablica IV. — Styszałem że są Nowiccy
w Pińszczyźnie, takiego herbu zażywający:
Strzała prosto stojąca, z obu końców ma
ostrze, a po bokach po jednej gwieździe.
Obacz Fig. 7. Tabl. IV.

l. Wysocki. Są tego imienia rozmaite domy.
Znakomity wojownik Wysocki poległ w bitwie
pod Sokotem, z wojska Litewskiego. Wysoccy znaj-
dujący się w województ. Wileńskiem, używają
herbu

Herbu takiego. obacz Fig 17. Tabl. V. Między któ-
rymi Mikołaj Sędzia Grodzki Wileński, znako-
mity żołnierz, który w początkach statecznie
trzymał się strony Jana-Kazimierza przeciw
Rossyan., później zaś przeszedł do nich roku
1657, ale w domie swym wiejskim zabitym
został. Po niewielu dniach i syn jego z
Zawiszanki rodzący się, takąż mordercza
śmiercią, żywota dokonał. Jan Mikołaje-
wicz Wysocki, wspomnianym jest między
obiercami Jana-Kazimierza. Adam Wy-
socki był bratem Mikołaja. — Wysoccy
w powiecie Pińskim, województwa Brzes-
kiego, takowe nazwisko otrzymali od dóbr
Wysokie, o milę od Pińska położonych. Inni
przezywają się Korzeniewscy, mają w her-
bie słupiec architektoniczny, między dwó-
ma księżycami, jak w Ostoi ułożonemi.
Są którzy mianują się Dworzaninowiczowie,
Jan Wysocki Korzeniewicz, (Korzeniewski)
Tego syn Łukasz Wysocki.

m. ~~Zaborowski Bazyli~~ w r. 1560 w herbie postawo
liczy. ~~się do Moskwy.~~

n. Załamay, herbu Radwan, pakt Promiewicz. Piotr
Załamay. fundator kościoła i klasztoru kanoników, kształ-
conych od Pokuty ss. Męczenników, w Wilnie. Jakób
Załamay, Paweł Rotmistrz J. Król. M. Krzysztof Pisarz
grodzki Nowogródzki.

o. ~~Załęsko. Teodor w herbie~~ wybiorców ~~z Wilen. Władysława~~ IV.

p. Zaręba. W województwie Witebskiem, powiecie Orszań-
skim, używają herbu Zaręba.

q. Zasztott, są Brzozowscy Zasztotłowiczowie

r. ~~Zatkiewicz~~, Andrzej Zatkiewicz na Żmujdzi 1621.

s. Zdanowicz. Jeżeli zamieszkali na Litwie, długo pochodzą
od Giedrojciów, jak świadczy Stryjkowski fol. 366. Inni ma-
ją przydomek Miecieccy, z tych Bazyli obierał Jana-Ka-
zimierza z Wojewódz. Nowogródzkiego. Inni jeszcze z przy-
domkiem Nikitinicz, słynął mąż zacny Grzegorz Zdano-
wicz Nikitinicz, Pisarz i Łożniczy Lwa Sapiehi, był
na Moskwie z posłami królewskimi 1644. Gdzie napi-
sał uczoną rozprawę przeciw przechrzczeniu Króle-
wicza Duńskiego, zamierzonemu przez cara. On napi-
sał potajemnie obronę niewinności Sapiezyńskiej,
przeciw rocznikom Piaseckiego. Był to mąż uczony.

t. Żedzienit. Najdzielny mąż Litwinów, czasu wyprawy
Jagiełły i Witolda na Krzyżaków (1410).

u. Żeligowski. Pochodzą z Czech, rodza herb Pielina;
potomkowie tego domu znajdujący się w Grodzieńskim.

w. Żelna. W wojew. Trockiem, jeden Żelna za mego
wieku słynny żołnierz.

